

MASTER THESIS

Het vergroten van zelfredzaamheid

Een evaluerend onderzoek naar de
effectiviteit van Power op de
zelfredzaamheid van haar deelnemers
en vrijwilligers.

L.C.M. ten Vaarwerk
BMS, Universiteit Twente
Public Administration: Lokaal en Regionaal Bestuur
Prof. Dr. S.A.H. Denters
Prof Dr. M.J.G.J.A. Boogers
20-08-2020

Abstract

Deze thesis onderzoekt of het activeringscentrum Power een positief effect heeft op de ontwikkeling van zelfredzaamheid van haar deelnemers en vrijwilligers. Het doel van dit onderzoek is om voor de gemeente Enschede te evalueren of Power een effectief instrument is om zelfredzaamheid te vergroten. Om dit te testen is een enquête onder deelnemers en vrijwilligers (N=186) van vier Power instellingen afgenomen. De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat wanneer mensen langer bij Power betrokken zijn, zij aangeven, meer dan voorheen, het gevoel hebben in staat te zijn om eigen problemen (samen met anderen) op te lossen en over nieuwe contacten beschikken die relevant zijn voor sociale- en arbeidsparticipatie. Anders dan verwacht zijn er geen verschillen tussen gewone deelnemers en vrijwilligers.

Inhoud

1. Inleiding	5 -
1.1 Aanleiding onderzoek	5 -
1.2 Wat is Power	6 -
1.3 Relatie gemeente en Power	6 -
1.4 Probleemstelling	7 -
2. Theoretisch kader	8 -
2.1 Zelfredzaamheid	8 -
2.1.1 Competenties	8 -
2.1.2 Sociaal kapitaal	9 -
2.2 Conceptueel model	12 -
3. Methodologie	14 -
3.1 Deelnemers onderzoek	14 -
3.1.1 Verzamelen van gegevens	14 -
3.1.2 Populatie	15 -
3.1.3 Steekproef	15 -
3.2 Operationalisaties	17 -
3.2.1 Afhankelijke variabele: Zelfredzaamheid	18 -
3.2.2 Onafhankelijke variabele: Betrokkenheid	20 -
3.2.3 Controlevariabelen	21 -
3.3 Analyse opzet	22 -
4. Resultaten	23 -
4.1 Het succes van Power	23 -
4.2 Algemene theoretische verwachtingen	25 -
4.3 Hypothese 1a en 1b	25 -
4.4 Hypothese 2a en 2b	29 -
4.5 Hypothese 3a en 3b	32 -
4.6 Overzicht uitkomsten hypothesen	35 -
5. Conclusie	37 -

6. Discussie en implicaties voor verder onderzoek	- 39 -
7. Bijlagen.....	- 41 -
Bijlage 1: Operationalisatie van de variabelen	- 41 -
Bijlage 2: statistische analyse kuistabel.....	- 76 -
Bijlage 3: Assumptie toetsing	- 88 -
Literatuurlijst.....	- 101 -

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Sinds 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) van kracht. De belangrijkste doelstellingen van de Wmo 2015 is het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers (Ham, Draak, Mensink, et al., 2018). Sinds 2015 valt de uitvoering van de Wmo onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Zij heeft als opdracht een inclusieve samenleving te realiseren waarin iedereen meedoet en gezien wordt. Daar waar mensen onvoldoende in staat zijn om te kunnen participeren in de samenleving, wordt de gemeente geacht belemmeringen weg te nemen en zorg te dragen voor passende ondersteuning (Schinkel & Houdt, 2010).

Om dat te bereiken streeft de gemeente Enschede naar (nieuwe) manieren om de zelfredzaamheid van mensen te vergroten zoals beschreven in het coalitieakkoord (Berg, Eerenberg, Diepenmaat, Kampman, et al., 2018). Anders gezegd: naar (nieuwe) manieren om de balans tussen draagkracht (welke competenties, netwerken, middelen hebben mensen) en draaglast (welke problemen of barrières worden ervaren) te verbeteren.

Het gemeentelijke “programma transformatie sociaal domein, wil hier een brug slaan. Daarop heeft de gemeente Enschede een onderzoeksagenda ontwikkeld naar draagkracht en draaglast. Dit onderzoek is daar als reactie op uit gezet om, de effectiviteit van uitgevoerd beleid voor de ontwikkeling van zelfredzaamheid te beoordelen.

Het uitgevoerde beleid wat in dit onderzoek beoordeeld wordt betreft het activeringscentrum genaamd Power. Bij Power zijn deelnemers en vrijwilligers betrokken bij zowel organisatie als deelname van activiteiten. Door deze betrokkenheid bij Power verwacht de gemeente Enschede dat deelnemers en vrijwilligers sociale- of arbeidsnetwerken (verder) opbouwen en de zelfredzaamheid bevordert wordt. In het onderzoek dat voor u ligt geldt zelfredzaamheid als voorwaarde om participatie, zowel op maatschappelijk als arbeidsgebied, mogelijk te maken (Ham, Draak, Mensink, et al., 2018; Cheryomukhin & Peterson, 2014).

1.2 Wat is Power

Waarom Power?

Power is ontwikkeld na een bezoek van de gemeente Enschede aan verschillende wijkcentra in Liverpool in 2008. De wijkcentra die toen bezocht zijn hadden ten doel de cohesie in de wijk te verbeteren en bewoners (nieuwe) competenties (verder) te laten ontwikkelen. De gemeente Enschede, met gelijke doelstellingen, heeft vervolgens deze wijkcentra in 2009 geïmplementeerd onder de naam Power. Aan Power nemen voornamelijk mensen deel die zich nog in een inburgeringstraject bevinden of een afstand tot de arbeidsmarkt ervaren.

Wat doet Power?

Bij Power worden activiteiten aangeboden zoals taallessen en computerlessen, maar ook kooklessen en creatieve workshops. Deze activiteiten worden verzorgd door vrijwilligers. Deze vrijwilligers zijn, op een paar uitzonderingen na, bij Power binnengekomen als deelnemers. Deze deelnemers worden vrijwilliger wanneer ze vanuit eigen interesse en ontwikkeling zelf activiteiten gaan aanbieden binnen de Power instellingen. De deelnemers binnen de Power instellingen zijn mensen die veelal in een inburgeringstraject zitten en/of een hulpvraag hebben. Door het volgen van activiteiten (maar zeker ook het aanbieden hiervan) ontwikkelen deelnemers en vrijwilligers nieuwe vaardigheden en ontwikkelen nieuwe netwerken.

Wat wil Power?

Door de inzet van Power verwacht de gemeente Enschede dat deze deelnemers en vrijwilligers essentiële competenties en netwerken ontwikkelen om uiteindelijk weer zelfstandig (dat wil zeggen zonder gemeentelijke ondersteuning) deel te nemen aan de maatschappij en arbeidsmarkt.

Door de competenties en netwerken die Power ontwikkeld worden, kunnen deelnemers en vrijwilligers elkaar ondersteuning bieden waardoor hulpvragen door het netwerk opgevangen kunnen worden (Sandoval & Rongerude, 2015). Deze contacten kunnen leiden naar nieuwe mogelijkheden (Granovetter, 1973). Het opdoen van nieuwe contacten en het ontwikkelen van competenties leidt tot een toename van zelfredzaamheid (Fassaert, Lauriks, Weerd, et al., 2013; Ham, Draak, Mensink et al., 2018; Cheryomukhin & Peterson, 2014; Zimmerman, Rappaport, 1988).

1.3 Relatie gemeente en Power

Door Power in te zetten tracht de gemeente Enschede de zelfredzaamheid van haar inwoners te vergroten. Wanneer iemand volop kan participeren op sociaal- en arbeid gerelateerd vlak, zal deze persoon geen gebruik hoeven te maken van gemeentelijke ondersteuning op deze terreinen. Wanneer een persoon zonder gemeentelijke ondersteuning (zelfstandig) kan functioneren, worden de doelstellingen die door de Wmo worden gesteld en daarmee de doelen van de gemeente Enschede, behaald (Ham, Draak, Mensink et al., 2018).

1.4 Probleemstelling

Het doel van dit onderzoek is te bepalen of de inzet van Power het gewenste effect heeft op de zelfredzaamheid van de mensen (deelnemers en vrijwilligers) die daar betrokken zijn. Daarbij onderscheiden we twee componenten van zelfredzaamheid: competenties en het beschikken over een persoonlijk netwerk (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 2017; Broek, Campen, Haan, et al., 2016).

Sinds de decentralisatie van de WMO naar de gemeenten in 2005, is zelfredzaamheid een centraal begrip geworden in de beleidstheorieën voor o.a. het sociaal domein (Dollevoet, 2018). Zelfredzaamheid wordt gebruikt als een overkoepelend begrip en impliceert vaak ook het participatievermogen van een persoon (Mast, Wijenberg & Minkman, 2014; Ham, Draak, Mensink, et al., 2018; Cheryomukhin & Peterson, 2014). In dit onderzoek voor u valt het op dat er verwarring bestaat over de term van zelfredzaamheid in relatie tot participatie (Mast, Wijenberg & Minkman, 2014; Machielse & Bos, 2016; Ham, Draak, Mensink, et al., 2018). Dit onderzoek maakt daarom onderscheid tussen zelfredzaamheid en participatie en gaat uit van de veronderstelling dat er eerst een zekere mate van zelfredzaamheid bereikt moet worden voordat participatie mogelijk wordt (Binnendijk, 2014).

Het onderzoek richt zich op de ontwikkeling van zelfredzaamheid bij de deelnemers en vrijwilligers betrokken bij Power. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende onderzoeksvraag:

Heeft betrokkenheid bij het Power-programma een positief effect op de ontwikkeling van de zelfredzaamheid van deelnemers en vrijwilligers in dit programma?

2. Theoretisch kader

Zelfredzaamheid bestaat uit twee componenten: competenties en sociale netwerken (WRR, 2017, Broek, Campen, Haan, et al., 2016). In dit theoretisch kader wordt eerst het begrip zelfredzaamheid uitgelegd waarna de twee componenten van zelfredzaamheid (competenties en sociale netwerken) behandeld worden.

2.1 Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid wordt in de Wmo gedefinieerd als ‘het lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en financiële vermogen om zelfvoorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschappelijk verkeer mogelijk maken (Mast, Wijenberg & Minkman, 2014). Voor dit onderzoek impliceert dit ook het beschikken over een netwerken het vermogen om dit netwerk in te zetten.

Vanuit de literatuur wordt vooropgesteld dat zelfredzaamheid een voorwaarde is om te participeren (Ham, Draak, Mensink, et al., 2018; Cheryomukhin & Peterson, 2014; Binnendijk, 2014). Dit wordt ook beschreven in de visie van Zimmerman (1992) over empowerment: “empowerment is a process by which individuals gain mastery and control over their lives, and a critical understanding of their environment” (Zimmerman, Bandura, Martinez-Pons 1992, p. 708). Hier wordt ook het belang competenties en het kunnen begrijpen en interacteren met de omgeving duidelijk.

2.1.1 Competenties

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft onderzoek gedaan naar de rol die bepaalde competenties spelen in zelfredzaamheid. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen de cognitieve en niet- cognitieve competenties (WRR, 2017). Cognitieve competenties betreffen het vermogen informatie te wegen om vervolgens op basis hiervan, een plan op te kunnen stellen. Het niet-cognitieve vermogen is, om op basis van dit plan, in actie te komen, vol te houden en om te kunnen gaan met tegenslagen (WRR, 2017).

Deze niet- cognitieve competenties maken het voor een individu mogelijk om in tijden van stress niet op te geven, maar juist door te zetten (WRR, 2017). Omdat stressvolle situaties niet altijd te vermijden zijn, is het belangrijk dat een individu in staat is deze lasten te dragen (Bandura, 1977). Juist dit vermogen wordt alleen maar belangrijker. In de huidige maatschappij worden hoge eisen gesteld aan deze competenties en deze zullen in de toekomst alleen maar verder toenemen (Broek, Campen, Haan, et al., 2016).

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2017) stelt dat mensen het niet zozeer ontbreekt aan het weten, maar aan de niet- cognitieve competenties. Bauman (2012) voegt daaraan toe dat, door een gebrek aan niet-cognitieve competenties, de zelfredzaamheid in het geding komt. Dit is extra problematisch omdat er, door de rappe overgang naar de participatiemaatschappij, een groot beroep gedaan wordt op deze competenties (Persons, Davidson, Tompkins, et al., 2001; Abma, 2016). Mensen waarbij deze competenties nog onderontwikkeld zijn, zullen onvoldoende in staat zijn te participeren (Stokkom & Toenders,

2010). Het is aan de gemeente om belemmeringen om te participeren weg te nemen en heeft daarmee de opdracht om de zelfredzaamheid van deze mensen te bevorderen. De niet-cognitieve competenties die hierin belangrijk zijn stellen het individu niet alleen in staat om te erkennen dat hij/zij ondersteuning benodigd maar ook hierom durft te vragen. Dat vergt een zekere mate van doorzettingsvermogen en motivatie van het individu om zijn/haar situatie te willen verbeteren (Zimmerman, Bandura, Martinez-Pons, 1992; Denters, Vos & Rijnkels, 2018; Ryan & Deci, 2000).

De theorie voorspelt dat niet-cognitieve competenties [hierna: competenties genoemd] verder worden ontwikkeld wanneer een individu zich sterker identificeert met de sociale rol die vervuld wordt het individu in een organisatie of in het dagelijks leven (Stryker & Burke, 2000; Thoits, 2013; Finkelstein & Brannick, 2007). Deze identificatie of rolassociatie kan op twee verschillende manieren gestimuleerd worden: wanneer iemand gedurende een lange periode intensief een sociale rol vervuld (Finkelstein & Brannick, 2007; Wijdeven, 2012) of wanneer het individu een rol vervuld die persoonlijk belangrijk gevonden wordt (Stryker & Burke, 2000; Thoits, 2013; Finkelstein & Brannick, 2007).

Deze twee manieren van rolassociatie worden in dit onderzoek betrokkenheid genoemd.

Het effect van een langdurige en intensieve betrokkenheid op de ontwikkeling van competenties wordt getoetst middels de volgende hypothese:

Hypothese 1a:

Hoe langer en intensiever iemand actief is bij Power, hoe sterker deze persoon toename in de ontwikkeling van zijn competenties zal ervaren (Finkelstein & Brannick, 2007; Wijdeven, 2012).

Verder is de verwachting dat vrijwilligers bij Power een hogere toename zullen ervaren in de ontwikkeling van hun competenties dan deelnemers. Dit is de verwachting omdat vrijwilligers zelf de activiteiten uitkiezen die zij belangrijk vinden om aan te bieden. Daarnaast hebben zij een coördinerende rol en geven zij instructies aan de deelnemers voor- en tijdens de activiteit. Doordat zij niet alleen activiteiten uitvoeren die voor hun belangrijk zijn (Stryker & Burke, 2000; Thoits, 2013; Finkelstein & Brannick, 2007), maar ook meer sociale rollen vervullen dan deelnemers (binnen Power) en daardoor de psychische en emotionele gezondheid extra gestimuleerd wordt (Moen, Dempster-McClain & Williams, 1992), is de verwachting dat vrijwilligers beter in staat zijn hun competenties te ontwikkelen. Dit wordt onderzocht middels de volgende hypothese:

Hypothese 1b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun competenties dan deelnemers.

2.1.2 Sociaal kapitaal

Alleen het beschikken over de hierboven beschreven competenties is op zichzelf niet voldoende om zelfredzaam te kunnen functioneren. Sociologen zoals Burt (1992), Coleman

(1988) en Granovetter (1973) stellen dat beschikken over adequate competenties niet de enige succesfactoren zijn in het bereiken van zelfredzaamheid. Door de aanwezigheid van sociaal kapitaal, ook wel bekend als sociale netwerken, zou het individu beter in staat zijn ondersteuningsbehoeften te herkennen en op te pakken (Choi, Kim, Sung, et al., 2011). In deze sectie worden verschillende aspecten van sociaal kapitaal beschreven en de relevantie hierin met betrekking tot de netwerken die bij Power ontwikkeld worden.

Sociaal kapitaal wordt gezien als een belangrijk hulpmiddel om het presteren van een individu te bevorderen (Woolcock & Narayan, 2000; Carrillo Álvarez, & Romaní, 2017). Er bestaat geen eenduidige definitie van sociaal kapitaal. Pierre Bourdieu (1986), James Coleman (1991) en Robert Putnam (1993) worden gezien als de grondleggers van sociaal kapitaal. Maar ook zij leggen sociaal kapitaal verschillend uit.

Allereerst worden twee verschillende componenten van het sociaal kapitaal belicht: het cognitieve sociaal kapitaal en het structurele sociaal kapitaal. Cognitief sociaal kapitaal richt zich op persoonlijke relaties binnen een netwerk en richt zich op de perceptie van vertrouwen, het delen en de wederkerigheid binnen het netwerk (Villalonga-Olives & Kawachi, 2015). Structureel sociaal kapitaal richt zich op de dichtheid van het sociale netwerk en de patronen van interactie (Villalonga-Olives & Kawachi, 2015). Later in deze sectie zal blijken dat deze twee aspecten van sociaal kapitaal nauw met elkaar verbonden zijn.

Het cognitieve (culturele) sociaal kapitaal wordt door Putnam (1993, p19) gedefinieerd als: “de connecties tussen individuen– sociale netwerken en de normen van wederkerigheid en vertrouwen die hieruit ontstaat”. Daarnaast benadrukken Bourdieu (1986) en Coleman (1991) dat deze connecties binnen het sociale netwerk toegang tot andere middelen kunnen ontgrendelen zoals ondersteuning in de vorm van emotionele, informatie, instrumentaal, en het faciliteren van acties. Naast dat er binnen een netwerk sprake kan zijn van sociale normen zoals wederkerigheid en vertrouwen, worden ook acties en middelen door het netwerk gefaciliteerd.

Hierop volgend wordt het structurele aspect van sociaal kapitaal duidelijk aan de hand van het onderscheid tussen de sociale normen en acties en middelen die Putnam (2000) definieert als bridging en bonding sociaal kapitaal. Deze classificatie hangt nauw samen met de theorie van Granovetter (1983) over ‘weaken strong ties’ die het structurele aspect van het sociaal kapitaal belichten. Weak en strong ties beschrijven de relaties die actoren in een netwerk onderling met elkaar hebben. Netwerken waar actoren onderling veel sterke persoonlijke relaties hebben, oftewel strong ties, zijn netwerken waar veel bonding sociaal kapitaal aanwezig is (Granovetter, 1973;1983). Netwerken waar veel bridging sociaal kapitaal aanwezig is, kenmerken zich door zwakke connecties tussen de actoren binnen het netwerk. Deze zwakke connecties binnen het netwerk hebben wel veel connecties met andere netwerken waardoor er bruggen ontstaan naar nieuwe netwerken (Choi, Kim, Sung, et al., 2011).

In sociaal opzicht is er in netwerken waar veel bonding sociaal kapitaal aanwezig is weinig sprake van diversiteit (Putnam, 2000). Denk bijvoorbeeld aan familie of vriendengroepen. Door het gebrek aan diversiteit verschaffen deze netwerken doorgaans geen toegang tot connecties buiten de eigen kring (Granovetter, 1973; 1983). Echter zorgt de aanwezigheid van bridging sociaal kapitaal ervoor dat de actoren binnen een netwerk externe connecties kunnen maken met andere actoren (Choi, Kim, Sung, et al., 2011). Door de aanwezigheid van bridging sociaal kapitaal in een netwerk ontstaan er connecties naar nieuwe en andere netwerken (Villalonga-Olives & Kawachi, 2015; Putnam, 2000).

2.1.2.1. Netwerken en bridging sociaal kapitaal

Omdat juist het ontwikkelen of uitbreiden van een netwerk centraal staat bij Power en in de doelstellingen van de Wmo, richt dit onderzoek zich uitsluitend op het bridging sociaal kapitaal. Hieronder wordt beschreven hoe de ontwikkeling van bridging sociaal kapitaal gestimuleerd kan worden en welke positieve neven effecten hierbij plaatsvinden. Op basis van deze theorieën worden verwachtingen geformuleerd over het effect van Power op de ontwikkeling van netwerken.

Het creëren van bridging sociaal kapitaal

Granovetter (1973; 1983) en Villalonga-Olives en Kawachi, (2015) constateren dat er vaak onvoldoende bridging sociaal kapitaal aanwezig is om verbindingen buiten het eigen netwerk te maken. Dit heeft tot gevolg dat een netwerk alleen maar tot een bepaald punt bepaalde acties kan faciliteren. Power ondervangt deze kritiek door uitkomst te bieden voor het tekort aan het bridging sociaal kapitaal. Door de betrokkenheid bij Power activiteiten wordt er bridging sociaal kapitaal gecreëerd doordat deelnemers en vrijwilligers steeds weer nieuwe contacten op en bouwen daarmee bruggen naar nieuwe netwerken.

Nieuwe connecties, nieuwe competenties

De nieuwe connecties die worden opgedaan door het bridging sociaal kapitaal dragen bij aan de ontwikkeling van competenties die een persoon nodig heeft om te functioneren in een moderne maatschappij (Broek, Campen, Haan, et al., 2016). Dit zijn competenties als het (beter) leren van de Nederlandse taal, mentale of fysieke ondersteuning of mogelijkheden hierin inzichtelijk maken, maar ook ondersteuning bij administratieve vraagstukken (zoals het aanvragen van toeslagen, of belastingaangifte en het maken van nieuwe werk gerelateerde connecties (Broek, Campen, Haan, et al., 2016).

Het positieve effect van rolassociatie

Hoe belangrijker iemand zijn rol binnen een organisatie vindt, hoe meer diegene zich met deze rol zal associëren (Stryker & Burke, 2000; Thoits, 2013; Finkelstein & Brannick, 2007). Dit wordt ook wel rolidentificatie genoemd. Omdat vrijwilligers binnen Power zelf activiteiten kunnen selecteren om aan te bieden en hier verantwoording voor dragen, wordt verondersteld dat vrijwilligers zich meer dan deelnemers zullen associëren met hun rol binnen Power.

Het belang van intensieve betrokkenheid

Van de deelnemers en vrijwilligers die langer en intensiever bij Power betrokken zijn is de verwachting dat zij een hogere toename in de ontwikkeling van hun bridging sociaal kapitaal zullen ervaren dan mensen die minder lang bij Power betrokken zijn (Finkelstein & Brannick, 2007; Wijdeven, 2012).

2.1.2.2. Maatschappelijke- en arbeidsnetwerken

In dit onderzoek wordt verondersteld dat bridging sociaal kapitaal [vanaf nu sociale netwerken genoemd] tot meer maatschappelijke en arbeid gerelateerde netwerken kan leiden. Onder maatschappelijke netwerken verstaan we netwerken die toegang geven tot mensen. Onder arbeid gerelateerde netwerken verstaan we contacten die helpen bij zoeken naar en vinden van betaald/vrijwilligers werk.

Of dit effect daadwerkelijk bestaat wordt getoetst aan de hand van de volgende hypothesen:

Hypothese 2a:

Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling van zijn maatschappelijke netwerken zal ervaren

In de tweede plaats wordt verwacht dat vrijwilligers een hogere toename zullen ervaren dan deelnemers in de ontwikkeling van sociale netwerken (Stryker & Burke, 2000; Thoits, 2013; Finkelstein & Brannick, 2007; Moen, Dempster-McClain & Williams, 1992). Het bestaan van dit effect wordt getoetst aan de hand van de volgende hypothesen:

Hypothese 2b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun maatschappelijke netwerken dan deelnemers.

Hypothese 3a:

Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling van zijn arbeidsnetwerken zal ervaren.

Hypothese 3b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun arbeidsnetwerken dan deelnemers.

2.2 Conceptueel model

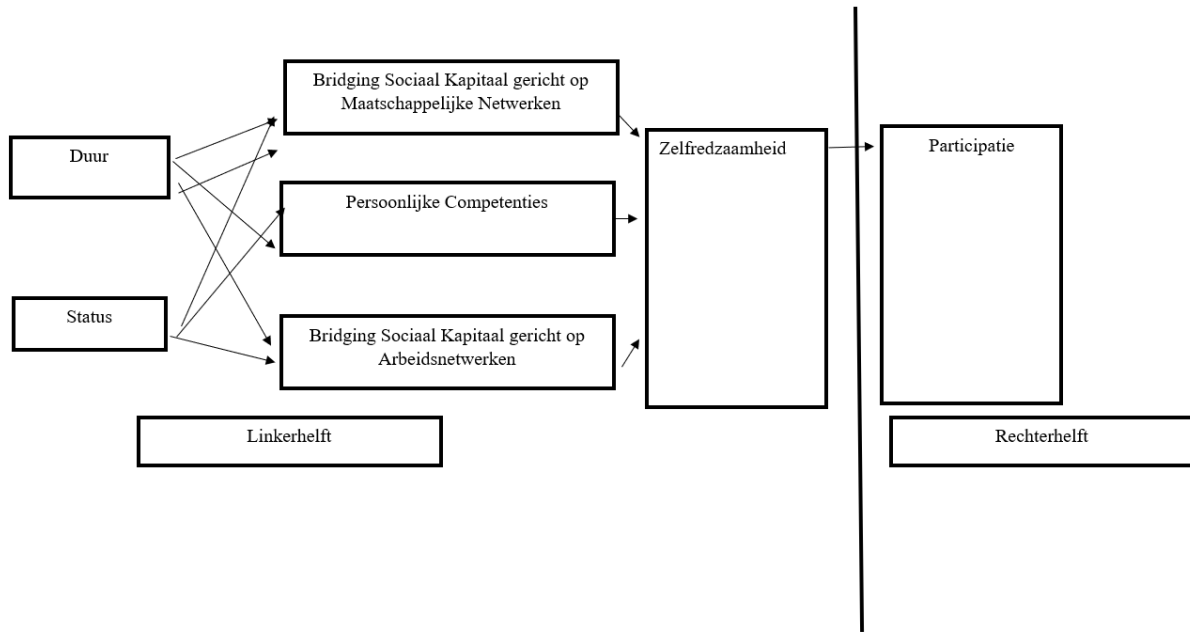
In Figuur 1 is het theoretisch samengevat. Het model laat zien welke factoren in theorie bijdragen tot meer zelfredzaamheid. In dit onderzoek wordt alleen het linkerdeel van het model getoetst.

In dit deel van het model wordt er verondersteld dat de intensiteit van de betrokkenheid bij Power en de rol die iemand bij Power vervult (samen betrokkenheid genoemd) een positieve invloed hebben op de drie componenten van zelfredzaamheid; competenties en sociale maatschappelijke- en arbeidsnetwerken.

Vanuit de theorie wordt ook verondersteld dat wanneer iemand zelfredzaam is, deze persoon ook kan participeren in de samenleving. Ook in het beleid is de veronderstelling dat zelfredzaamheid leidt tot meer participatie. Of de eventueel toegenomen zelfredzaamheid

door Power daadwerkelijk leidt tot participatie wordt in het kader van dit onderzoek niet onderzocht. De rechterhelft van het model wordt dus buiten beschouwing gelaten.

Figuur 1
Conceptueel model

3. Methodologie

Zoals in het theoretisch kader beschreven bestaat zelfredzaamheid uit drie verschillende componenten; de competenties van iemand en de sociale netwerken van deze persoon zowel gericht op maatschappelijke en arbeidsnetwerken.

Nu duidelijk is waar zelfredzaamheid uit bestaat wordt er in dit hoofdstuk overgegaan tot het meetbaar maken van deze concepten en het meetinstrument wat is ingezet om de benodigde gegevens te verzamelen.

Voor dit onderzoek was geen nulmeting en controlegroep beschikbaar, noch was het niet mogelijk om in het kader van dit onderzoek dit te realiseren. Dit betekent dat er geen objectieve beschrijving is van de mate van zelfredzaamheid op het moment dat iemand deel gaat nemen aan de activiteiten van Power.

Doordat er geen nulmeting beschikbaar was, is er naar retrospectieve ervaringen gevraagd over de ontwikkeling in de zelfredzaamheid sinds de betrokkenheid bij Power. Hiervoor vertrouwen we op het geheugen van de respondenten, zonder een referentiekader te hebben om deze herinneringen/ervaringen aan te toetsen.

3.1 Deelnemers onderzoek

3.1.1 Verzamelen van gegevens

De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld door middel van een enquête. De enquête is afgenomen bij deelnemers en vrijwilligers bij de vier Power instellingen in Enschede namelijk Power Noord, Power Zuid, Power Centrum Oost en Power Royal. Daarnaast is er nog een vijfde Power locatie in Enschede; Power Twekkelerveld.

Deze desbetreffende vijfde Power locatie is niet opgenomen in dit onderzoek omdat de locatie Twekkelerveld gefinancierd wordt door Alifa. Alifa financiert deze Power locatie omdat ze de uitvoerende partij is en niet de gemeente Enschede zoals bij de andere Power locaties. De gemeente Enschede betaalt wel, maar dan aan Alifa als uitvoerder. Hierdoor verschilt de aanpak ten opzichte van andere Power locaties en kunnen er geen uniforme uitspraken gedaan worden over het effect van Power. De gemeente Enschede wil met dit onderzoek inzicht krijgen of het gevoerde beleid de wenselijke effecten op de ontwikkeling van zelfredzaamheid bereikt.

De enquête is tot stand gekomen op basis van de vragenlijst die gebruikt is in het onderzoek van Denters, Vos en Rijnkels (2018) naar de ontwikkeling van zelfredzaamheid door de inzet van wijkteams. In de vragenlijst zijn verschillende vragen opgenomen die de respondent bevragen naar een eventuele ervaren toename in zelfredzaamheid.

3.1.2 Populatie

Door de gegevens van deelnemers en vrijwilligers bij de Power te verzamelen kunnen er uitspraken gedaan worden over de populatie. De populatie van dit onderzoek bestaat uit alle deelnemers en vrijwilliger op de vier Power locatie. Er waren ten tijde van dit onderzoek geen complete deelnemerslijsten bij de Power instellingen voorhanden, waardoor het niet mogelijk is om precieze uitspraken te doen over de populatie. Op basis van inschatting van de Power coördinatoren en de gegevens die wel voorhanden waren, wordt de populatie als volgt omschreven: Bij Power Noord zijn er in totaal 242 mensen betrokken waarvan 180 deelnemers en 62 vrijwilligers. Bij Power Zuid zijn er in totaal 220 mensen betrokken waarvan 180 actief zijn als deelnemer en 40 als vrijwilliger. Bij Power Centrum-Oost zijn er in totaal 194 mensen betrokken waarvan 170 als deelnemer en 24 als vrijwilliger. Tot slot zijn er bij Power Royael in totaal 214 mensen betrokken waarvan 174 actief als deelnemer en 40 als vrijwilliger. De Power locaties Noord (N 242) en Royal (N 214) maken op voor het grootste deel van de populatie.

Tabel 1

Spreiding populatie per Power

Locatie	Functie	N
Noord	74% deelnemer 26% vrijwilliger	242
Zuid	82% deelnemer 18% vrijwilliger	220
Centrum Oost	88% deelnemer 12% vrijwilliger	194
Royael	81% deelnemer 19% vrijwilliger	214

3.1.3 Steekproef

De steekproef voor dit onderzoek is getrokken op basis van de activiteiten die bij de Power locaties worden aangeboden. Hiervoor is gekozen omdat er geen actueel overzicht beschikbaar was van de deelnemers aan Power. Om een representatieve steekproef te trekken is daarom gekozen om, op basis van het advies van de Power coördinatoren, een steekproef te trekken op basis van de activiteiten.

Op iedere Power locatie wordt een verscheidenheid van activiteiten aangeboden. Iedere activiteit trekt verschillende mensen aan. Zo zijn er praatgroepen voor vrouwen, Nederlandse les voor beginners, gevorderden en apart voor vrouwen, maar ook wordt er ondersteuning geboden bij het invullen van formulieren, Franse les, Kooklessen, computerles, haken en breien, creatieve workshop, mozaïeken en naailes. Om een weerspiegeling te geven van de subpopulatie per Power is het advies van de coördinatoren per Power gevraagd. De coördinatoren hebben vervolgens dertien verschillende activiteiten aangewezen waar de

verscheidenheid van het publiek bij Power goed naar voren komt. In totaal zijn er 186 deelnemers en vrijwilligers die betrokken zijn bij deze activiteiten benaderd om de enquête in te vullen.

De afname van de enquête duurt gemiddeld 30 minuten. De vrijwilliger die de activiteit begeleid was van tevoren ingelicht en de deelnemers/vrijwilligers die niet wilden meewerken aan het onderzoek konden de ruimte verlaten. De onderzoeker heeft samen met enkele vrijwilligers de enquêtes afgenomen. De vrijwilliger heeft nauwe instructies van de onderzoeker gekregen waarbij de nadruk werd gelegd dat de respondent geen foute antwoorden kon geven. Daarbij is aangegeven dat alle antwoorden goed waren als de respondent vond dat deze het best zijn of haar situatie weergeven. De respondenten zijn dus niet aangestuurd om sociaal wenselijke antwoorden te geven, maar zijn verzocht de enquête naar eigen waarheid in te vullen.

Van alle 190 aanwezigen was 98% bereid de vragenlijst in te vullen. In Tabel 2 vindt u een overzicht van de kenmerken van de 186 respondenten. Opvallend is dat (zowel als bij de populatie als steekproef) er voornamelijk vrouwen actief zijn bij Power. Ook zijn de deelnemers ten opzichte van de vrijwilligers in de meerderheid.

Anders dan bij de populatie komen de meeste respondenten in de steekproef van Power Zuid (N 65) en Power Royael (N248). Terwijl in werkelijkheid de meeste deelnemers en vrijwilligers actief zijn bij Power Noord (N 242) en Zuid (N 220). Dit verschil doet af aan de representativiteit van de steekproef, maar in beide gevallen vormt Power Zuid de grootste groep. In de steekproef zijn er 28 respondenten meer op Power Royael dan op Power Noord. Dit komt doordat op het moment dat de interviews zijn afgenomen er minder mensen dan gebruikelijk aanwezig waren bij de activiteiten op Power Noord. De aanwezigheid van deelnemers en vrijwilliger fluctueert en is niet altijd te verklaren. Vermoedelijk zijn deelnemers die de betreffende dag afwezig waren op een ander moment die week naar de activiteiten gegaan.

Tabel 2

Kenmerken respondenten steekproef

Locatie	Sekse	Leeftijd	Functie	Werk naast Power	Vrijwilliger naast Power	N
Noord	12,2% man 87,8% vrouw	30-40: 19% 40-50: 27% 50+: 54%	60% deelnemer 40% vrijwilliger	3%	39%	41 16%
Zuid	26% man 74% vrouw	20-30: 6% 30-40: 14% 40-50: 39% 50+:42%	77% deelnemer 23% vrijwilliger	14%	27%	65 30%
Centrum Oost	40 % man 60% vrouw	20-30: 3% 30-40: 3% 40-50: 47% 50+: 47%	80 % deelnemer 20% vrijwilliger	3%	37%	30 15%
Royael	21%man 79% vrouw	20-30: 10% 30-40: 27% 40-50: 21% 50+: 42%	56% deelnemer 44% vrijwilliger	4%	13%	48 22%

3.2 Operationalisaties

Bij de operationalisaties wordt beschreven hoe de verschillende componenten van zelfredzaamheid meetbaar zijn gemaakt en hoe de onafhankelijke en controlevariabelen zijn opgebouwd. De vragenlijst is opgebouwd aan de hand van een 5 punt Likertschaal. Waarde 1 geeft aan dat de respondenten het helemaal oneens zijn met de stelling: de respondent heeft helemaal geen vooruitgang ervaren in de ontwikkeling van zijn zelfredzaamheid sinds zijn deelname bij Power (score 1). Waarde 2 geeft aan dat de respondent het oneens is met de stelling: de respondent heeft weinig vooruitgang ervaren in zijn zelfredzaamheid sinds zijn deelname bij Power (score 2).

Waarde 3 geeft aan dat de respondent neutraal is over de betreffende stelling: de situatie van de respondent is niet beter noch slechter geworden sinds de betrokken bij Power (score 3). Waarde 4 geeft aan dat de respondent het eens is met de genoemde stelling: de respondent heeft een vooruitgang ervaren in zijn zelfredzaamheid sinds zijn betrokkenheid bij Power (score 4). Waarde 5 geeft aan dat de respondent het helemaal een is met de stelling: de respondent heeft een sterke toename ervaren in zijn zelfredzaamheid (score 5).

3.2.1 Afhankelijke variabele: Zelfredzaamheid

Om het construct zelfredzaamheid te meten is allereerst gekeken uit welke componenten zelfredzaamheid bestaat. Zoals in het theoretisch kader beschreven is, wordt verondersteld dat zelfredzaamheid uit competenties (WRR, 2017; Bauman, 2012; Zimmerman, Bandura, & Martinez-Pons, 1992; Denters, Vos & Rijnkels, 2018) en sociale netwerken is opgebouwd (Villalonga-Olives & Kawachi, 2015; Putnam 2000; Granovetter, 1973;1983).

De items die op basis van deze enquête tot stand zijn gekomen zijn per component van zelfredzaamheid samengevoegd zodat er een gemiddelde score van deze items kon worden weergegeven. Door het samenvoegen van de items wordt de meting van dit psychologisch construct betrouwbaarder (Verhoeven, 2014; Dooley, & Gullickson, 1995).

Door het samenvoegen is er een schaalconstruct ontstaan. Om het resultaten van de analyse inzichtelijk te maken is er vervolgens voor gekozen om het schaalconstruct weer ordinaal te maken. Hierbij is de volgende verdeling gemaakt. De waarden 1 tot 1.49 zijn gegroepeerd onder de waarde 1. De waarden 1.50 tot 2.49 zijn gegroepeerd onder de waarde 2. De waarden 2.50 tot 3.49 zijn gegroepeerd onder de waarde 3. De waarden 3.50 tot 4.49 zijn gegroepeerd onder de waarde 4. De waarden 4.50 tot 5. Zijn gegroepeerd onder de waarde 5. Dit is voor alle dimensies van zelfredzaamheid (competenties en maatschappelijke en arbeidsnetwerken) gedaan.

3.2.1.1 Competenties

Voor de meting van competenties zijn een aantal relevante items geselecteerd. Om het statisch aannemelijk te maken of deze items hetzelfde concept meten is een factor analyse uitgevoerd. Hoe hoger een item scoort op een factor, hoe sterker dit item één bepaalde factor meet (Cook, Campbell & Shadish 2002). Wanneer alle items op dezelfde factor een hoge score hebben laat dit zien dat zij hetzelfde concept meten.

Voor de meting van de ontwikkeling van competenties zijn de volgende items gebruikt zoals weergegeven in Tabel 3. Uit de factor analyse scoren al deze items boven de .85 op dezelfde factor. Het is daarmee zeker dat alle items hetzelfde meten.

Tabel 3*Overzicht indicatoren competenties*

Competenties	
Item 1:	Ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik: mijn eigen problemen beter zelf aan kan pakken
Item 2:	Ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik door gaan wanneer het moeilijk is
Item 3:	Ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik duidelijk kan zeggen wat ik wil als ik met iemand praat
Item 4:	Ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik familie, vrienden, bekenden eerder durf te vragen me te helpen,
Item 5:	Ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik hulpverleners eerder durf te vragen me te helpen

Op basis van deze vijf items is de schaal competenties betrouwbaar gemeten met een Cronbach's Alpha ($\alpha = .91$). Daarmee is dit een betrouwbare schaal om het component competenties te meten. Cronbach's Alpha zal niet verhogen wanneer er items verwijderd zouden worden uit de schaal.

3.2.1.2 Sociale netwerken

Ook zijn er voor het meetbaar maken de sociale netwerken verschillende items geselecteerd. Om het statistisch aannemelijk te maken of deze items hetzelfde concept meten is een factor analyse uitgevoerd. Uit de factor analyse blijkt dat er zich twee dimensies bevinden in het component sociale netwerken. Drie items scoren minimaal een .82 op factor één. Terwijl de andere drie items niet lager scoren dan .76. Er worden hiermee twee dimensies aangebracht in de sociale netwerken.

De eerste dimensie van maatschappelijke netwerken richten zich op het (beter) kennen van mensen om algemene hulpvragen uit te zetten. De tweede dimensie arbeidsnetwerken is meer gericht op de uitbereiding van een netwerk waarin de connectie met (samen)werken wordt gemaakt.

Tabel 4

Overzicht indicatoren bridging sociaal kapitaal gericht op maatschappelijke netwerken

Maatschappelijke netwerken	
Item 6:	Door Power weet ik beter wie mij kan helpen met taal
Item 7:	Door Power weet ik beter wie mij kan helpen met het invullen van formulieren
Item 8:	Door Power weet ik beter welke hulp ik allemaal kan krijgen

Tabel 5:

Overzicht indicatoren bridging sociaal kapitaal gericht op arbeidsnetwerken

Arbeidsnetwerken	
Item 9:	Door Power ken ik meer mensen die ergens anders werken dan ik zelf
Item 10:	Door Power ken ik meer mensen die mij kunnen helpen om werk te vinden
Item 11:	Door Power ken ik meer mensen waarmee ik kan samenwerken

Op basis de drie indicatoren te zien in Tabel 4 is de schaal maatschappelijke netwerken gemeten is met een Cornbach's Alpha ($\alpha = .78$). Daarmee is dit een betrouwbare schaal om de maatschappelijke netwerken te meten. Cornbach's Alpha zal alleen marginaal verhogen wanneer item 8 zal worden verwijderd. Er is ervoor gekozen dit item niet te verwijderen omdat het aantal items in de schaal al gering is, en de stijging van Cronbach's Alpha marginaal is wanneer deze wel verwijderd wordt.

Om de dimensie arbeidsnetwerken te meten zijn de indicatoren die te zien zijn in Tabel 5 opgenomen. Deze drie items werden betrouwbaar gemeten met een Cornbach's Alpha ($\alpha = .87$). Daarmee is dit een goed instrument om arbeidsnetwerken te meten.

3.2.2 Onafhankelijke variabele: Betrokkenheid

De onafhankelijke variabele betrokkenheid is opgemaakt uit twee variabelen: intensiteit en status.

3.2.2.1 Intensiteit

Zoals in Tabel 6 te zien is bestaat intensiteit aan de ene kant zien of iemand meer of minder dan drie jaar bij Power betrokken is en aan de andere kant of iemand meer of minder dan drie dagdelen bij Power betrokken is. Er is op advies van de Power coördinatoren voor deze twee splitsing gekozen. De coördinatoren gaven aan dat wanneer mensen langer dan drie jaar bij Power betrokken zijn zij vaak complexe en langdurige hulpvragen hebben. Mensen die korter dan drie jaar bij Power betrokken zijn stromen vaak sneller door naar betaalde

arbeid. Dit is voor mensen die langer dan drie jaar bij Power betrokken zijn niet altijd (meer) mogelijk is.

De intensiteit van de betrokkenheid is als volgt hergecodeerd. Wanneer een respondent langer dan drie jaar en meer dan drie dagdelen bij Power betrokken is heeft dit item een 4 gekregen. Een 4 staat voor de hoogst mogelijke intensiteit. De respondenten die meer dan drie jaar bij Power betrokken zijn, maar minder dan drie dagdelen scoren bij dit item een 3. Wanneer een respondent korter dan drie jaar bij Power betrokken is, maar meer dan drie dagdelen dan scoort de respondent op dit item een twee. Wanneer een respondent korter dan drie jaar bij Power betrokken is en minder dan drie dagdelen, scoort deze een één.

3.2.2.2 Aard van de betrokkenheid: status

De tweede onafhankelijke variabele beschrijft de aard van de betrokkenheid. Dit noemen we in dit onderzoek status. Status omschrijft de functie waarin de respondent betrokken is bij Power. Respondenten zijn gevraagd of zij actief zijn als deelnemer of vrijwilliger Dit is te zien in Tabel 6. Vervolgens kreeg de respondent twee antwoordmogelijkheden. Namelijk deelnemer (1) en vrijwilliger (2). Om deze (nominale) variabele geschikt te maken voor een regressieanalyse is deze gedummificeerd. De vrijwilligers hebben de waarde (1) toegekend gekregen en de deelnemers de waarden (0).

Tabel 6

Overzicht indicatoren betrokkenheid

Betrokkenheid	
Intensiteit	
Hoe lang bent u al bij Power actief?	
Korter dan drie jaar	Langer dan drie jaar
Hoeveel dagdelen in de week bent u betrokken bij Power?	
Minder dan drie dagdelen	Meer dan drie dagdelen
Status	
Bent u bij Power actief als deelnemer of vrijwilliger?	
Deelnemer	Vrijwilliger

3.2.3 Controlevariabelen

Geslacht

De eerste controlevariabele is geslacht en word gemeten door de vraag: 'Bent u man of vrouw? De respondenten konden hierop antwoorden met man (0) en vrouw (1). In de regressieanalyse wordt het aantal vrouwen ten opzichte van het aantal mannen vergeleken. Mannen fungeren bij deze controlevariabele als referentiegroep.

Leeftijd

De tweede controlevariabele is leeftijd. Dit werd gemeten door de vraag: "Wat is uw leeftijd?" Hierop kon respondent antwoord geven door aan te vinken wat voor hem van toepassing

was. (1): -20. (2): 20 tot 30. (3): 30 tot 40. (4): 40 tot 50 en (5): 50+. Deze variabele is gedummificeerd waarbij de groep -20 als referentiegroep fungeert.

Power locatie

De derde controlevariabele is de Power waarbij iemand betrokken is. Dit werd gemeten door de vraag: "Bij welke Power bent u betrokken?". Hier kon respondent antwoord geven door aan te vinken wat voor hem van toepassing was. Noord (1), Zuid (2), Centrum oost (3) en Royael (4). Power Centrum oost is de referentiegroep.

Actief naast Power

De vierde controlevariabele is het verrichten van vrijwilligerswerk naast de betrokkenheid bij Power. Dit werd gemeten door de vraag: "Bent u naast Power, ook nog bij andere instanties betrokken"? Hierop kon ja (1) of nee (0) geantwoord worden. Respondenten die niet naast bij Power nog bij andere instanties betrokken zijn fungeren als referentiegroep.

Betaald werk naast Power

De vijfde controlevariabele is betaalde arbeid. Dit werd gemeten door de vraag: "Verricht u naast de betrokkenheid bij Power ergens betaalde arbeid.?" Hierop kon ja (1) of nee (0) geantwoord worden. Respondenten die niet naast bij Power nog bij andere instanties betrokken zijn fungeren als referentiegroep.

3.3 Analyse opzet

Allereerst wordt er een beschrijvende analyse uitgevoerd die inzicht geeft in de verdeling van de univariaten en bivariaten verdelingen van de variabelen. De univariate analyse geeft inzicht in eigenschappen als gemiddelden spreiding en scheefheid van de verdeling van de variabelen.

Om te beoordelen of er een (significante) samenhang bestaat tussen de onafhankelijke- en de afhankelijke variabele, wordt er een Chi-kwadraat toetst uitgevoerd. Door het uitvoeren van een Chi-kwadraat wordt inzicht verkregen in het effect van de onafhankelijke variabelen: intensiteit en status op de drie componenten van zelfredzaamheid.

Omdat de kans bestaat dat ook externe factoren invloed hebben op de effecten van deze samenhangen wordt er ook een multiple regressieanalyse uitgevoerd. In deze analyse wordt het effect van de onafhankelijke variabelen onderzocht in samenhang met de controlevariabelen van dit onderzoek.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van dit onderzoek beschreven om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. De onderzoeksvraag van dit onderzoek is:

Heeft de betrokkenheid bij het Power-programma een positief effect op de ontwikkeling van zelfredzaamheid van deelnemers en vrijwilligers in dit programma?

In 4.1: worden eerst de algemene resultaten van het effect van Power op de zelfredzaamheid gepresenteerd. Hier wordt in kaart gebracht hoe de respondenten hun ontwikkeling op de drie componenten van zelfredzaamheid (competenties en maatschappelijke- en arbeidsnetwerken) beoordelen sinds hun betrokkenheid bij Power.

De theoretische verwachtingen van dit onderzoek worden in 4.2, 4.3. en 4.4 eerst getoetst door middel van een bivariate analyse. Deze analyse toetst of er een samenhang is tussen de intensiteit en status, en de drie componenten van zelfredzaamheid (competenties en maatschappelijke- en arbeidsnetwerken).

Daarna wordt er gekeken of de respondenten die een toename ervaren in hun zelfredzaamheid ook meer bij Power betrokken waren. Dit effect wordt getoetst middels een multiple regressieanalyse. Een multiple regressieanalyse stelt niet alleen een mogelijke samenhang vast, maar houdt daarbij ook rekening met de controlevariabelen. Voor elke afhankelijke variabele zijn in dit onderzoek meerdere controlevariabelen opgenomen. Na het uitvoeren van de bovengenoemde regressieanalyses kan er een conclusies worden getrokken over de houdbaarheid van de hypothesen van dit onderzoek.

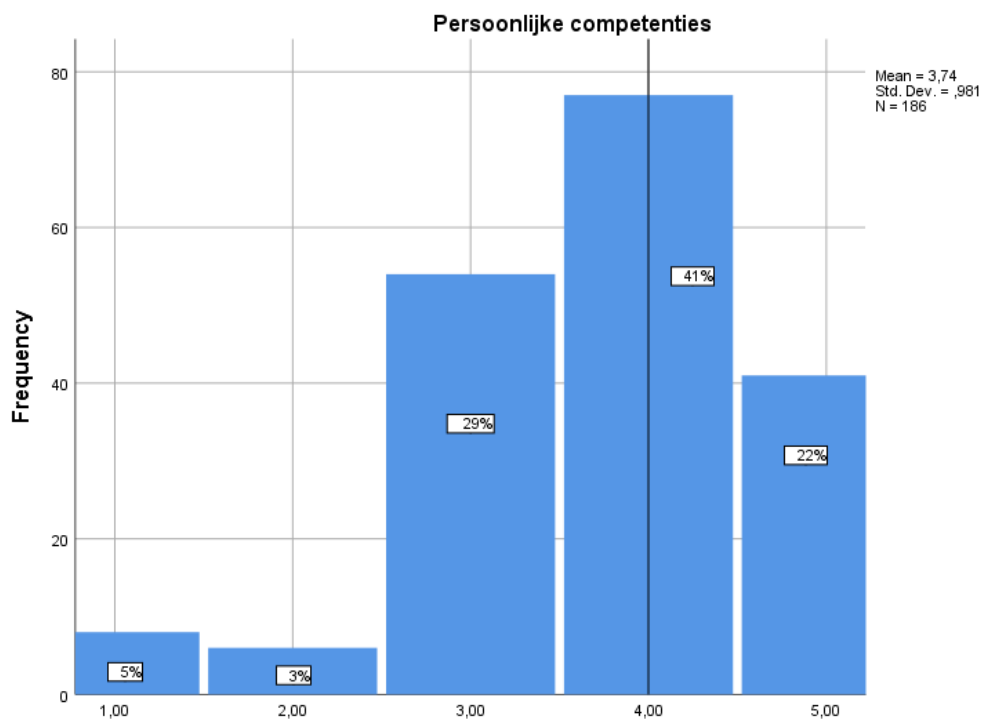
4.1 Het succes van Power

De algemene bevindingen van het onderzoek zijn positief. Uit de grafieken te zien in Figuur 2, 3 en 4 blijkt dat op alle drie de componenten van zelfredzaamheid (competenties, maatschappelijke netwerken en arbeidsnetwerken) het merendeel van de respondenten een positieve toename ervaart. In Figuur 2 is te zien dat 63% van de respondenten een toename tot sterke toename heeft ervaren in de ontwikkeling van zijn competenties.

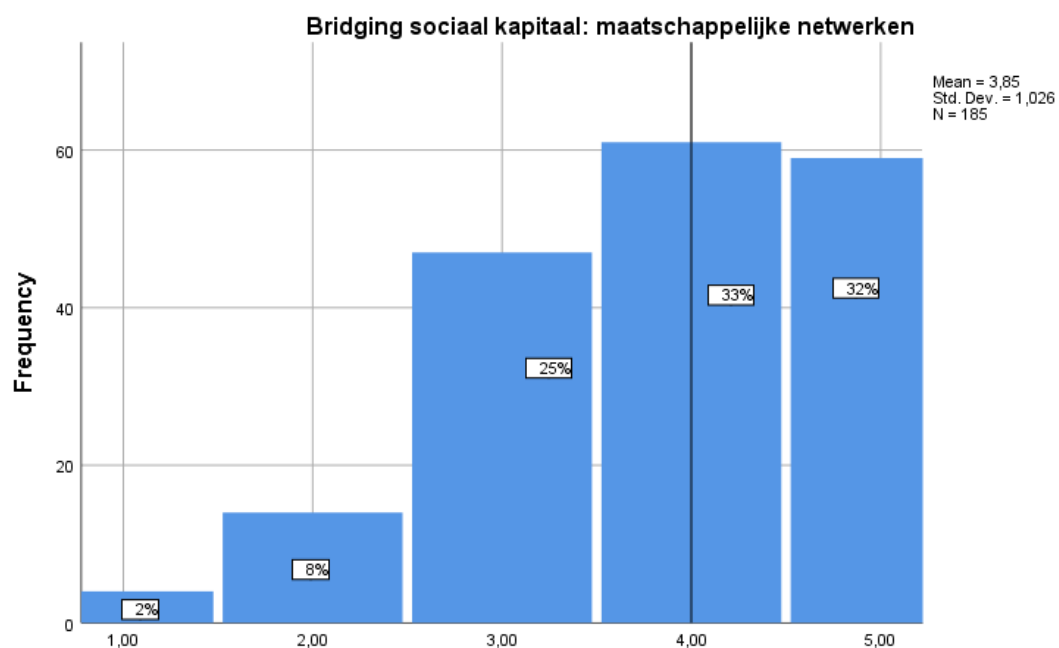
Voor maatschappelijke netwerken, te zien in Figuur 3, ervaart 65% van de respondenten een toename- tot sterke toename. En tot slot in Figuur 4 zien we dat 63% van de respondenten een toename- tot sterke toename ervaart in de ontwikkeling van arbeidsnetwerken. Zowel in termen van competenties als sociale netwerken wordt er dus een positieve toename ervaren. Op het gebied van maatschappelijke netwerken geven de meeste respondenten aan hier een (sterke) toename te hebben ervaren.

Op basis van de grafieken kan er geconcludeerd worden dat er een algemene stijging ervaren wordt van de zelfredzaamheid sinds de betrokkenheid bij Power. Voor de spreiding van de overige (controle) variabelen wordt u verwezen naar Bijlage 1, Tabel 16.

Figuur 2
Spreiding competenties

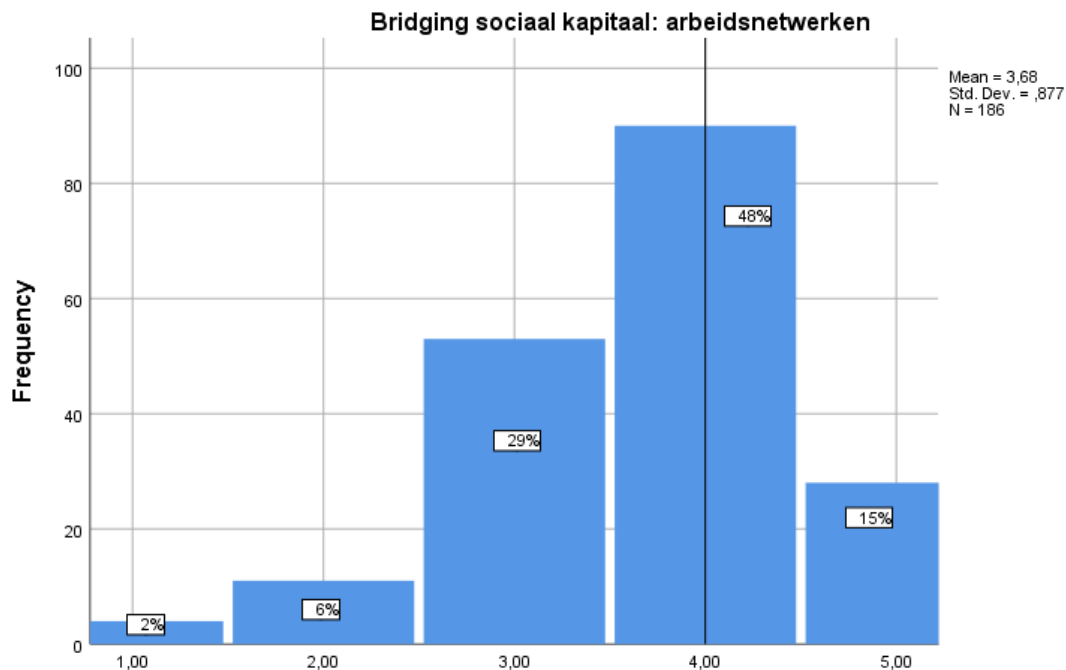

Figuur 3
Spreiding bridging sociaal kapitaal gericht op maatschappelijke netwerken

Figuur 4

Spreading bridging sociaal kapitaal gericht op arbeidsnetwerken

4.2 Algemene theoretische verwachtingen

Voordat we overgaan naar de toetsing van de hypothesen worden de algemene verwachtingen van dit onderzoek hieronder kort weergegeven:

1. We verwachten dat naarmate mensen langer en intensiever bij Power zijn betrokken zijn een sterkere toename ervaren in de drie afhankelijke variabelen.
2. We verwachten dat vrijwilligers een sterkere toename ervaren in de drie afhankelijke variabelen dan deelnemers.

4.3 Hypothese 1a en 1b

De stellingen zoals hierboven beschreven worden in 4.3, 4.4 en 4.5 stap voor stap getoetst. Allereerst wordt er in hypothese 1a getoetst of de intensiteit een positief effect heeft op het eerste aspect van zelfredzaamheid: de competenties. Vervolgens wordt er bij hypothese 1b vastgesteld of vrijwilligers daadwerkelijk een sterkere toename ervaren van hun competenties dan deelnemers. Tot slot wordt er door een multiple regressieanalyse gekeken wat de effecten van intensiteit en status zijn op de ervaren ontwikkeling van competenties wanneer er controlevariabelen worden meegewogen.

Hypothese 1a:

Hoe langer en intensiever iemand actief is bij Power, hoe sterker deze persoon toename in de ontwikkeling van zijn competenties zal ervaren.

Resultaat: Kruistabel en correlatie

In Tabel 7 ziet men de resultaten van de correlatieanalyse.

Volgens de tabel is er een duidelijk significante ($p < 0,01$) correlatie ($r: 0,280$). De frequentieverdeling laat het volgende zien. Namelijk dat er bij een minder intensieve betrokkenheid (- 3 jaar) er minder verschil wordt ervaren in de ontwikkeling van competenties, dan bij een meer intensieve betrokkenheid (+3 jaar).

Tabel 7

Correlatie en frequentie van intensiteit op competenties

-3 jaar en -3 dagdelen	- 3 jaar en +3 dagdelen	+ 3 jaar - 3 dagdelen	+ 3 jaar en + 3 dagdelen	
41%	55%	33%	20%	Lage tot geen ontwikkeling
59%	45%	67%	80%	Hoge ontwikkeling
Correlatie 0,28 ($p=0,010$) N=179				

Dit effect is in lijn met de verwachting (hypothese 1a). Later in deze sectie wordt er door middel van een multiple regressieanalyse nagegaan of dit effect standhoudt wanneer er meerdere (controle) variabelen worden meegewogen.

Hypothese 1b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van competenties dan deelnemers.

Resultaat: Kruistabel en correlatie

In onderstaande tabel ziet men de resultaten van de correlatieanalyse.

Volgens de Tabel 8 is er geen significante ($p > 0,05$), lineaire, correlatie ($r: ,022$) tussen de status van de betrokkenheid en de ervaren ontwikkeling van competenties. Vrijwilligers ervaren slechts een minimaal verschil ten opzichte van de deelnemers in de ontwikkeling van hun competenties. Dit verschil blijkt uit de correlatie test dus ook niet significant. De conclusie is dat er geen statistisch significante correlatie gevonden is tussen het betrokken zijn als vrijwilliger en de mate waarin er een sterkere ontwikkeling van competenties wordt ervaren.

Tabel 8

Correlatie en frequentie van status op competenties

Deelnemer	Vrijwilliger	
38%	34%	Lage tot geen ontwikkeling
62%	66%	Hoge ontwikkeling
Correlatie ,22 ($p=,39$)		N = 180

Dit resultaat is niet in lijn met de verwachtingen van dit onderzoek (hypothese 1b). Om te bepalen of deze conclusie stand houdt wanneer er meerdere (controle) variabelen worden meegewogen, wordt een multiple regressieanalyse uitgevoerd.

Resultaten multiple regressieanalyse competenties

De resultaten van de multiple regressieanalyse geven een integraal beeld van het effect van intensiteit en status samen, gecontroleerd voor effecten van de controle factoren.

De modelkwaliteit van de multiple regressieanalyse in Tabel 9 laat zien dat model 1 slechts vijf procent van de ervaren ontwikkeling van competenties verklaart ($R^2_{adj}=0,05$; F - $change=5,905$; $p<0,01$).

In model 1 zijn alleen de onafhankelijke variabelen opgenomen. Vervolgens worden in model 2 ook de controle variabelen aan de analyse toegevoegd. Toevoeging van de controlefactoren draagt niet significant bij aan de verklaringskracht van het model ($R^2_{adj}=0,8$; F - $change=1,89$; $p<0,05$).

De resultaten van de multiple regressieanalyse ook te zien in Tabel 10, geven weer dat in Model 1 de intensiteit een positief significant effect heeft op de ervaren toename van de competenties ($b=,11$; $p<0,01$). Het betreffende effect is echter tamelijk zwak. Status heeft geen significant effect op de ervaren ontwikkeling van competenties in model 1 ($b=-,11$; $p>0,24$). Wanneer er in model 2 de controlevariabelen worden toegevoegd, blijft het positieve effect van intensiteit niet alleen bestaan, maar verdubbelt bijna ($b=,21$; $p<0,01$). Status heeft ook in model 2 geen significant effect op de ontwikkeling van competenties ($b=-,16$; $p>0,30$). In model 2 zien we ook dat er na toevoeging van de controlevariabelen er sprake is van een positief significant effect van het verrichten van vrijwilligerswerk naast Power. Het effect van het verrichten van vrijwilligerswerk naast Power is nog sterker dan het effect van intensiteit op de ervaren ontwikkeling van competenties ($b=,32$; $p<0,04$).

Op basis van deze regressieanalyse kan geconcludeerd worden dat; zowel INTENSITEIT als het verrichten van VRIJWILLIGERSWERK een significant positief effect heeft op de ontwikkeling van competenties. Vooral een langere periode bij Power actief zijn is bepalend voor het positieve effect. Niet zozeer de regelmaat waarin iemand actief is.

Tabel 9

Regressieanalyse met de afhankelijke variabelen competenties, de onafhankelijke variabele intensiteit en status en de controlevariabelen geslacht, leeftijd, vrijwilligerswerk en betaald werk naast Power.

<i>Competenties</i>					
	<i>B</i>	<i>Std. Error</i>	<i>Beta</i>	<i>T</i>	<i>Sig.</i>
Model 1					
Intercept	3,334				
Intensiteit	,20	,06	,26	1,72	,001*
Status	-,11	,15	-,05	,40	,24
Model 2					
Intercept	3,388				
Intensiteit	,21	,06	,28	1,79	,000*
Status	-,16	,16	-,1	,52	,15
Geslacht	-,20	,16	-,09	-1,253	,21
Leeftijd 30 tot 40	,30	,32	,12	,93	,35
Leeftijd 40 tot 50	-,06	,31	-,03	-,19	,85
Leeftijd 50 plus	-,02	,30	-,01	-,08	,94
Betaald werk naast Power	-,22	,27	-,06	-,82	,42
Vrijwilligerswerk naast Power	,32	,16	,16	2,05	,04**
R² (adj) Model 1	,05**	(,01)			
R² (adj) Model 2	,083	(,08)			
N	186				

* Significant bij $P < 0,05$ ** , Significant bij $p < 0,01$ *

Resultaat hypothese 1a en 1b:

Zoals verwacht blijft het effect van INTENSITEIT (hypothese 1a) ook significant na het toevoegen van controlevariabelen in de regressieanalyse. Daarom wordt hypothese 1a aangenomen.

Anders dan verwacht – ook na controles – is er geen significant effect gevonden tussen status en competenties (hypothese 1b). Daarom wordt hypothese 1b verworpen.

4.4 Hypothese 2a en 2b

Hypothese 2a:

Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken zal ervaren.

Resultaat: Kruistabel en correlatie

In Tabel 10 is een duidelijke significante ($p < 0,01$) correlatie ($r: 0,18$) te zien tussen de intensiteit van de betrokkenheid en de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken. De frequentieverdeling in deze tabel laat hetzelfde patroon zien als bij competenties. Namelijk dat bij een minder intensieve betrokkenheid (– 3 jaar) er minder verschil wordt ervaren in de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken, dan bij een meer intensieve betrokkenheid (+3 jaar).

Tabel 10:

Correlatie en frequentie van intensiteit op bridging sociaal kapitaal gericht op maatschappelijke netwerken

–3 jaar en –3 dagdelen	– 3 jaar en +3 dagdelen	+ 3 jaar – 3 dagdelen	+ 3 jaar en + 3 dagdelen	
41%	37%	27%	30%	Lage tot geen ontwikkeling
59%	63%	73%	70%	Hoge ontwikkeling
Correlatie 0,18($p=0,01$) N=178				

Dit resultaat is in overeenstemming met de theoretische verwachting (hypothese 2a). Later in deze sectie wordt er door middel van een multiple regressieanalyse nagegaan of dit effect stand houdt wanneer er meerdere (controle) variabelen worden meegewogen.

Hypothese 2b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun maatschappelijke netwerken dan deelnemers.

Volgens de Tabel 11 is er geen significante ($p > ,15$), lineaire, correlatie ($r: ,79$) tussen de status van de betrokkenheid en de ervaren ontwikkeling van maatschappelijke netwerken. Vrijwilligers ervaren slechts met een minimaal verschil van 4% ten opzichte van de deelnemers een sterkere toename in de ontwikkeling van hun maatschappelijke netwerken.

Tabel 11*Correlatie frequentie status en maatschappelijke netwerken*

Deelnemer	Vrijwilliger	
37%	31%	Lage tot geen ontwikkeling
63%	69%	Hoge ontwikkeling
Correlatie 0,793 ($p=,15$)		N = 179

Er is dus geen correlatie gevonden is tussen het betrokken zijn als vrijwilliger en de mate waarin er een sterkere mate van ontwikkeling van maatschappelijke wordt ervaren. Dit is tegen de verwachtingen van dit onderzoek in (hypothese 2b). Hieronder wordt in deze sectie gekeken of dit resultaat stand houdt wanneer er controlevariabelen worden opgenomen in de regressieanalyse.

Resultaten multiple regressieanalyse maatschappelijke netwerken

De resultaten van de multi-pele regressie analyse geven een integraal beeld van het effect van intensiteit en status samen, gecontroleerd voor effecten van de controle factoren.

De modelkwaliteit van de multiple regressieanalyse in Tabel 12 laat zien dat model 1 slechts drie procent van de ervaren ontwikkeling van maatschappelijke netwerken verklaart ($R^2_{adj}=0,3$; $F\text{-change}=5,905$; $p=0,01$). In model 1 zijn alleen de onafhankelijke variabelen intensiteit en intensiteit opgenomen. Vervolgens worden in model 2 ook de controle variabelen aan de analyse toegevoegd. De toevoeging van de controlevariabelen leidt niet tot een significante verbetering van de verklaringskracht van het model ($R^2_{adj}=0,05$; $F\text{-change}=1,099$; $p=0,09$).

De resultaten van de multiple regressieanalyse ook te zien dat in model 1 de intensiteit een positief significant effect heeft op de ervaren toename van maatschappelijke netwerken ($b=,15$; $p<0,01$). Daarentegen heeft status geen significant effect op de ervaren ontwikkeling van maatschappelijke netwerken ($b=09$; $p>0,60$). Wanneer er in model 2 de controlevariabelen worden toegevoegd, blijft het positieve effect van intensiteit onveranderd bestaan ($b=,15$; $p<0,02$). Status heeft ook in model 2 geen significant effect op de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken ($b=-,01$; $p>0,50$). Daarnaast lijkt het hebben van betaald werk een negatief effect te hebben op de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken ($b=-,64$; $p>0,03$).

Op basis van deze regressieanalyse kan geconcludeerd worden dat; INTENSITEIT een significant positief effect heeft op de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken. Ook wanneer er gecontroleerd wordt op externe factoren.

Tabel 12

Regressieanalyse met de afhankelijke variabelen maatschappelijke netwerken de onafhankelijke variabele intensiteit en status en de controlevariabelen geslacht, leeftijd, vrijwilligerswerk en betaald werk naast Power.

	B	Std	Beta	T	Sig.
Maatschappelijke netwerken					
Model 1					
Intercept	3,44				
Intensiteit	,15	,06	,19	1,20	,007*
Status	,09	,16	,04	,30	,30
Model 2					
Intercept	3,355				
Intensiteit	,15	,06	,2	1,2	,01*
Status	-,01	,17	-,004	-,02	,48
Geslacht	-,007	,18	-,003	-,042	,97
Leeftijd 30 tot 40	,41	,34	,16	1,21	,230
Leeftijd 40 tot 50	,13	,32	,06	,40	,70
Leeftijd 50 plus	,03	,32	,01	,08	,94
Betaald werk naast Power	-,64	,29	-,17	-2,20	,03**
Vrijwilligerswerk naast Power	,20	,17	,09	1,18	,24
R ² (adj) Model 1	,03 (,02)				
R ² (adj) Model 2	,05 (,13)				
N					
	186				

* Significant bij $p < 0,05$ **, Significant bij $p < 0,01$ *

Resultaat hypothese 2a en 2b:

Zoals verwacht blijft het effect van intensiteit (hypothese 2a) ook significant na controle voor mogelijke versturende variabelen. Vooral de (lange) periode waarin iemand bij Power actief is, is hierin bepalend en niet zozeer de regelmaat. Anders dan verwacht – ook na controles – wordt hypothese 2b (over effect van status) verworpen.

4.5 Hypothese 3a en 3b

Hypothese 3a:

Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling van zijn arbeidsnetwerken zal ervaren.

Resultaat: Kruistabel en correlatie

In Tabel 34 is een duidelijke significante ($p < 0,01$) correlatie ($r: 0,22$) te zien tussen de intensiteit van de betrokkenheid en de ontwikkeling van arbeidsnetwerken. De frequentieverdeling in Tabel 13 laat hetzelfde patroon zien als bij competenties en maatschappelijke netwerken. Namelijk dat bij een minder intensieve betrokkenheid (– 3 jaar) er minder verschil wordt ervaren in de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken, dan bij een meer intensieve betrokkenheid (+3 jaar).

Tabel 13

Correlatie en frequentie van intensiteit op bridging sociaal kapitaal gericht op arbeidsnetwerken

–3 jaar en –3 dagdelen	– 3 jaar en +3 dagdelen	+ 3 jaar – 3 dagdelen	+ 3 jaar en + 3 dagdelen	
46%	26%	27%	30%	Lage tot geen ontwikkeling
54%	74%	73%	70%	Hoge ontwikkeling
Correlatie 0,22 ($p=0,002$) N=179				

Dit resultaat is in overeenstemming met de theoretische verwachting (hypothese 3a). Later in deze sectie wordt er door middel van een multiple regressieanalyse nagegaan of dit effect stand houdt wanneer er meerdere (controle) variabelen worden meegewogen.

Hypothese 3b:

Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun arbeidsnetwerken dan deelnemers.

Volgens de Tabel 14 is er een significante ($p < 0,01$), lineaire, correlatie ($r: ,23$) tussen de status van de betrokkenheid en de ervaren ontwikkeling van arbeidsnetwerken. Vrijwilligers ervaren met een verschil van 7% ten opzichte van de deelnemers een sterkere toename in de ontwikkeling van hun arbeidsnetwerken.

Tabel 14*Correlatie frequentie status en arbeidsnetwerken*

Deelnemer	Vrijwilliger	
41%	24%	Lage tot geen ontwikkeling
59%	76%	Hoge ontwikkeling
Correlatie 0,23 ($p=,001$)		N = 180

Bij arbeidsnetwerken is er dus wel een significante correlatie gevonden is tussen het betrokken zijn als vrijwilliger en de mate waarin er een sterkere mate van ontwikkeling van arbeidsnetwerken wordt ervaren. Dit is in lijn met de verwachtingen van dit onderzoek (hypothese 3b). Hieronder wordt gekeken of dit effect stand houdt wanneer er controlevariabelen worden opgenomen in de regressieanalyse.

Resultaten multiple regressieanalyse arbeidsnetwerken

De resultaten van de multi-pele regressie analyse geven een integraal beeld van het effect van intensiteit en status samen, gecontroleerd voor effecten van de controle factoren.

De modelkwaliteit van de multiple regressieanalyse in tabel 15 laat zien dat model 1 slechts zeven procent van de ervaren ontwikkeling van competenties verklaart ($R^2_{adj}=0,7$; F - $change=7,60$; $p<0,01$). In model 1 zijn alleen de onafhankelijke variabelen intensiteit en status opgenomen. Vervolgens worden in model 2 ook de controle variabelen aan de analyse toegevoegd. Toevoeging van de controlevariabelen draagt ook hier niet bij aan extra-verklaringskracht ($R^2_{adj}=0,09$; F - $change=1,60$; $p>0,15$).

De resultaten van de multiple regressieanalyse in tabel 15 geven weer dat in model 1 de intensiteit een positief significant effect heeft op de arbeidsnetwerken ($b=,13$; $p<0,01$). Er is dus sprake van een toename van arbeidsnetwerken, maar deze is relatief zwak. Status heeft in tegenstellingen tot de andere componenten van zelfredzaamheid, wel een significant positief effect op de ontwikkeling van arbeidsnetwerken ($b=,29$; $p<0,03$). Het effect van status op de ontwikkeling van arbeidsnetwerken is zelfs sterker dan van de intensiteit van de betrokkenheid in model 1. Wanneer er in Model 2 de controlevariabelen worden toegevoegd, blijft het positieve effect van intensiteit bestaan en neemt zelf iets toe ($b=,15$; $p<0,01$). Het positieve effect van status op de ontwikkeling van arbeidsnetwerken vervalst in dit model ($b=,21$; $p>0,05$).

Op basis van deze regressieanalyse kan geconcludeerd worden dat alleen INTENSITEIT een positief effect heeft op de ontwikkeling van arbeidsnetwerken wanneer er gecontroleerd wordt op controlevariabelen.

Tabel 15

Regressieanalyse met de afhankelijke variabelen arbeidsnetwerken, de onafhankelijke variabele intensiteit en status en de controlevariabelen geslacht, leeftijd, vrijwilligerswerk en betaald werk naast Power.

Arbeidsnetwerken

	B	Std	Beta	T	Sig.
Model 1					
Intercept	3.32				
Intensiteit	,13	,05	,21	1,30	„005*
Status	,29	,13	,2	1,10	,02**
Model 2					
Intercept	3,36				
Intensiteit	,15*	,05	,23	1,50	,002*
Status	,21	,14	,12	,75	,07
Geslacht	-,09	,14	-,05	,60	,55
Leeftijd 30 tot 40	,17	,28	,08	-,603	,55
Leeftijd 40 tot 50	,02	,260	,01	,615	,54
Leeftijd 50 plus	-,19	,26	-,12	-,74	,46
Betaald werk naast Power	-,12	,24	-,04	-,50	,62
Vrijwilligerswerk naast Power	,24	,14	,13	1,75	,08
R ² (adj) Model 1	,07 (,001)				
R ² (adj) Model 2	,09 (,15)				
N	186				

* Significant bij P<0,05 **, Significant bij p<0,01 *

Resultaat hypothese 3a en 3b:

Zoals verwacht blijft het effect van intensiteit (hypothese 3a) ook significant na controle voor mogelijke versturende variabelen. Anders dan verwacht – ook na controles – wordt hypothese 1b (over effect van status) afgewezen.

4.6 Overzicht uitkomsten hypothesen

Hieronder wordt per hypothese weergegeven of deze op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt verworpen of aangenomen.

Hypothese 1a: Hoe langer en intensiever iemand actief is bij Power, hoe sterker deze persoon toename in de ontwikkeling van zijn competenties zal ervaren.
Status: Aangenomen

Hypothese 1b: Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van competenties dan deelnemers.
Status: Verworpen

Hypothese 2a: Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling van zijn maatschappelijke netwerken zal ervaren.
Status: Aangenomen

Hypothese 2b: Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van bridging sociaal kapitaal gericht op maatschappelijke netwerken dan deelnemers.
Status: Verworpen

Hypothese 3a: Hoe langer en intensiever iemand bij Power betrokken is, hoe sterker deze persoon een toename in de ontwikkeling zijn arbeidsnetwerken zal ervaren.
Status: Aangenomen

Hypothese 3b: Vrijwilligers ervaren een sterkere toename in de ontwikkeling van hun arbeidsnetwerken dan deelnemers.
Status: Verworpen

Naast de toetsing van de hypothesen is ook het effect van de controle variabelen gecontroleerd. Allereerst zijn de effecten van intensiteit in het algemeen niet afhankelijk van de Power locatie (noord, zuid, Royael of centrum oost). Er is een uitzondering. Namelijk bij de ontwikkeling van competenties is het effect bij Power noord sterker dan op de andere locaties. Waaraan dit ligt is op basis van de beschikbare gegevens niet aan te geven.

Daarnaast lijkt er bij de toetsing van hypothese 2a en 2b een negatief effect plaats te vinden op de ontwikkeling van maatschappelijke netwerken door het hebben van betaald werk naast de activiteiten van Power. Echter is de groep respondenten die heeft aangegeven betaalde arbeid te verrichten zo klein (N 13) dat zij niet representatief zijn voor de gehele populatie.

Er kunnen dus op basis van de resultaten van dit onderzoek geen uitspraken gedaan worden of het verrichten van betaalde arbeid in combinatie met de betrokkenheid bij Power, effect heeft op de ervaren ontwikkeling van maatschappelijke netwerken.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het onderzoek kort samengevat, en daarmee kan er een antwoord op de onderzoeksvraag gegeven worden. De drie belangrijkste conclusies zullen worden beschreven, en vervolgens zal er nog kort wat gezegd worden over de implicaties voor de praktijk en aanbevelingen voor verder onderzoek

In dit onderzoek staat de vraag centraal:

Heeft de betrokkenheid bij het Power-programma een positief effect op de ontwikkeling van de zelfredzaamheid van deelnemers en vrijwilligers in dit programma?

Deze vraag is onderzocht door het afnemen van een vragenlijst onder de betrokkendeelnemers en vrijwilligers vier Power instellingen in Enschede. In totaal hebben honderd tweeëntwintig deelnemers en achtenvijftig vrijwilligers de vragenlijst ingevuld. Daarbij waren er nog zes respondenten die niet hebben aangegeven of zij als deelnemer of vrijwilliger bij Power betrokken zijn.

Om het effect van de betrokkenheid op de ontwikkeling van zelfredzaamheid vast te stellen is er middels zes hypothesen eerst het effect van de individuele aspecten van betrokkenheid (intensiteit en status) op de drie componenten van zelfredzaamheid (competenties en maatschappelijke- en arbeidsnetwerken) getoetst. De verwachtingen over het effect van betrokkenheid op zelfredzaamheid zijn als volgt:

We verwachten dat naarmate mensen langer en intensiever bij Power zijn betrokken zijn, zij een sterkere toename ervaren in de drie afhankelijke variabelen zelfredzaamheid.

We verwachten dat vrijwilligers een sterkere toename ervaren in de drie afhankelijke variabelen van zelfredzaamheid, dan deelnemers.

De toetsing van de hypothesen laat zien dat alleen de factor intensiteit een positief effect heeft op alle genoemde componenten van zelfredzaamheid. Als iemand langer en intensiever bij Power betrokken is, dan ervaart deze persoon een sterkere toename van competenties. Echter, of iemand vrijwilliger is maakt hiervoor niet uit, er is althans geen significant effect gevonden. Ook op de getoetste concepten maatschappelijke- en arbeidsnetwerken heeft de intensiteit van de betrokkenheid een positief effect. Bij deze twee concepten zien dat de status van vrijwilliger geen effect heeft. Voor arbeidsnetwerken zien we nog wel de invloed van de controlevariabelen, deze invloed komt in de discussie nog aan bod.

Allereerst eerst zien we dat er op alle componenten van zelfredzaamheid een positieve ontwikkeling wordt ervaren door de deelnemers en vrijwilligers. Ten tweede is vooral de regelmaat en intensiteit van deze betrokkenheid bepalend voor de toename in zelfredzaamheid. Als derde punt kan er ook nog geconcludeerd worden, dat van het concept betrokkenheid alleen intensiteit van belang is.

De rol die iemand bij Power vervult, als vrijwilliger of als deelnemer, heeft geen effect op de toename van zelfredzaamheid. Wellicht heeft dit te maken met de controlevariabele (ander) vrijwilligerswerk. In twee gevallen verdwijnt een effect als ander vrijwilligerswerk in beschouwing wordt genomen. Veel mensen die in Power vrijwilligerswerk doe, zijn ook

elders vrijwilliger en dan is niet meer te bepalen welke activiteit als vrijwilliger nu precies zorgt voor meer zelfredzaamheid.

Al met al kunnen we dus stellen dat de helft van het concept betrokkenheid op alle drie de componenten van zelfredzaamheid een positief effect heeft.

6. Discussie en implicaties voor verder onderzoek

Implicaties

Allereerst lijkt, op basis van de bevindingen van dit onderzoek, Power een effectief middel te zijn om de zelfredzaamheid van mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt ervaren te bevorderen. Het advies naar de gemeente Enschede zou dus zijn om in Power te blijven investeren om de zelfredzaamheid van deze doelgroep te vergroten.

Ten tweede blijkt voor het bevorderen van zelfredzaamheid vooral de tijdsinvestering, zowel de duur als de regelmaat, van belang. Het advies naar de Power coördinatoren zou dus zijn om een klimaat te (blijven) creëren waarbij deelnemers en vrijwilligers langdurig betrokken zijn bij hun activiteiten.

Ten derde blijkt de rol waarin mensen bij Power betrokken zijn (deelnemer of vrijwilliger) minder relevant voor de ontwikkeling van zelfredzaamheid. Deelnemers hoeven dus niet expliciet aangespoord te worden om vrijwilliger te worden om de toename in de zelfredzaamheid te bevorderen.

Ten vierde was het opvallend dat het verrichten van betaalde arbeid een negatief effect heeft op de ervaren ontwikkeling van maatschappelijke netwerken. Mensen die betaalde arbeid verrichten, ervaren een negatief effect van Power op de ontwikkeling van hun maatschappelijke netwerken. Voor deze mensen blijkt Power als middel om meer maatschappelijke netwerken op te bouwen niet geschikt. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er naast de betrokkenheid bij Power, en een betaalde baan er minder aandacht/noodzaak is voor het opbouwen van maatschappelijke netwerken.

Ten vijfde laat dit onderzoek het belang van Power zien. De positieve ontwikkeling op het gebied van competenties en sociale netwerken, die door de betrokkenheid bij Power wordt ervaren, kan bijdragen aan de toestroom naar de arbeidsmarkt, maar ook andere vormen van maatschappelijke participatie. Daarbij is dit ook een algemene bevordering voor het voor het welbevinden en het gevoel dat mensen greep hebben op hun eigen leven.

Limitaties en aanbevelingen voor verder onderzoek

Binnen het verrichte onderzoek zijn ook nog enkele limitaties te vinden. Zo was er voor dit onderzoek geen nulmeting en controlegroep beschikbaar, noch was het niet mogelijk, gezien het tijdstip waarop dit onderzoek werd gestart. Daarnaast kan er bias zijn ontstaan omdat er een beroep is gedaan op het geheugen van de respondenten, wat een mate van subjectiviteit in de antwoorden brengt. Ook is er een mogelijkheid tot sociaal wenselijke antwoorden. Tot slot is er geen random sampling gebruikt bij de steekproef. Verder en meer diepgaand onderzoek zou er goed aan doen deze limitaties waar mogelijk te verhelpen. Bijvoorbeeld door deze resultaten als nulmeting te gebruiken. Of observaties en beoordelingscriteria van Power coaches te gebruiken als bron om de ontwikkeling van de zelfredzaamheid in kaart te brengen. Ondanks deze beperkingen kunnen er de volgende aanbevelingen gedaan worden voor het vervolg onderzoek.

Allereerst is er een opvallendheid die niet binnen de hypothesen, en dus buiten de scope van dit onderzoek valt, maar wel in de regressie analyse naar voren kwam, het positieve effect van het verrichten van vrijwilligerswerk, buiten de activiteiten van Power om op de

ontwikkeling van competenties. Aan dit resultaat is geen aandacht besteed, maar zou mogelijk wel een interessante hypothese kunnen zijn voor vervolgonderzoek.

Ten tweede is een belangrijk gegeven, het positieve effect van status op arbeidsnetwerken wanneer er niet gecontroleerd voor controlevariabelen. De opgenomen controlevariabelen in de regressieanalyse zorgen ervoor dat het eerst significante effect van status vervalst. Maar geen van de controlevariabelen, of de combinatie hiervan, verklaart dit effect. Dit betekent blijkbaar dat er een variabele bestaat die invloed heeft op de ervaren ontwikkeling van arbeidsnetwerken, maar niet in het model is opgenomen. Voor vervolgonderzoek is het raadzaam om alternatieve variabelen in het model op te nemen die het effect van status op arbeidsnetwerken te kunnen verklaren.

Tot slot laat dit onderzoek zien dat Power een effectief middel is om de ontwikkeling van competenties en netwerken te bevorderen (aldus de zelfredzaamheid). Het positieve effect van Power zet mogelijk aan tot (meerdere) vormen van participatie. Voor vervolgonderzoek wordt geadviseerd het mogelijke gevolg van participatie, naar aanleiding van de betrokkenheid bij Power, op te nemen in de scope van het onderzoek.

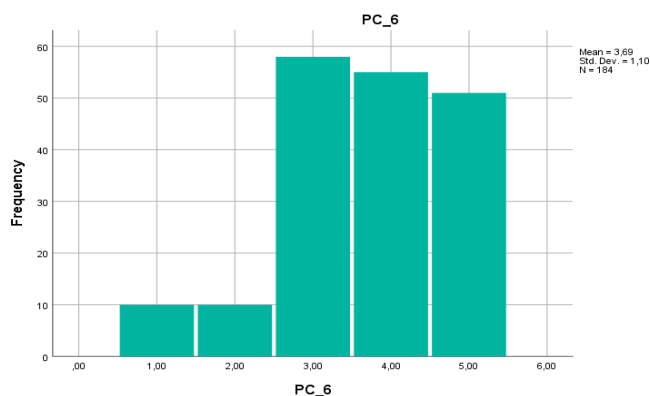
7. Bijlagen

Bijlage 1: Operationalisatie van de variabelen

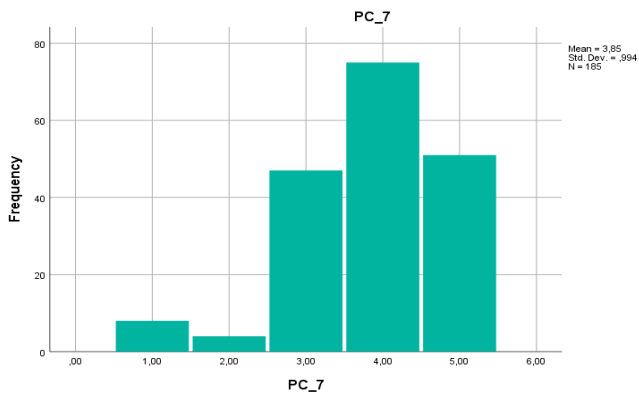
Afhankelijke variabele competenties

De variabele competenties wordt gemeten aan de hand van de volgende 5 item:

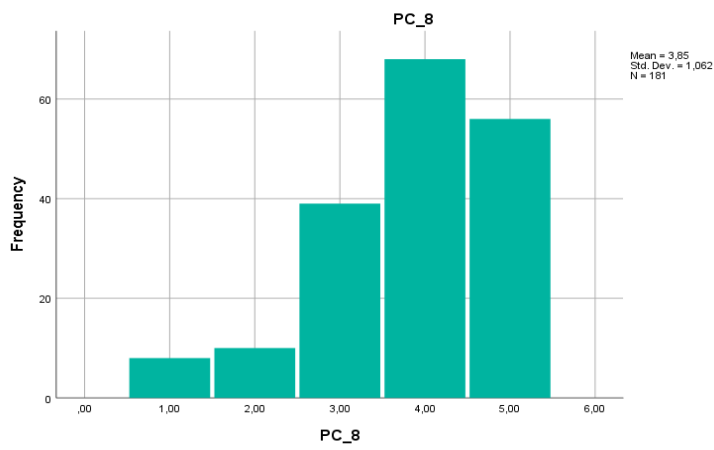
item 1= ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik mijn eigen problemen beter zelf aan kan pakken, item 2= ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe door gaan wanneer het moeilijk is, item 3= ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik duidelijker kan zeggen wat ik wil als ik met iemand praat, item 4= ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe familie, vrienden en bekenden eerder durf te vragen mij te helpen, item 5= ik heb het idee dat sinds ik aan Power meedoe ik hulverleners eerder durf te vragen me te helpen. Deze vragen zijn geselecteerd omdat zij naar de situatie sinds de betrokken bij Power vragen. De spreiding van de 5 items ziet er als volgt uit:

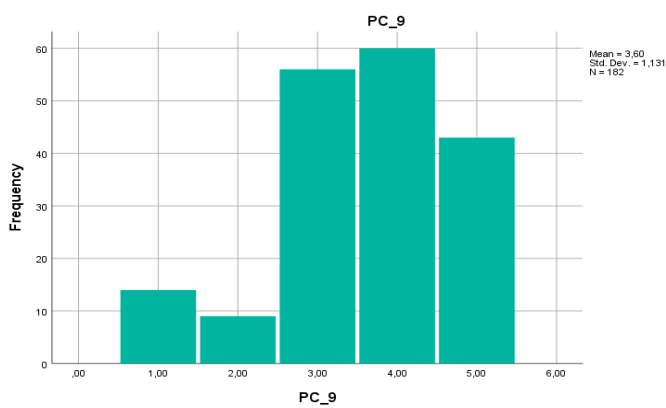
Figuur 7.1.1: spreiding vraag 1 competenties

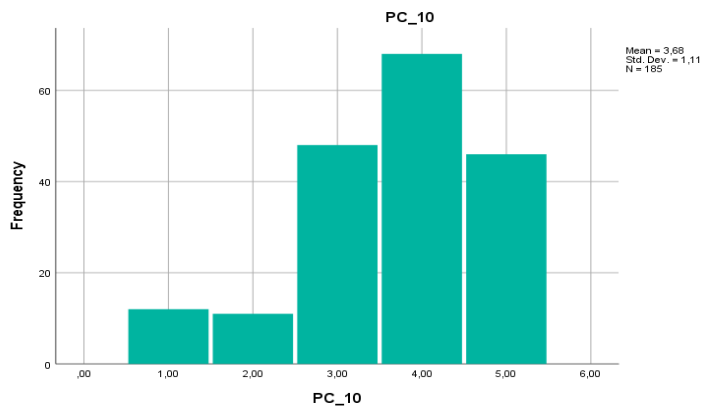
Figuur 7.1.2: spreiding vraag 2 competenties

Figuur 7.1.3: spreiding vraag 3 competenties

Figuur 7.1.4: spreiding vraag 4 competenties

Figuur 7.1.5: spreiding vraag 5 persoonlijke competenties

```
FREQUENCIES VARIABLES=PC_6 PC_7 PC_8 PC_9 PC_10
/HISTOGRAM
/ORDER=ANALYSIS.
```

Uit de histogrammen uit de figuren 7.1.1 tot 7.1.5 blijkt dat antwoord optie 4 (eens) het vaakst is gegeven. Behalve bij vraag 1. Daar is antwoordoptie 3 (neutraal) het meest gegeven antwoord.

Uit de statistieken blijkt dat er op vraag 2 drie respondenten geen antwoord hebben gegeven. Bij vraag 3 ontbreken twee antwoorden. Op vraag 4 hebben zes respondenten niet geantwoord en bij vraag 9 vijf. Tot slot ontbreken er bij vraag 5 vijf antwoorden.

Vervolgens is er een betrouwbaarheidsanalyse en een factoranalyse uitgevoerd. Door het uitvoeren van een betrouwbaarheidsanalyse kan men er zeker van zijn dat er gemeten wordt wat men wil meten aldus de competenties. De factoranalyse wordt uitgevoerd omdat om te kijken of het construct van competenties niet meerdere dimensies bevat.

De resultaten in grafiek 7.1.6 laten zien dat het construct competenties betrouwbaar wordt gemeten met een Cornbach's Alppha van (α . 9.1). Daarmee is dit een betrouwbare schaal om

het de dimensie Competenties te meten. Cornbach's Alpha zal niet verhogen wanneer er items verwijderd zouden worden uit de schaal.

Figuur 7.1.6: betrouwbaarheidsanalyse items competenties

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
PC_6	14,9605	13,902	,779	,643	,885
PC_7	14,8136	14,766	,761	,657	,890
PC_8	14,8023	14,239	,768	,621	,887
PC_9	15,0734	13,818	,768	,628	,888
PC_10	14,9944	13,949	,767	,644	,888

```

RELIABILITY
/VARIABLES=PC_6 PC_7 PC_8 PC_9 PC_10
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA
/STATISTICS=DESCRIPTIVE SCALE
/SUMMARY=TOTAL CORR.
    
```

Vervolgens is de factoranalyse uitgevoerd. Uit de factor analyse te zien in grafiek 7.1.2 is te zien dat deze vijf items allemaal dezelfde dimensie meten. Het construct competenties wordt dus niet verder opgesplitst.

Figuur 7.1.7: factoranalyse items competenties

Component Matrix^a

	Componen t
	1
PC_6	,865
PC_7	,851
PC_8	,857
PC_9	,853
PC_10	,851

Extraction Method:
Principal Component

```

FACTOR
/VARIABLE PC_6 PC_7 PC_8 PC_9 PC_10
/MISSING LISTWISE
/ANALYSIS PC_6 PC_7 PC_8 PC_9 PC_10
/PRINT INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION
ROTATION
/PLOT EIGEN
/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(25)
/EXTRACTION PC
/CRITERIA ITERATE(25) DELTA(0)
/ROTATION OBLIMIN
    
```

Omdat er sprake is van een sociaal construct (zelfredzaamheid) zal er altijd een onderliggende correlatie zijn. Dit is vaak het geval bij sociale wetenschappen (Dooley, 1991). De 5 items van competenties worden beantwoord aan de hand van een vijf punt Likertschaal. De waarden van de vijf antwoordmogelijkheden zijn her gecodeerd zodat het antwoord wat de sterkte ervaren toename weergeeft de hoogste score heeft.

```

RECODE PCnP_6 PCnP_7 PCnP_8 PCnP_9 PcnP_10
(1=5) (2=4) (3=3) (4=2) (5=1) INTO PC_6 PC_7 PC_8
    
```

De vijf antwoord opties en de bijbehorende waarden is als volgt: waarde 1 = helemaal oneens, waarde 2= oneens, waarde 3=neutraal, waarde 4= eens en waarde 5= helemaal eens.

Om de gegeven antwoorden op de vragen zo specifiek mogelijk te analyseren is er van de categorische variabele een schaal variabele gemaakt. Hierdoor ontstaat er een grotere spreiding onder de gegeven antwoorden dan slechts de vijf categorieën.

```
COMPUTE PC_Mean=MEAN(PC_6, PC_7, PC_8, PC_9, PC_10).
```

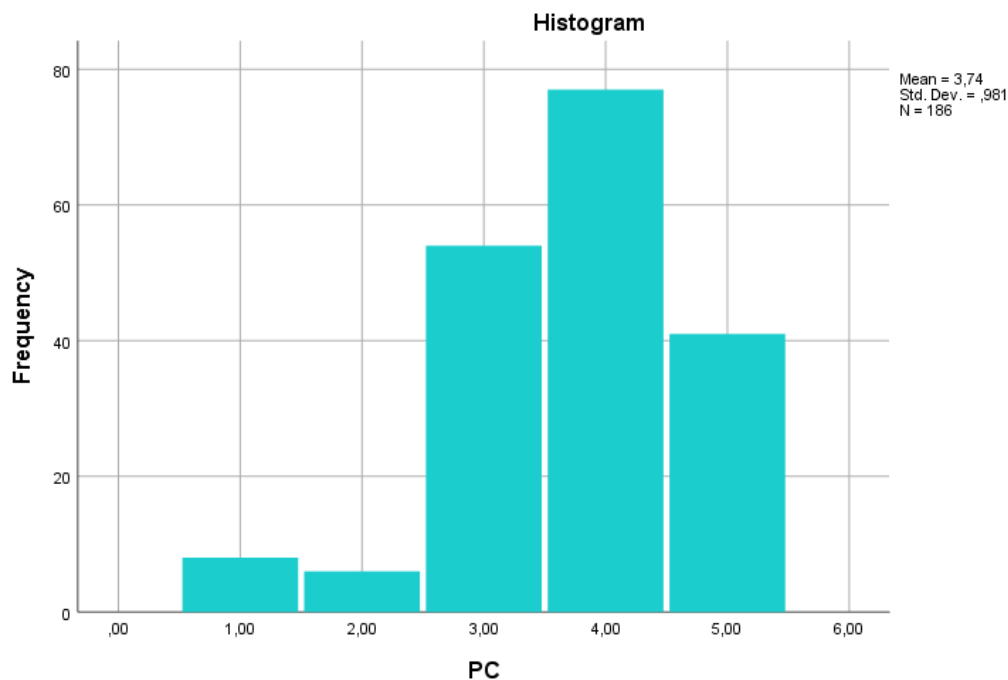
Deze spreiding is vervolgens opnieuw ingeschaald tot vijf categorieën. Dit is gedaan om de analyse van de antwoorden inzichtelijk te houden en is de cut voor welk antwoord onder welke categorie valt afstelt op de waarde .5.

```
RECODE PC_Mean(1 thru 1.49=1) (1.50 thru 2.49=2) (2.50 thru 3.49=3) (3.50 thru 4.49=4) (4.50 thru 5=5) INTO PC.
```

De spreiding en frequentieverdeling van de samengestelde afhankelijke variabele competenties worden in figuur 7.1.8 en in figuur 7.1.9 weergegeven. 186 respondenten hebben de vragen betreffende de ervaren ontwikkeling in de competenties beantwoord.

In figuur 7.1.8 staat de verdeling van de ervaren ontwikkeling in de competenties weergegeven. Uit deze grafiek blijft dat deze variabele recht scheef verdeeld is. Een rechts scheve verdeling kan gevolgen hebben voor een regressie analyse. Een optie om dit

probleem op te lossen is door middel van een transformatie. Het nadeel van deze methode dat veel kostbare informatie over de respondenten hierdoor wegvalt. Om deze reden is ervoor gekozen om deze variabele niet te transformeren.

Figuur 7.1.8: histogram competenties

```
FREQUENCIES VARIABLES=PC  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.1.9 zien we dat van de 5 items van competenties gemiddeld genomen de meeste respondenten met eenenveertig procent hebben aangegeven het eens te zijn met de stelling. De daarna grootste groep met negenentwintig procent heeft aangegeven neutraal te zijn en de daarna grootste groep met tweeëntwintig procent is het helemaal eens met de stellingen. Er zijn opvallend weinig respondenten die hebben aangegeven het helemaal oneens of oneens te zijn met de stellingen. Slechts vier procent van de respondenten is het helemaal

oneens met de stellingen of er vooruitgang is geboekt in de ontwikkeling van competenties.

Drie procent van de respondenten is het oneens met deze stellingen.

PC

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal oneens	8	4,3	4,3	4,3
	Oneens	6	3,2	3,2	7,5
	Neutraal	54	28,9	29,0	36,6
	Eens	77	41,2	41,4	78,0
	Helemaal eens	41	21,9	22,0	100,0
	Total	186	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		187	100,0		

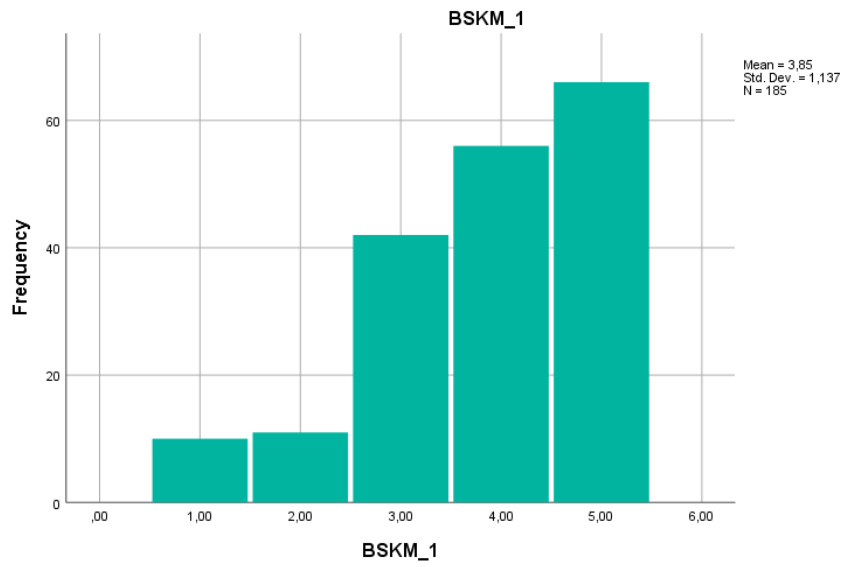
Figuur 7.1.9: frequentie verdeling competenties

FREQUENCIES VARIABLES=PC
/ORDER=ANALYSIS.

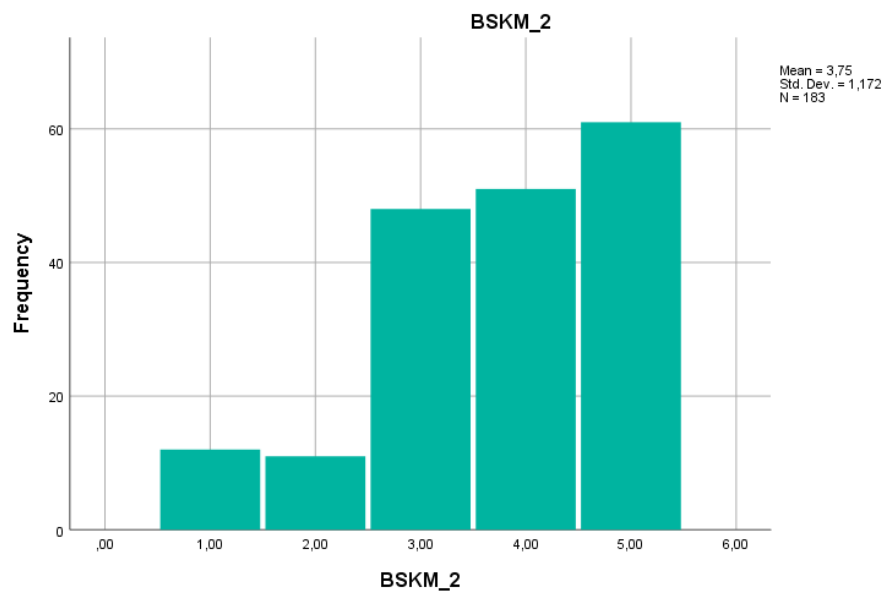
Afhankelijke variabele birding sociaal kapitaal

De volgende items zijn in de analyse opgenomen om het bridging sociaal kapitaal te meten:

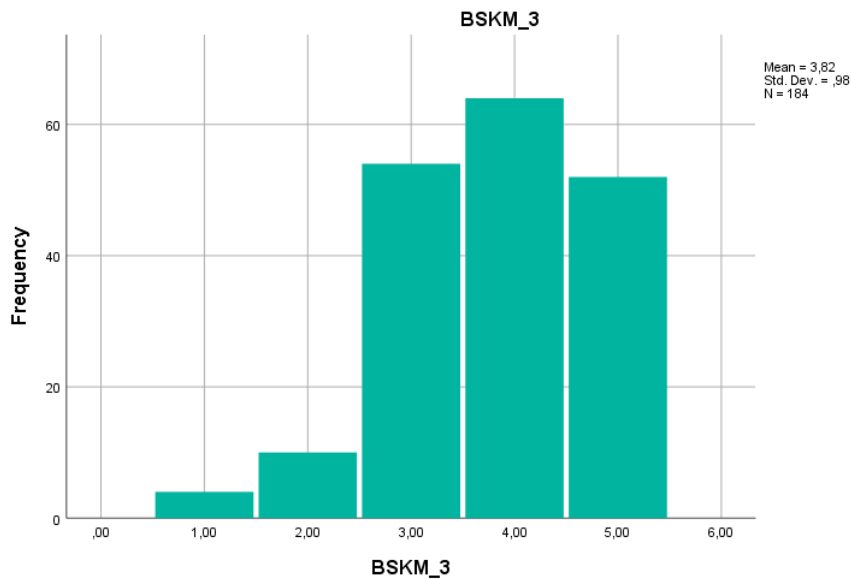
item 1= door Power weet ik beter wie mij kan helpen met mijn taal, item 2= door Power weet ik beter wie mij kan helpen met het invullen van formulieren en item 3= door Power weet ik beter welke hulp ik allemaal kan krijgen, item 4= door Power ken ik meer mensen die ergens anders werken dan ik zelf, item 5= door Power ken ik meer mensen die mij kunnen helpen om werk te vinden en item 6= door Power ken ik meer mensen waarmee ik kan samenwerken.

Figuur 7.1.10: spreiding vraag 1 bridging sociaal kapitaal

Figuur 7.1.11: spreiding vraag 2 bridging sociaal kapitaal

Figuur 7.1.12: spreiding vraag 3 bridging sociaal kapitaal

```
FREQUENCIES VARIABLES= BSKM_3 BSKM_4 BSKM_5  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Uit de histogrammen uit de figuren 7.1.9 tot 7.1.12 blijkt dat antwoord optie 5 (helemaal eens) het vaakst is gegeven. Behalve bij vraag 3. Daar is antwoordoptie 4 (eens) het meest gegeven antwoord.

Uit de statistieken blijkt dat er op vraag 1 twee respondenten geen antwoord hebben gegeven. Bij vraag 2 hebben vier respondenten geen antwoord hebben gegeven . Bij vraag 3 ontbreken drie antwoorden.

Vervolgens is er een betrouwbaarheidsanalyse en een factoranalyse uitgevoerd. Door het uitvoeren van een betrouwbaarheidsanalyse kan men er zeker van zijn dat er gemeten wordt wat men wil meten aldus het maatschappelijke netwerken. Omdat er verondersteld wordt dat er twee dimensies zijn van het bridging sociaal kapitaal zijn, maar wel samen tot het zelfde construct behoren zal enige correlatie tussen de twee dimensies niet uit te sluiten zijn. Dit is

vaak het geval bij sociale wetenschappen (Dooley, 1991).

Zoals in figuur 7.1.13 te zien is worden er inderdaad twee dimensies gemeten in het bridging sociaal kapitaal. Drie items scoren minimaal een .83 op factor één. Terwijl de andere drie items niet lager scoren dan .81. De drie items die betrekking hebben op maatschappelijke netwerken zijn: item 1 = Door Power weet ik beter wie mij kan helpen met mijn taal, item 2= Door Power weet ik beter wie mij kan helpen met het invullen van formulieren en item 3= door Power weet ik beter welke hulp ik allemaal kan krijgen. Deze drie items zijn samengevoegd en op dezelfde wijze als competenties vanuit een schaalniveau teruggebracht naar een categorische variabele.

Pattern Matrix^a

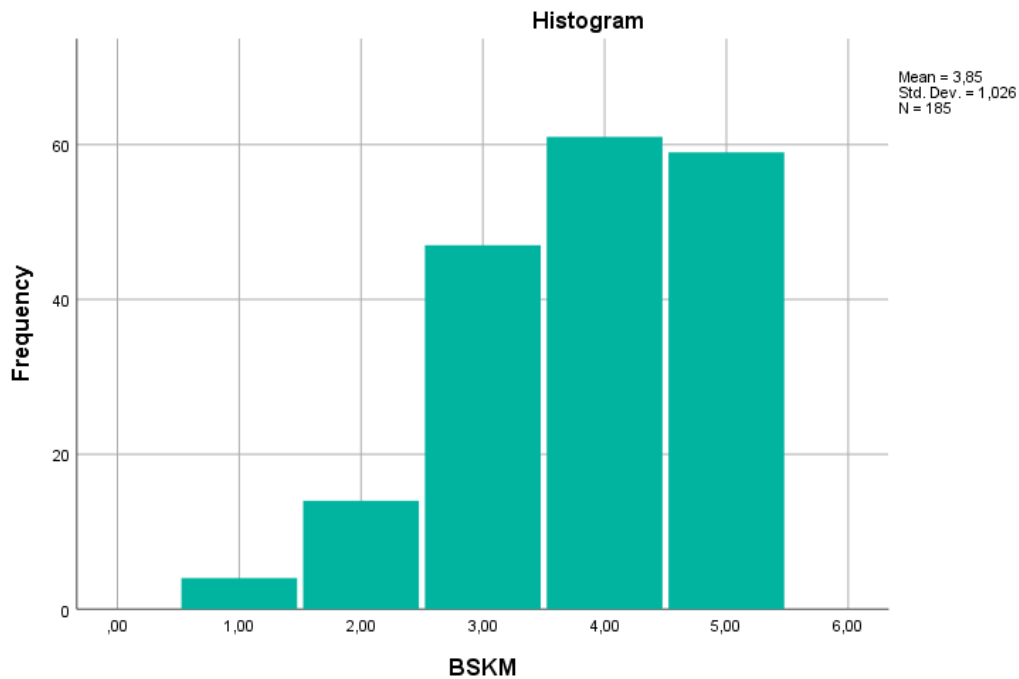
	Component	
	1	2
BSKM_1	,936	-,110
BSKM_2	,865	,097
BSKM_3	,832	,089
BSKA_4	-,060	,813
BSKA_5	,111	,820
BSKA_6	,011	,842

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Oblimin with Kaiser Normalization.
a. Rotation converged in 6 iterations.

Figuur 7.1.13: factoranalyse bridging sociaal kapitaal

```
FACTOR
/VARIABLE BSKM_1 BSKM_2 BSKM_3 BSKA_4 BSKA_5 BSKA_6
/MISSING LISTWISE
/ANALYSIS BSKM_1 BSKM_2 BSKM_3
BSKA_4 BSKA_5 BSKA_6
/PRINT INITIAL CORRELATION SIG DET KMO EXTRACTION
ROTATION
/PLOT EIGEN
/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(25)
/EXTRACTION PC
/CRITERIA ITERATE(25) DELTA(0)
/ROTATION OBLIMIN
/METHOD=CORRELATION.
```

In figuur 7.1.14 staat de verdeling van de ervaren ontwikkeling van het sociaal kapitaal gericht op maatschappelijke netwerken. Uit deze grafiek blijft dat deze variabele recht scheef verdeeld is. Een rechts scheve verdeling kan gevolgen hebben voor een regressie analyse. Een optie om dit probleem op te lossen is door middel van een transformatie. Het nadeel van deze methode dat veel kostbare informatie over de respondenten hierdoor wegvalt. Om deze reden is ervoor gekozen om deze variabele niet te transformeren.

Figuur 7.1.14: histogram maatschappelijke netwerken

In figuur 7.1.15 zien we dat van de 5 vijf antwoordmogelijkheden van het maatschappelijke netwerken de meeste respondenten hebben aangegeven het eens of helemaal eens te zijn met de gestelde vragen (drieëndertig en tweeëndertig procent). Ook hebben veel respondenten neutraal geantwoord (vijfentwintig procent). De minst gegeven antwoorden zijn oneens en helemaal oneens met acht en twee procent.

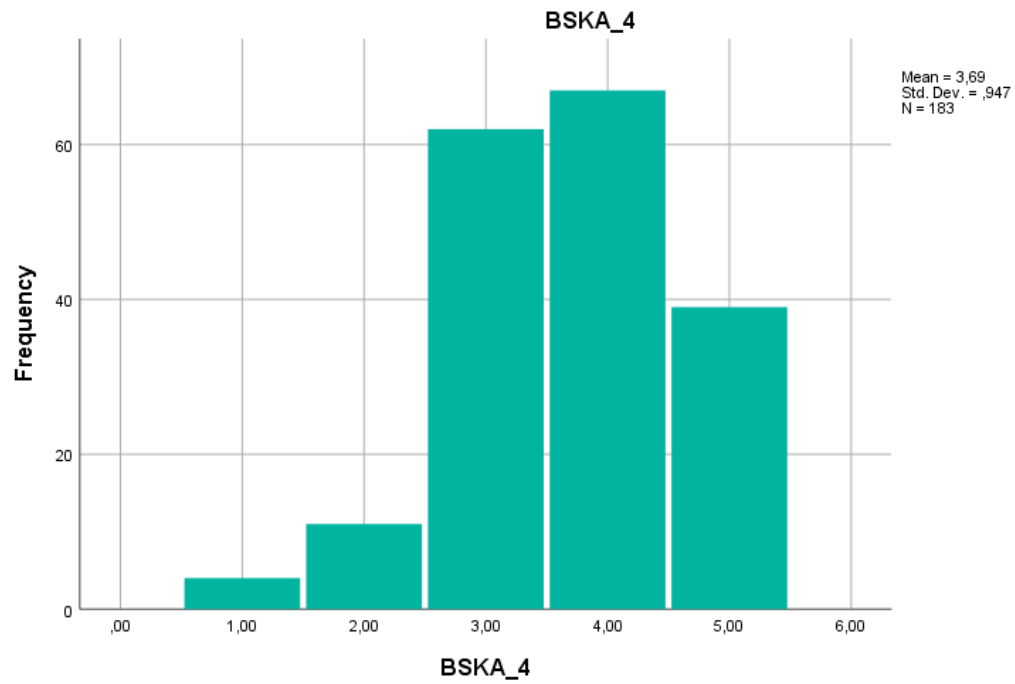
BSKM

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal oneens	4	2,1	2,2	2,2
	Oneens	14	7,5	7,6	9,7
	Neutraal	47	25,1	25,4	35,1
	Eens	61	32,6	33,0	68,1
	Helemaal eens	59	31,6	31,9	100,0
	Total	185	98,9	100,0	
Missing	System	2	1,1		
Total		187	100,0		

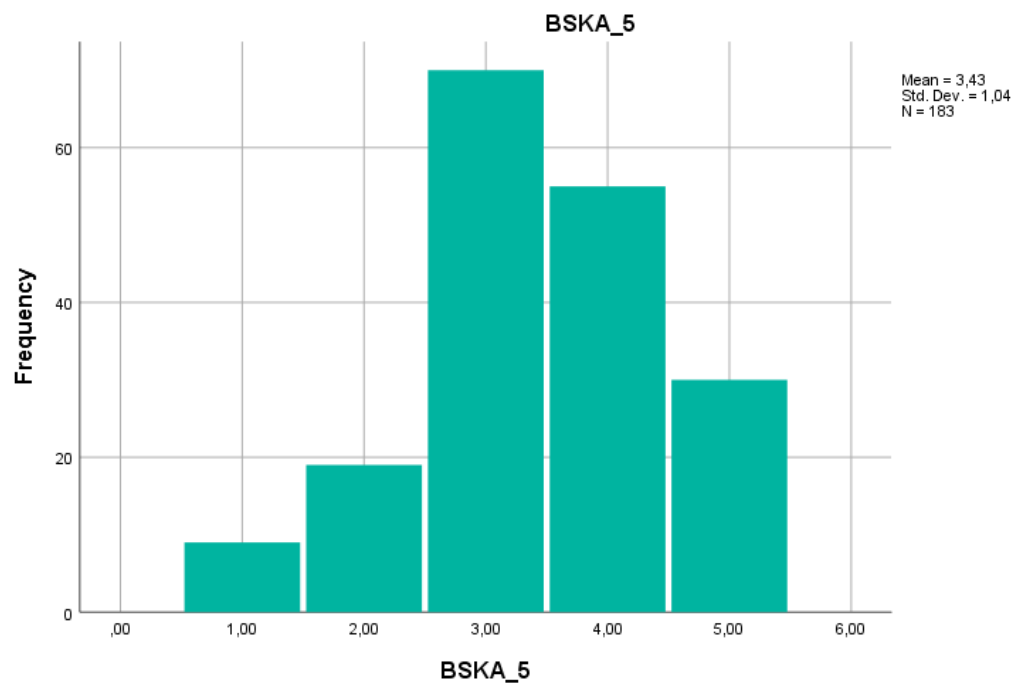
Figuur 7.1.15: frequentieverdeling maatschappelijke netwerken

Afhankelijke variabele birdging sociaal kapitaal gericht op arbeidsnetwerken

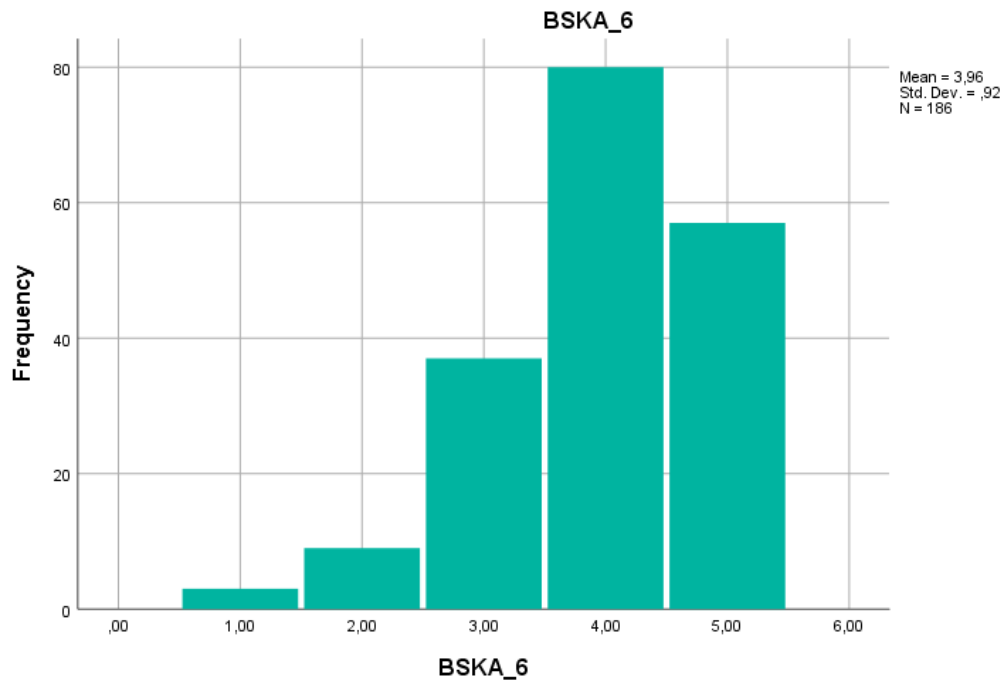
De variabele competenties wordt gemeten aan de hand van de volgende 3 item: item 4= door Power ken ik meer mensen die ergens anders werken dan ik zelf, item 5= door Power ken ik meer mensen die mij kunnen helpen om werk te vinden en item 6= door Power ken ik meer mensen waarmee ik kan samenwerken. Deze vragen zijn geselecteerd omdat zij naar de situatie sinds de betrokken bij Power vragen. De spreiding van de 3 items ziet er als volgt uit:

Figuur 7.1.16: spreiding vraag 4 arbeidsnetwerken

Figuur 7.1.17: spreiding vraag 5 arbeidsnetwerken

Figuur 7.1.18: spreiding vraag 6 arbeidsnetwerken

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=BSKA_4 BSKA_5  
BSKA_6  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Uit de histogrammen uit de figuren 7.1.16 tot 7.1.18 blijkt dat antwoord optie 4 (eens) het vaakst is gegeven. Behalve bij vraag 5. Daar is antwoordoptie 3 (neutraal) het meest gegeven antwoord.

Uit de statistieken blijkt dat er op vraag 4 vier respondenten geen antwoord hebben gegeven. Bij vraag 5 ontbreken er ook vier antwoorden en bij vraag 6 één antwoord.

Vervolgens is er een betrouwbaarheidsanalyse en een factoranalyse uitgevoerd. Door het uitvoeren van een betrouwbaarheidsanalyse kan men er zeker van zijn dat er gemeten wordt

wat men wil meten aldus het arbeidsnetwerken. Omdat er verondersteld wordt dat er twee dimensies zijn van het bridging sociaal kapitaal zijn, maar wel samen tot het zelfde construct behoren zal enige correlatie tussen de twee dimensies niet uit te sluiten zijn. Dit is vaak het geval bij sociale wetenschappen (Dooley, 1991).

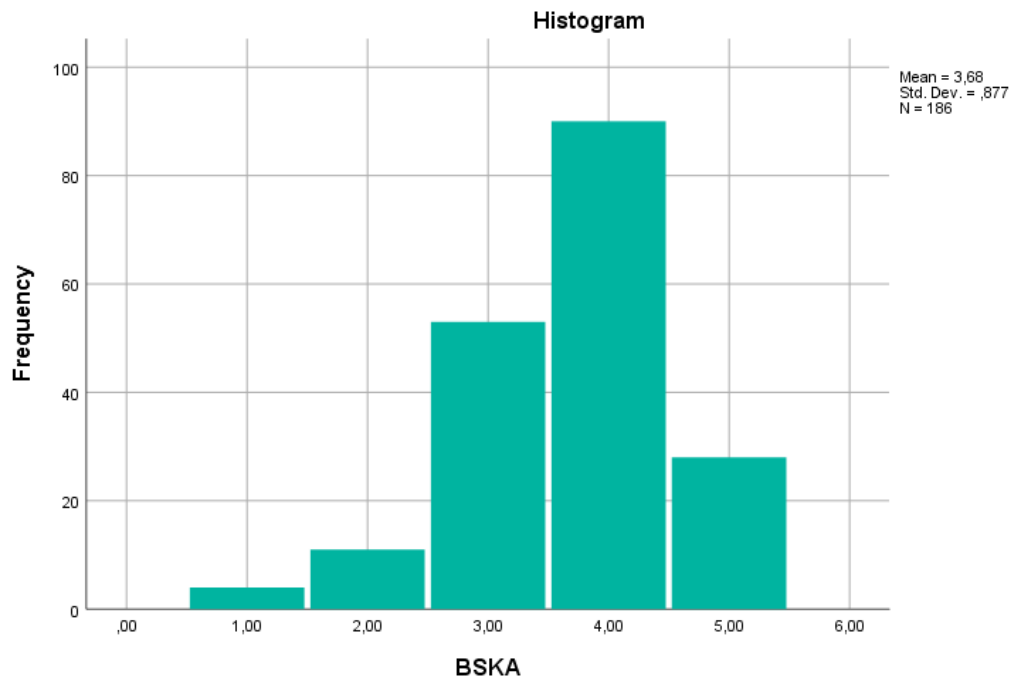
Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach' s Alpha if Item Deleted
BSKA_4	7,4056	3,192	,529	,294	,799
BSKA_5	7,6389	2,500	,712	,524	,597
BSKA_6	7,1222	3,013	,630	,454	,696

Figuur 7.1.19: betrouwbaarheidsanalyse arbeidsnetwerken

De factor analyse van het arbeidsnetwerken is te zien in figuur 7.1.13.

In figuur 7.1.20 staat de verdeling van de ervaren ontwikkeling van het sociaal kapitaal gericht op arbeidsnetwerken. Uit deze grafiek blijft dat er een hoge piek is bij antwoordoptie vier die daarna weer sterk afneemt.

Figuur 7.1.20: histogram arbeidsnetwerken

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=BSKA  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

De frequentieverdeling van de variabele arbeidsnetwerken wordt getoond in figuur 7.1.21.

De frequentieverdeling laat zien dat achtenveertig procent van de respondenten heeft aangegeven het eens te zijn met de stelling en slechts vijftien procent geeft aan het helemaal eens te zijn. Met achtentwintig procent is neutraal het twee na meest gegeven antwoord. Zes procent van de respondenten is het oneens met de stelling en twee procent helemaal oneens.

BSKA

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal oneens	4	2,1	2,2	2,2
	Oneens	11	5,9	5,9	8,1
	Neutraal	53	28,3	28,5	36,6
	Eens	90	48,1	48,4	84,9
	Helemaal eens	28	15,0	15,1	100,0
	Total	186	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		187	100,0		

Figuur 7.1.21: frequentieverdeling arbeidsnetwerken

De variabele intensiteit wordt gemeten aan de hand van twee vragen: 1 = Langer dan drie jaar en meer dan drie dagdelen en vraag 2 = korter dan drie jaar en minder dan drie dagdelen. De waarde die de langste betrokkenheid aangeeft moet ook de hoogste zijn. Daarom wordt deze variabele her gecodeerd.

```
RECODE intensiteitpower (1=2)
(2=1) INTO JaarPower.

RECODE duurdagdelenpower (1=2)
(2=1) INTO DagPower.
```

In figuur 7.1.22 is te zien dat zestig procent van de respondenten korter dan drie jaar bij Power betrokken is. tweeënveertig procent is langer dan drie jaar bij Power betrokken.

JaarPower

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Korter dan 3 jaar	105	56,1	57,7	57,7
	Langer dan drie jaar	77	41,2	42,3	100,0
	Total	182	97,3	100,0	
Missing	System	5	2,7		
Total		187	100,0		

Figuur7.1.22: frequentieverdeling dag en jaar Power

Vervolgens wordt de variabele verdeeld in vier items met de volgende waarde: item 1 = korter dan drie jaar en minder dan drie dagdelen, item 2= korter dan drie jaar en meer dan drie dagdelen, item 3= meer dan drie jaar en minder dan drie dagdelen en item 4= meer dan drie jaar en meer dan drie dagdelen. Door de variabele op deze manier her te coderen kan er nauwkeuriger geanalyseerd worden hoe de respondent heeft geantwoord.

```

COMPUTE DUUR=0.
IF ( duurpower EQ 1 AND
duurdagdelenpower EQ 1) DUUR=4.
IF ( duurpower EQ 1 AND
duurdagdelenpower EQ 2) DUUR=3.
IF ( duurpower EQ 2 AND
duurdagdelenpower EQ 1) DUUR=2.
IF ( duurpower EQ 2 AND
duurdagdelenpower EQ 2) DUUR=1.
MISSING VALUES DUUR (0).
EXECUTE.

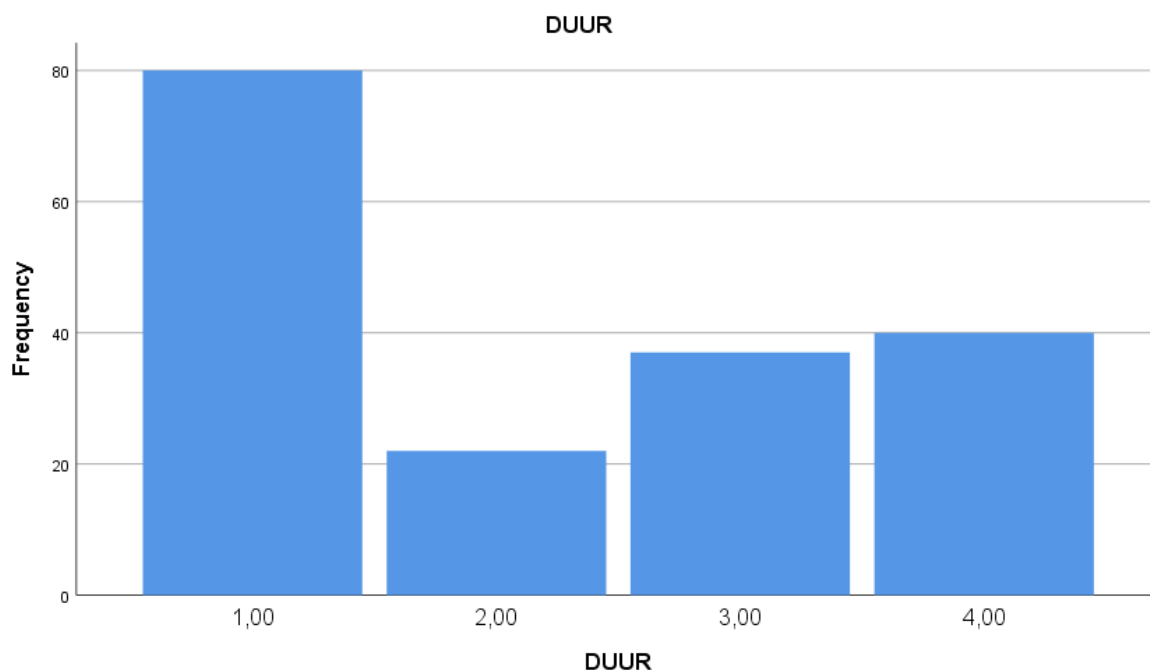
```

DUUR					
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	1,00	80	42,8	44,7	44,7
	2,00	22	11,8	12,3	57,0
	3,00	37	19,8	20,7	77,7
	4,00	40	21,4	22,3	100,0
	Total	179	95,7	100,0	
Missing	,00	8	4,3		
Total		187	100,0		

Figuur7.1.23 frequentieverdeling intensiteit

We zien dat de meerderheid met 45% nog maar kort en minder intensief bij Power betrokken is. Namelijk minder dan drie dagdelen per week en korter dan drie jaar. Daarnaast zijn is de grootste groep met 43% in ieder geval langer dan drie jaar bij Power betrokken waarvan 23% ook meer dan drie dagdelen per week actief is.

In onderstaande afbeelding is de spreiding van de variabele intensiteit afbeeld waar zich dus een hoge piek aan de linkerkant bevindt; de meerderheid van de respondenten, die nog maar het minst lang en het minst intensief (volgens de maatstaven van dit onderzoek) bij Power actief is.

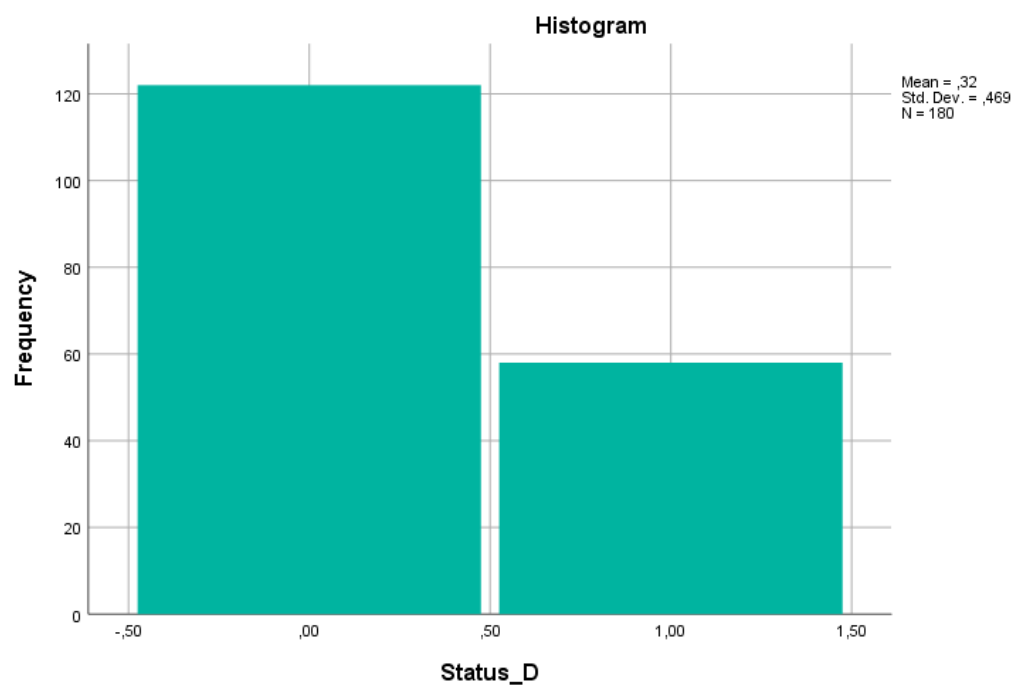

Figuur7.1.23: spreiding intensiteit
Onafhankelijke variabele status (deelnemer/vrijwilliger)

Respondenten konden aangegeven of zij actief als deelnemer of vrijwilliger waren. Omdat sommige respondenten hebben aangegeven vrijwilliger te zijn, maar ook soms deel te

nemen aan activiteiten wordt de waarde 1.2 her gecodeerd naar 2. Zo heeft vrijwilliger de hoogste waarde 2 en deelnemer waarde 1. Vrijwilligers hebben een hogere waarde omdat er verondersteld wordt dat zij een sterkere toename ervaren in de ontwikkeling van hun zelfredzaamheid.

```
RECODE deelnemer0_vrijwilliger1  
(1=1) (1.2=2) (2=2) INTO Status.
```


Figuur 7.2.34: histogram status

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=Status_D  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.1.27 is te zien dat vijfenzestig procent van de respondenten als deelnemer actief is bij Power en eenendertig procent als vrijwilliger.

<i>Status</i>				Valid	Cumulative
		Frequency	Percent	Percent	Percent
Valid	Deelnemer	122	65,2	67,8	67,8
	Vrijwilliger	58	31,0	32,2	100,0
	Total	180	96,3	100,0	
Missing	System	7	3,7		
Total		187	100,0		

Figuur 7.1.30: frequentieverdeling status

```
FREQUENCIES
VARIABLES=Status
/ORDER=ANALYSIS.
```

Om deze variabele geschikt te maken voor de regressieanalyse is deze vervolgens gedummyficeerd.

```
RECODE Status (1=0) (2=1) INTO
Status_D.
EXECUTE.
```

Controle variabelen

In Tabel 16 is de spreiding van de overige (controle) variabelen te zien.

Bij intensiteit valt op dat de grootste groep met 45% het minst lang bij Power betrokken is. De variabele status laat de rol zien waarin iemand betrokken is. Dit kan als vrijwilliger of als deelnemer. Deelnemers zijn met 68% in de meerderheid.

Vervolgens is de spreiding van de controlevariabelen te zien. Hier valt op dat er meer vrouwen met 76% in de meerderheid zijn. De grootste leeftijdsgroep die bij Power actief is, is ouder dan 50 jaar (44%) en de meeste mensen zijn naast Power niet actief bij andere instanties.

Tot slot valt het op dat het merendeel van de mensen die betrokkenen zijn bij Power, niet actief zijn bij andere instanties.

Van al deze gegevens is het meest opvallend dat sommige groepen respondenten een grote meerderheid vormen. Zoals de mensen die nog maar kort bij Power betrokken zijn en de respondenten die ouder dan 50 jaar zijn. Bij de interpretatie van de resultaten is het belangrijk om hier rekening mee te houden.

Tabel 16:

Beschrijving van de in de analyses opgenomen variabelen: frequentie verdeling, minimum- en maximumwaarde en het totaal aantal respondenten

Variabele	Frequentie verdeling	Minimum	Maximum	N Totaal
Intensiteit ^a	45% = kort 12% = kort /gem 21% = gem/lang 22%= lang	1	4	179
Status ^a	32% vrijwilliger 68% deelnemer	0	1	180
Geslacht ^a	76% vrouw 24% man	0	1	185
Leeftijd ^a	6% = 20 tot 30 17% = 30 tot 40 33% = 40 tot 50 44% = 50+	0	5	186
Naast Power actief ^a	73% ja 27% nee	0	1	185
Betaald werk naast Power	7% 91%	0	1	182

^a Het betreft nominale of categorische variabelen. De frequentieverdeling is vermeld in percentages

Hieronder wordt de frequentieverdeling van iedere controle variabelen apart beschreven.

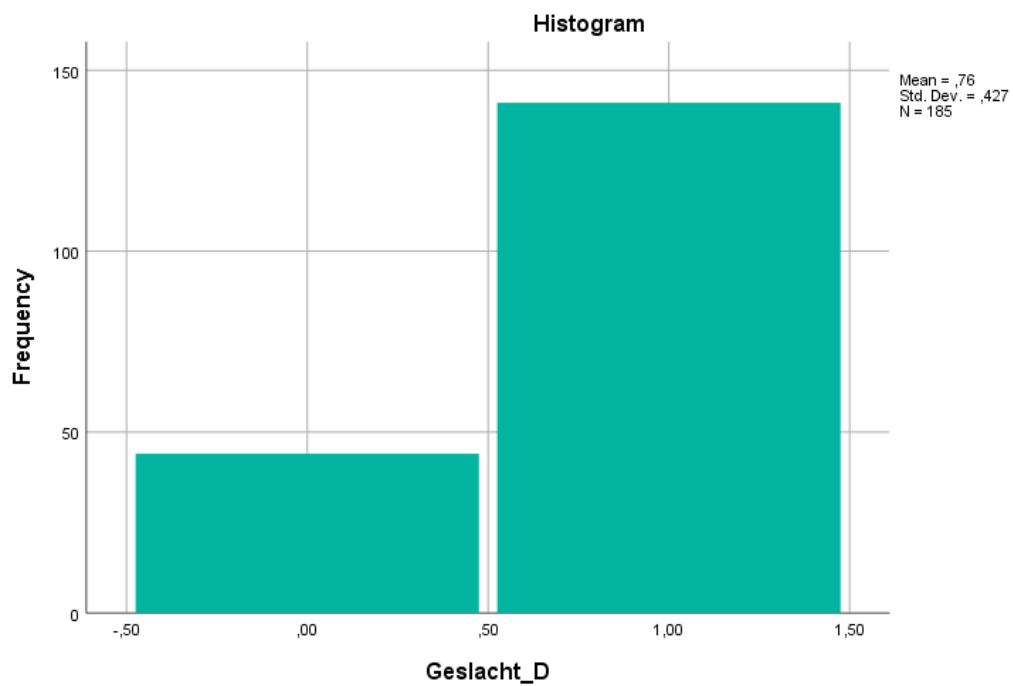
Geslacht

De respondent kon aangeven of hij man of vrouw was. Man heeft de waarde 0 en vrouw de waarde 1. In de dataset bleek ook de waarde 2 bij dit antwoord gegeven te zijn. Toen op de betreffende enquête werd gecontroleerd bleek dat niet foutief was ingevoerd. De waarde 2 is

aangepast naar waarde 1. Vrouw heeft een hogere waarde omdat er op basis van de input van de Power coördinatoren meer vrouwen bij Power betrokken zijn dan mannen.

```
RECODE geslacht_m0v1 (0=0)
(1=1)
```

In figuur 7.1.26 is een extreme scheefheid te zien naar rechts. Er zijn duidelijk veel meer vrouwen actief dan mannen.

Figuur 7.1.31: histogram geslacht

```
FREQUENCIES
VARIABLES=Geslacht_D

/HISTOGRAM

/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.2.27 is te zien dat er inderdaad meer vrouwen dan mannen bij Power actief zijn.

Er zijn tweeënvijftig procent meer vrouwen dan mannen actief.

Geslacht_D

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Man	44	23,5	23,8	23,8
	Vrouw	141	75,4	76,2	100,0
	Total	185	98,9	100,0	
Missing	System	2	1,1		
Total		187	100,0		

Figuur 7.1.32: frequentieverdeling geslacht

```
FREQUENCIES
VARIABLES=Geslacht_D
/ORDER=ANALYSIS.
```

Omdat deze variabele al als dummy is ingevoerd worden er geen verdere aanpassingen gedaan.

Leeftijd

Respondenten kunnen hun leeftijd aangegeven aan de hand van vijf antwoord opties 1 = jonger dan twintig, 2 = tussen de twintig en dertig, 3 = tussen de dertig en veertig jaar oud, 4 = tussen de veertig en vijftig jaar oud en 5 = ouder dan vijftig. Om deze variabele geschikt te maken voor een regressieanalyse is deze gedummyficeerd.

```

RECODE leeftijd (1=1) (ELSE=0) INTO Jonger_dan_20.
RECODE leeftijd (2=1) (ELSE=0) INTO Tussen_20_30.
RECODE leeftijd (3=1) (ELSE=0) INTO Tussen_30_40.
RECODE leeftijd (4=1) (ELSE=0) INTO Tussen_40_50.
RECODE leeftijd (5=1) (ELSE=0) INTO Ouder_dan_50.

EXECUTE.
    
```

In figuur 7.1.28 is te zien er geen respondenten jonger dan twintig bij Power actief zijn. Zes procent is tussen de twintig en dertig jaar oud en daarmee de kleinste groep. De grootste groep respondenten die bij Power actief is, is ouder van vijftig jaar oud. Deze groep bestaat uit vijfenveertig procent.

leeftijd

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	20 - 30	11	5,9	5,9	5,9
	30 - 40	31	16,6	16,7	22,6
	40 - 50	61	32,6	32,8	55,4
	50+	83	44,4	44,6	100,0
	Total	186	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
Total		187	100,0		

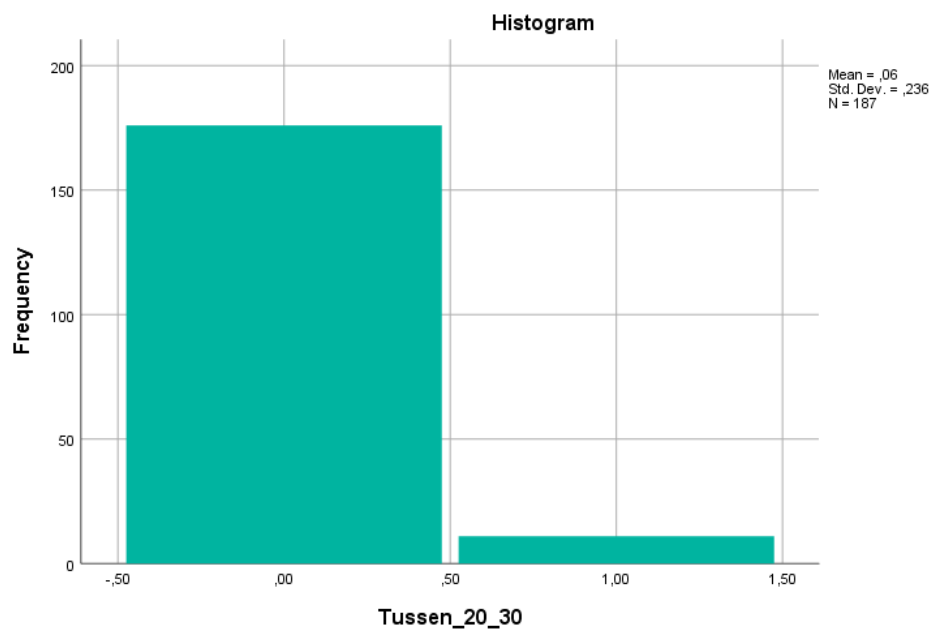
Figuur 7.1.33: frequentieverdeling leeftijd

```

FREQUENCIES
VARIABLES=leeftijd

/ORDER=ANALYSIS.
    
```

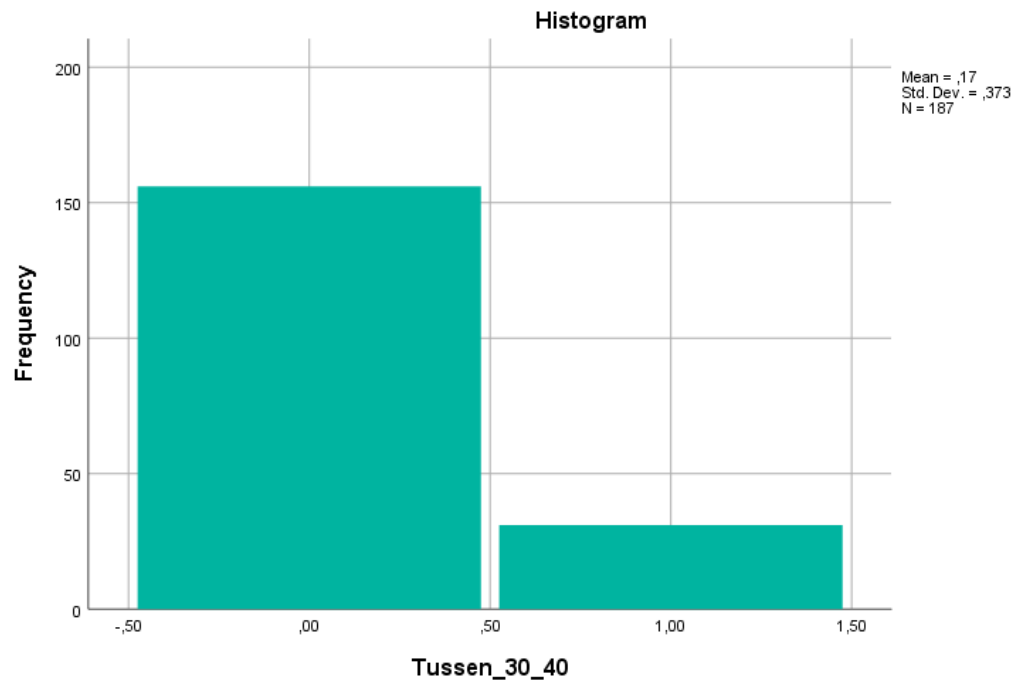
Er is een scheve verdeling naar links te zien in figuur 7.1.29. Dit laat zien dat er slechts een kleine groep in deze leeftijdscategorie valt en het meerderende van de respondenten heeft aangegeven een andere leeftijd te hebben.

Figuur 7.1.34: histogram 20-30

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=Tussen_20_30  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

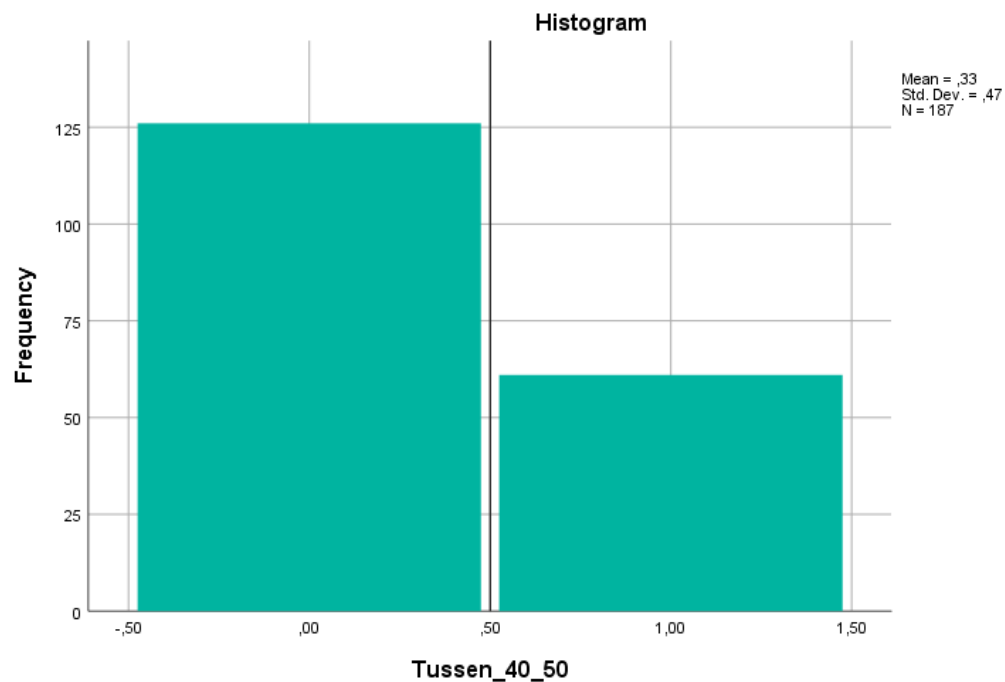
Ook in figuur 7.1.30 is een scheve verdeling naar links te zien. Wel is te zien dat er al meer respondenten tussen de dertig en veertig zijn.

Figuur 7.1.35: histogram 30 – 40

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=Tussen_30_40  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

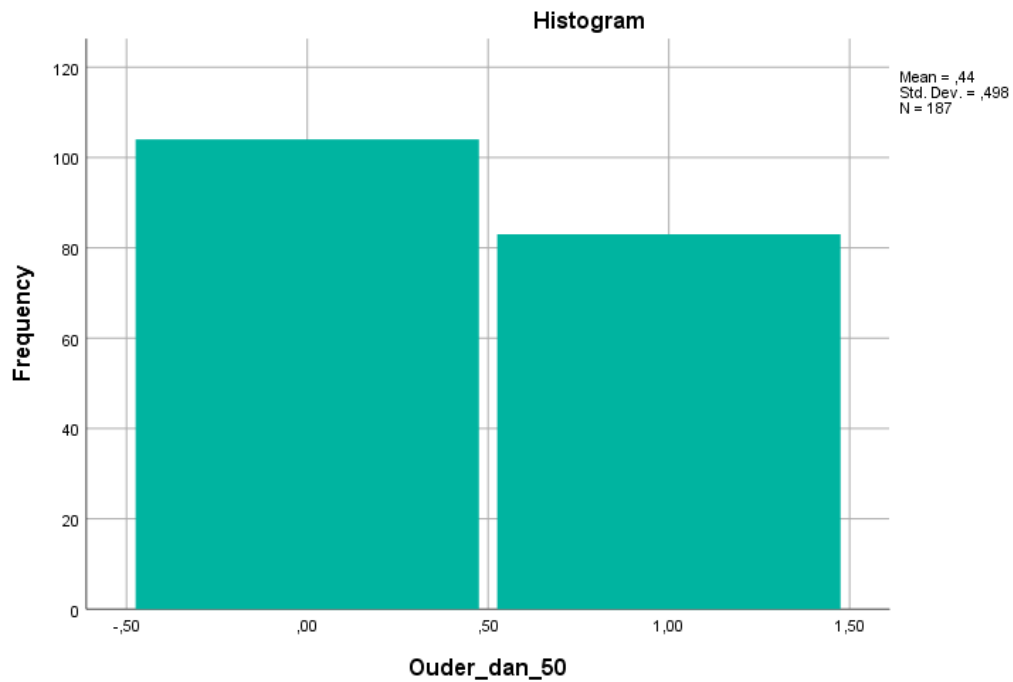
In figuur 7.1.36 valt het op dat ondanks de verdeling nog steeds scheef naar links is wrdt deze steeds minder sterk.

Figuur 7.1.36: histogram 40 - 50

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=Tussen_30_40  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.1.37 valt op dat de links scheve verdeling bijna verdwenen is en dat het aantal respondenten die tussen de dertig en vijftig bij Power bijna gelijk ligt aan het aantal respondenten boven de vijftig.

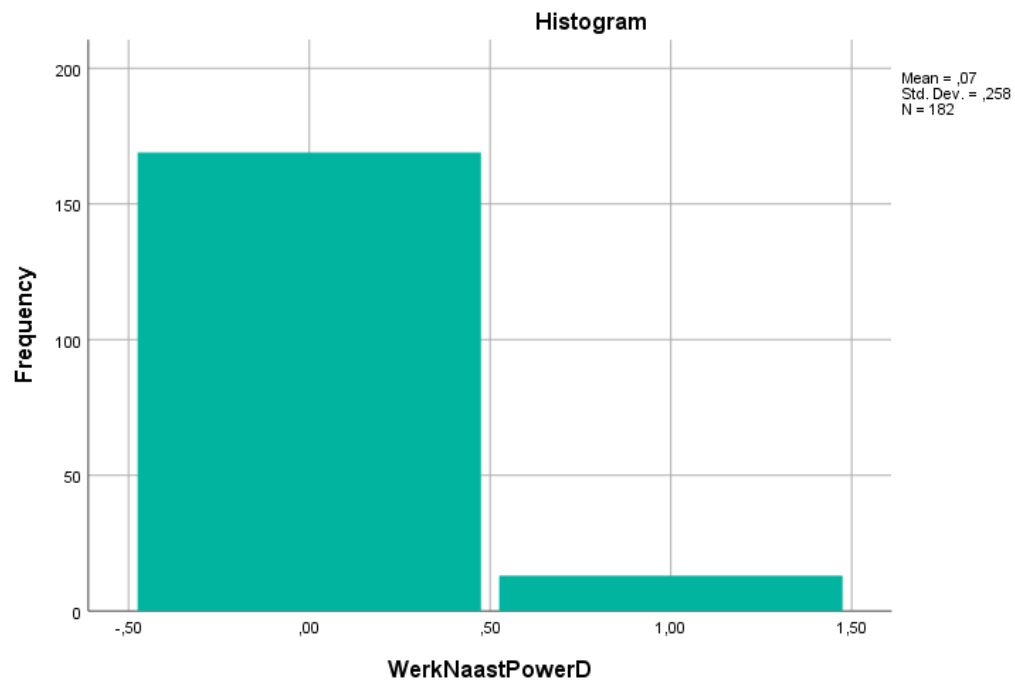
Figuur 7.1.37: histogram 50+

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=Ouder_dan_50  
/HISTOGRAM  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Betaald werk naast Power

Respondenten kunnen aangegeven of zij naast Power betaald werk verrichten. Wanneer een respondent betaalde arbeid verricht krijgt dit antwoord de hoogste score. Omdat deze variabele alleen voor de regressieanalyse wordt gebruikt wordt deze meteen gedummyficeerd.

```
RECODE betaaldwerk (1=1) (2=0)  
INTO WerkNaastPowerD.  
EXECUTE.
```


Figuur: 7.1.38: Histogram betaald werk naast Power

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=WerkNaastPowerD  
  
/HISTOGRAM  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.1.29 is te zien dat slechts zeven procent van de respondenten betaalde arbeid verricht.

WerkNaastPowerD

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	169	90,4	92,9	92,9
	Ja	13	7,0	7,1	100,0
	Total	182	97,3	100,0	
Missing	System	5	2,7		
Total		187	100,0		

Figuur7.1.39: frequentieverdeling betaald werk naast Power

```
FREQUENCIES
VARIABLES=WerkNaastPower

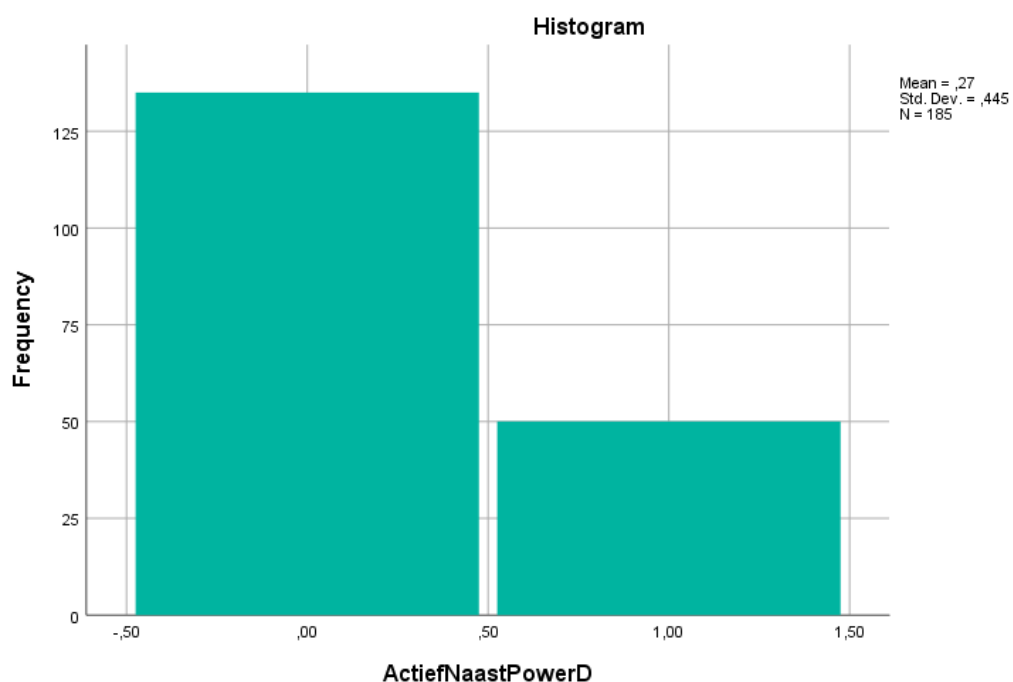
/ORDER=ANALYSIS.
```

Vrijwilligerswerk naar Power

Ook kunnen respondenten aangeven of vrijwilligerswerk verrichten naast Power. Wanneer een respondent vrijwilligerswerk doet krijgt dit antwoord de hoogste score. Omdat deze variabele alleen voor de regressieanalyse wordt gebruikt wordt deze meteen gedummyficeerd.

```
RECODE naastpower (1=1) (2=0)
INTO ActiefNaastPowerD.

EXECUTE.
```


Figuur 7.1.40: Histogram vrijwilligerswerk naast Power

```
FREQUENCIES
VARIABLES=ActiefNaastPowerD

/HISTOGRAM

/ORDER=ANALYSIS.
```

In figuur 7.1.41 is te zien dat zeventwintig procent van de respondenten vrijwilligerswerk verricht naast hun betrokkenheid bij Power.

ActiefNaastPowerD

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nee	135	72,2	73,0	73,0
	Ja	50	26,7	27,0	100,0
	Total	185	98,9	100,0	
Missing	System	2	1,1		
Total		187	100,0		

Figuur 7.1.41: frequentie verdeling vrijwilligerswerk naast Power

```
FREQUENCIES  
VARIABLES=ActiefNaastPowerD  
  
/ORDER=ANALYSIS.
```


Bivariate beschrijvingen:

Figuur 7.2.2: Product-momentcorrelaties met afhankelijke- en onafhankelijke variabelen: competenties, maatschappelijke netwerken, arbeidsnetwerken, intensiteit en status

```
CORRELATIONS
```

```
/VARIABLES=PC BSKM BSKA DUUR Status_D
```

```
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
```

```
/STATISTICS DESCRIPTIVES
```

```
/MISSING=PAIRWISE.
```

Correlations

		PC	BSKM	BSKA	DUUR	Status_D
PC	Pearson Correlation	1	,455**	,386**	,284**	,022
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,000	,774
	N	186	185	186	179	180
BSKM	Pearson Correlation	,455**	1	,484**	,178*	,078
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,018	,299
	N	185	185	185	178	179
BSKA	Pearson Correlation	,386**	,484**	1	,218**	,225**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,003	,002
	N	186	185	186	179	180
DUUR	Pearson Correlation	,284**	,178*	,218**	1	,246**
	Sig. (2-tailed)	,000	,018	,003		,001
	N	179	178	179	179	174
Status_D	Pearson Correlation	,022	,078	,225**	,246**	1
	Sig. (2-tailed)	,774	,299	,002	,001	
	N	180	179	180	174	180

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Figuur 7.2.3: Product-momentcorrelatie met afhankelijke en controle variabelen: PC, MAATSCHAPPELIJKE NETWERKEN, BSKA, Geslacht, 20 tot 30, 30 tot 40, 40 tot 50, 50+, Betaald werk naast Power, Vrijwilligers werk naast Power.

```

CORRELATIONS
/VARIABLES=PC BSKM BSKA
Geslacht_D Tussen_20_30
Tussen_30_40 Tussen_40_50
Ouder_dan_50 ActiefNaastPowerD
WerkNaastPowerD
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/STATISTICS DESCRIPTIVES
/MISSING=PAIRWISE.
    
```

Kruistabellen

PC * Status_D Crosstabulation

Count		Status_D		Total
		Deelnemer	Vrijwilliger	
PC	Helemaal oneens	4	4	8
	Oneens	5	1	6
	Neutraal	38	15	53
	Eens	50	23	73
	Helemaal eens	25	15	40
Total		122	58	180

Figuur 7.2.4: Kruistabel PC en status

PC * DUUR Crosstabulation

Count		DUUR					Total
		,00	- 3jaar - 3 dag	- 3jaar + 3dag	+ 3jaar - 3dag	+ 3jaar + 3dag	
PC	Helemaal oneens	1	5	1	1	0	8
	Oneens	0	5	0	0	1	6
	Neutraal	2	23	11	11	7	54
	Eens	3	37	7	16	14	77
	Helemaal eens	1	10	3	9	18	41
Total		7	80	22	37	40	186

Figuur 7.2.5: Kruistabel PC en Intensiteit

BSKM * Status_D Crosstabulation

Count		Status_D		Total
		Deelnemer	Vrijwilliger	
BSKM	Helemaal oneens	3	1	4
	Oneens	11	3	14
	Neutraal	31	14	45
	Eens	39	19	58
	Helemaal eens	37	21	58
Total		121	58	179

Figuur 7.2.6: Kruistabel maatschappelijke netwerken en status

BSKM * DUUR Crosstabulation

Count		DUUR					Total
		,00	- 3jaar - 3 dag	- 3jaar + 3dag	+ 3jaar - 3dag	+ 3jaar + 3dag	
BSKM	Helemaal oneens	1	1	0	0	2	4
	Oneens	2	7	2	2	1	14
	Neutraal	0	24	6	8	9	47
	Eens	3	31	8	10	9	61
	Helemaal eens	1	16	6	17	19	59
Total		7	79	22	37	40	185

Figuur 7.2.7: Kruistabel maatschappelijke netwerken en Intensiteit

BSKA * Status_D Crosstabulation

Count		Status_D		Total
		Deelnemer	Vrijwilliger	
BSKA	Helemaal oneens	4	0	4
	Oneens	11	0	11
	Neutraal	35	14	49
	Eens	57	31	88
	Helemaal eens	15	13	28
Total		122	58	180

Figuur 7.2.8: Kruistabel BSKA en status

BSKA * DUUR Crosstabulation

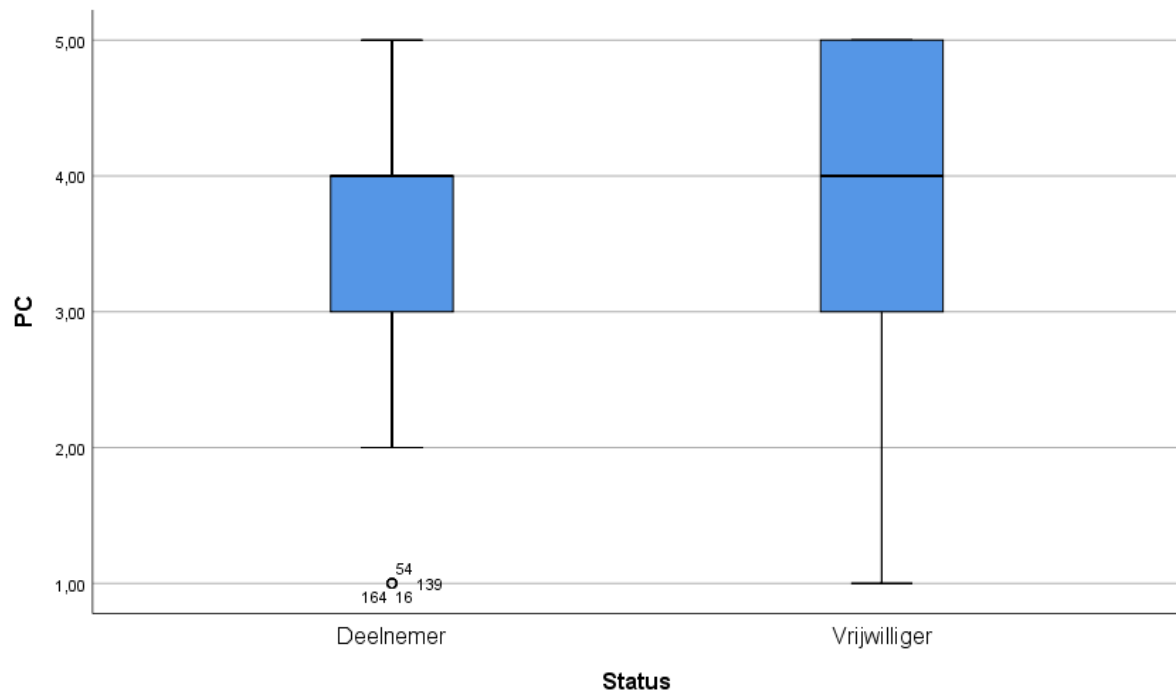
Count

		DUUR					Total
		,00	- 3jaar - 3 dag	- 3jaar + 3dag	+ 3jaar - 3dag	+ 3jaar + 3dag	
BSKA	Helemaal oneens	1	2	1	0	0	4
	Oneens	1	7	1	1	1	11
	Neutraal	1	28	4	9	11	53
	Eens	4	36	11	21	18	90
	Helemaal eens	0	7	5	6	10	28
Total		7	80	22	37	40	186

Figuur 7.2.9: Kruistabel BSKA en Intensiteit

Boxplot

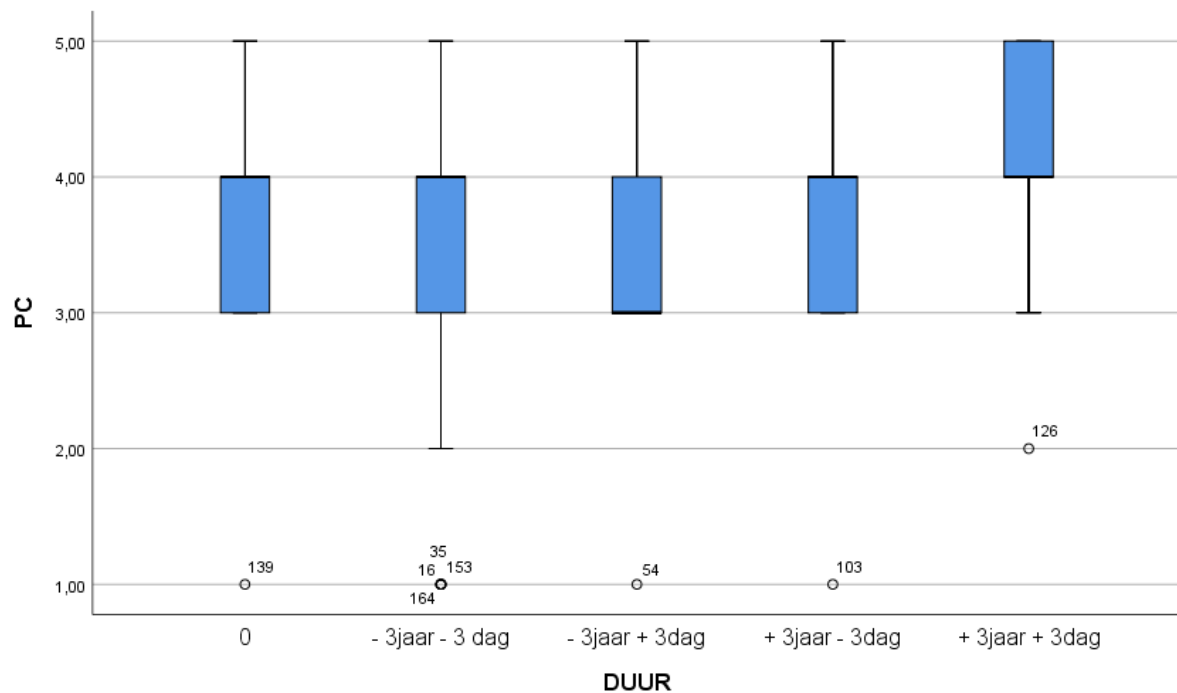
Uit figuur 7.2.10 blijkt dat deelnemers en vrijwilligers gemiddeld genomen even veel toename ervaren in hun competenties. Bij de deelnemers zijn er vier milde uitschieters en bij de vrijwilligers geen. Wat opvalt is dat de antwoorden van de deelnemers zich rond het midden centreren en de antwoorden van vrijwilligers aan de top.

Figuur 7.2.10: Boxplot competenties en status

```
EXAMINE VARIABLES=PC BY status
/PLOT BOXPLOT
/COMPARE GROUPS
/PERCENTILES(5,10,25,50,75,90,95) HAVERAGE
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME
/CINTERVAL 95
/MISSING LISTWISE
/NOTOTAL.
```

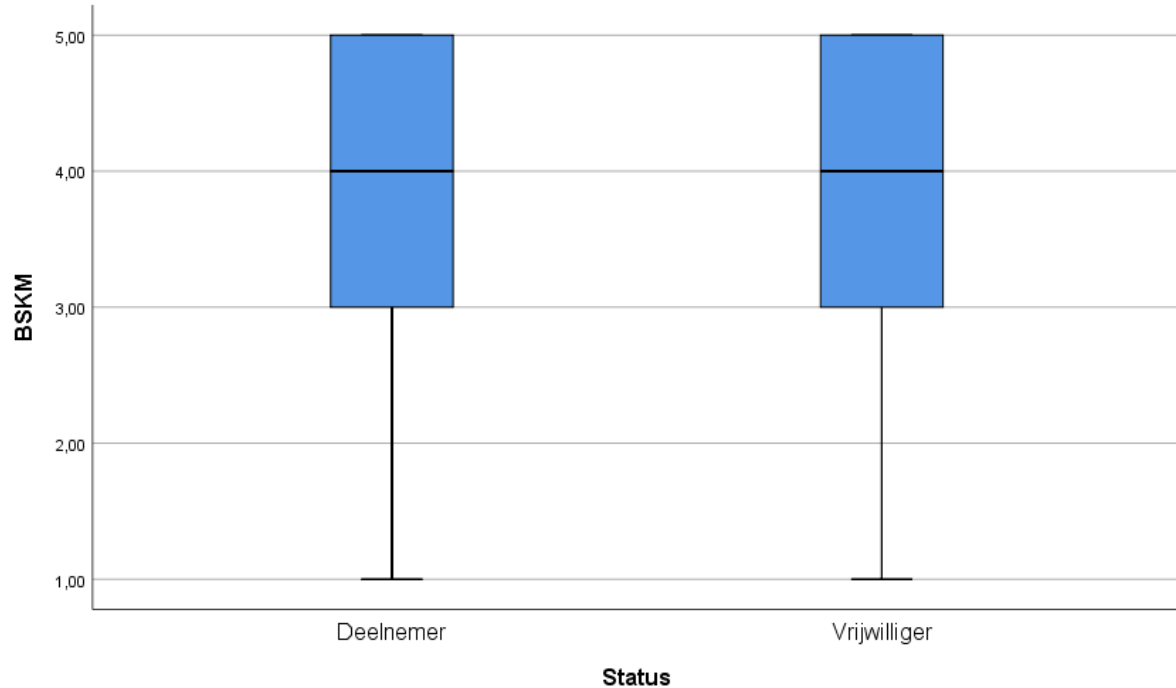
Uit figuur 7.2.11 blijkt dat mensen die meer dan drie jaar en meer dan drie dagdelen bij Power betrokken zijn een hogere toename ervaren in de ontwikkeling van hun competenties dan de rest. Wel is hier één uitschieter die geen toename heeft ervaren. Andere uitschieters bevinden zich voornamelijk bij de groep mensen die korter dan drie jaar en minder dan drie dagdelen bij Power betrokken zijn.

Figuur 7.2.11: Boxplot PC en Intensiteit

```
EXAMINE VARIABLES=PC BY DUUR
/PLOT BOXPLOT
/COMPARE GROUPS
/PERCENTILES(5,10,25,50,75,90,95) HAVERAGE
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME
/CINTERVAL 95
/MISSING LISTWISE
/NOTOTAL.
```

Uit figuur 7.2.12 blijkt dat deelnemers en vrijwilligers evenveel toename ervaren in de ontwikkeling van hun maatschappelijke netwerken. Ook zijn er geen uitschieters.

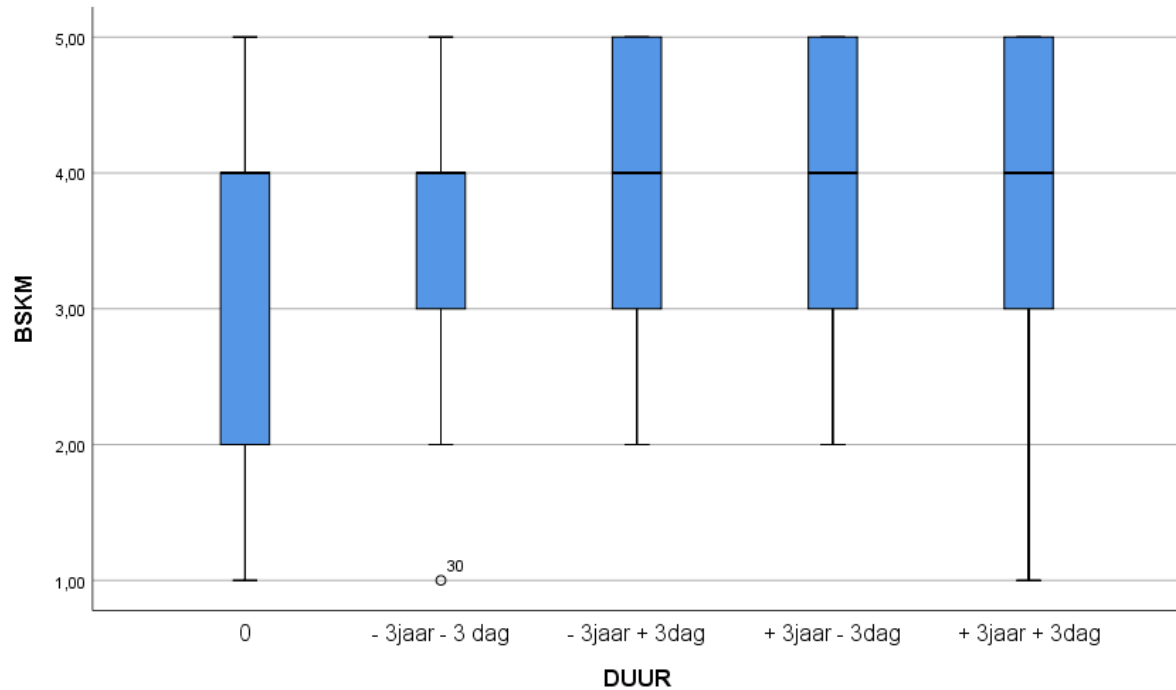

Figuur 7.2.12: Boxplot maatschappelijke netwerken en status

```
EXAMINE VARIABLES=BSKM BY Status
/PLOT BOXPLOT
/COMPARE GROUPS
/PERCENTILES(5,10,25,50,75,90,95) HAVERAGE
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME
/CINTERVAL 95
/MISSING LISTWISE
/NOTOTAL.
```

Uit figuur 7.2.13 blijkt dat de mensen die korter dan drie jaar en minder dan drie dagdelen bij Power betrokken zijn minder toename ervaren in de ontwikkeling van hun

maatschappelijke netwerken. Bij deze groep mensen is ook een uitschieter die aangeeft helemaal geen toename heeft ervaren.

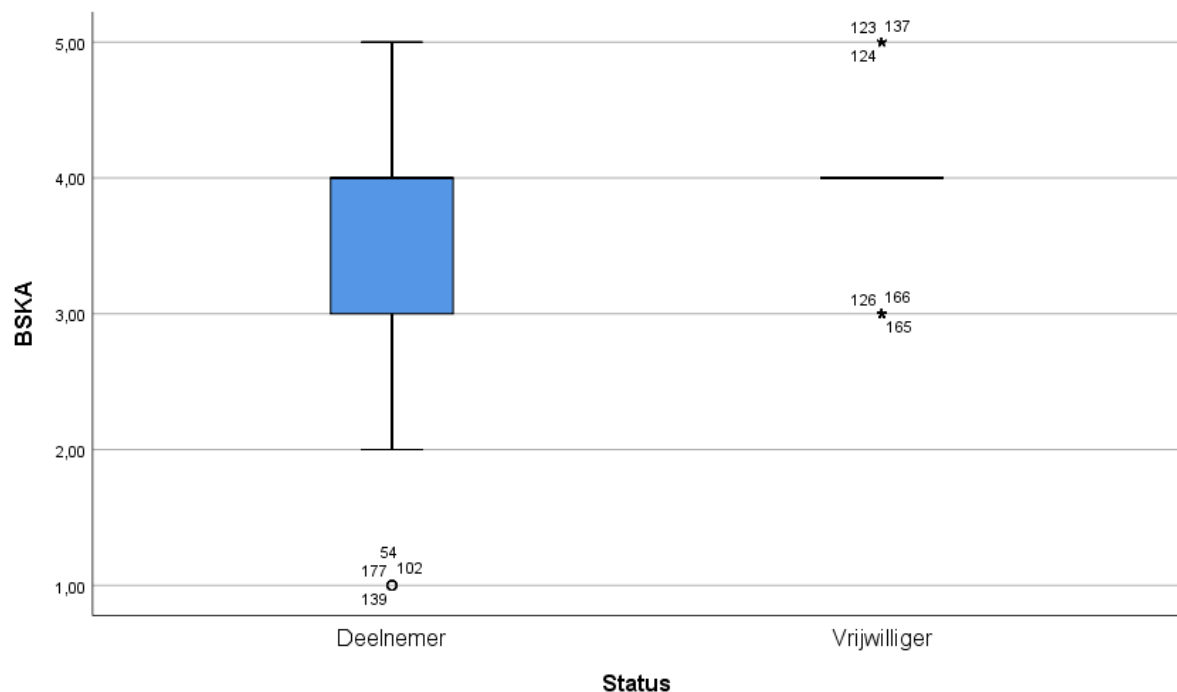
Figuur 7.2.13: Boxplot BSKM en Intensiteit

```
EXAMINE VARIABLES=BSKM BY DUUR
/PLOT BOXPLOT
/COMPARE GROUPS
/PERCENTILES(5,10,25,50,75,90,95) HAVERAGE
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME
/CINTERVAL 95
/MISSING LISTWISE
/NOTOTAL.
```

Uit figuur 7.2.14 valt op dat de gemiddelde ervaring in toename van arbeidsnetwerken tussen deelnemers en vrijwilligers gelijk is, maar dat er bij vrijwilligers vrijwel geen spreiding is onder de gegeven antwoorden. Wel zijn er veel uitschieters onder de vrijwilligers

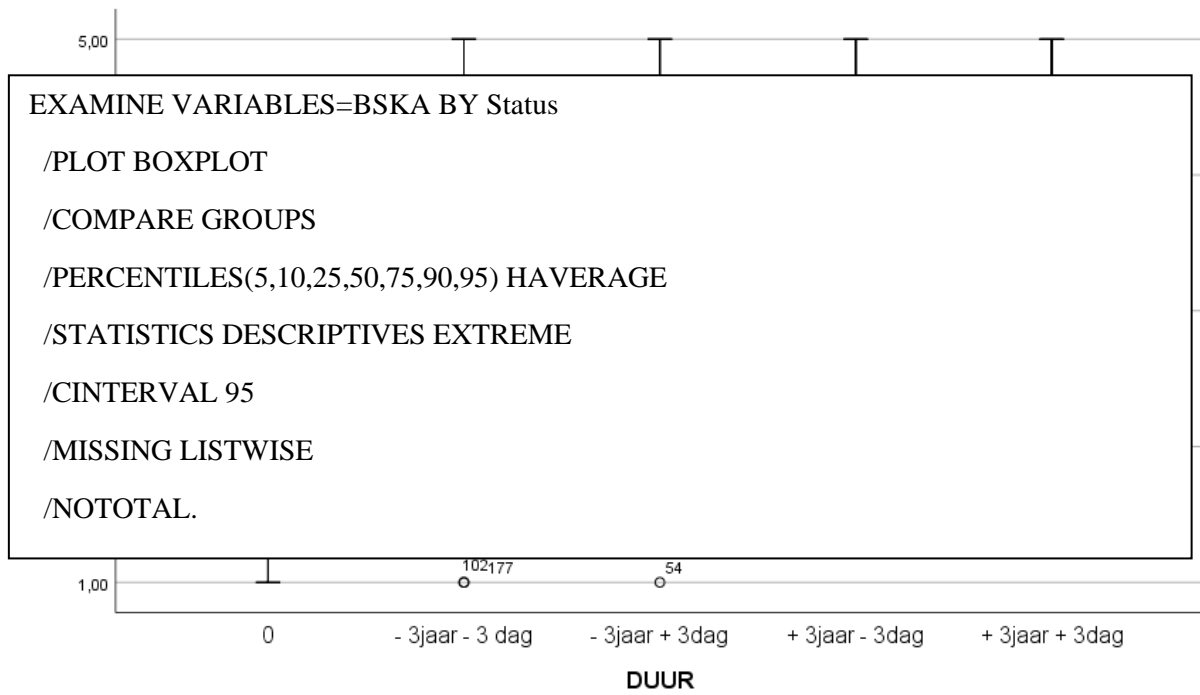
waaronder twee extreme uitschieters. Zo zijn er zowel vrijwilligers die een sterke toename ervaren en vrijwilligers geen toename nog afname hebben ervaren. Aan beide kanten bevinden zich uitschieters.

Onder de deelnemers zijn de uitschieters een stuk negatiever en geven vier deelnemers aan helemaal geen toename te hebben ervaren in hun arbeidsnetwerken. Hier zitten geen extreme uitschieters tussen.

Figuur 7.2.14: Boxplot arbeidsnetwerken en status

Uit figuur 7.2.14 blijkt dat de respondenten die langer dan drie jaar en meer dan drie dag delen bij Power zijn de meeste toename ervaren in arbeidsnetwerken. Ook zijn er drie uitschieters bij mensen die minder dan drie jaar en of minder dan drie dag delen betrokken zijn die helemaal geen toename hebben ervaren in hun arbeidsnetwerken.

Figuur 7.2.15: Boxplot arbeidsnetwerken en status

Bijlage 3: Assumptie toetsing

Assumptie 1: onafhankelijke waarneming

De assumptie van onafhankelijke waarnemingen is niet geschonden. Alle gemeten waarden

In het onderzoek is een aselechte steekproef getrokken op basis van de aanwezigheid van de

activiteiten. De activiteiten zijn op advies van de Power coördinatoren geselecteerd om een

juiste afspiegeling te krijgen van de betrokken deelnemers en vrijwilligers per Power locatie.

Respondenten zijn na afloop van de activiteiten gevraagd of zij de vragenlijst willen invullen

onder het toezicht van de onderzoeker/vrijwilliger. De respondenten is verzocht de vragen te

beantwoorden naar hun eigen ervaringen en dat alle antwoorden goed zijn, er is geen goed

of fout.

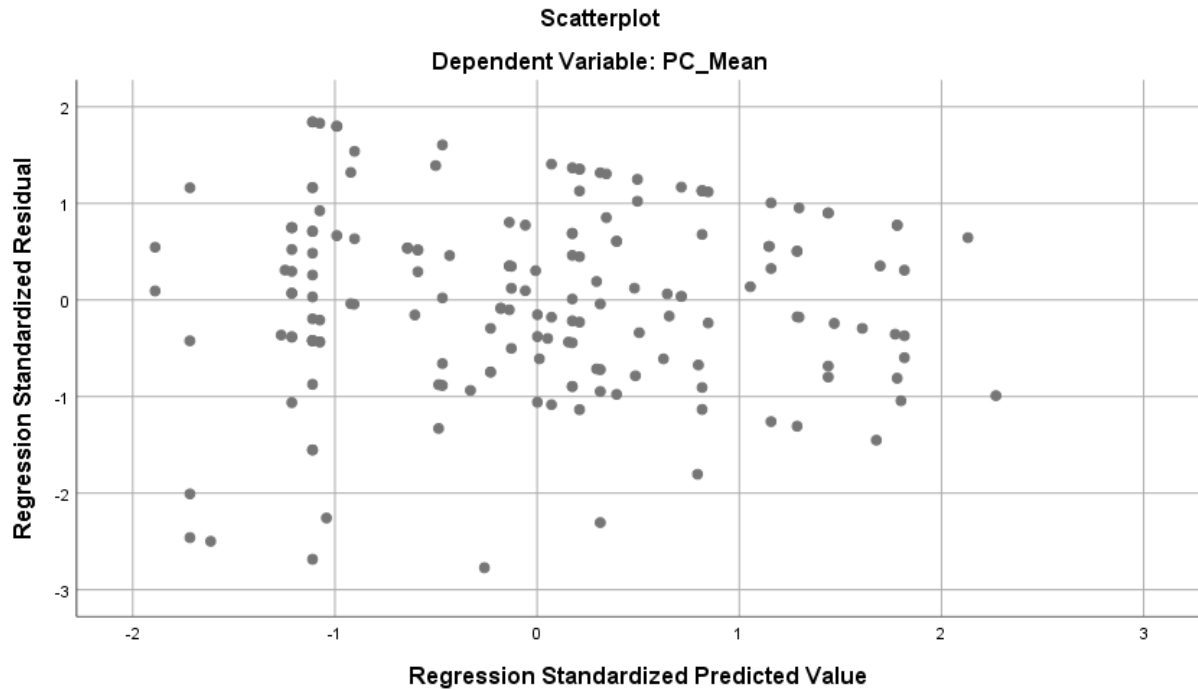
Assumptie 2: Lineariteit tussen afhankelijke en onafhankelijke variabelen

In figuur 7.3.1 staat een spreidingsdiagram met gestandaardiseerde residuen en

gestandaardiseerde voorspelde waarden voor competenties weergegeven. Hier is te zien dat de

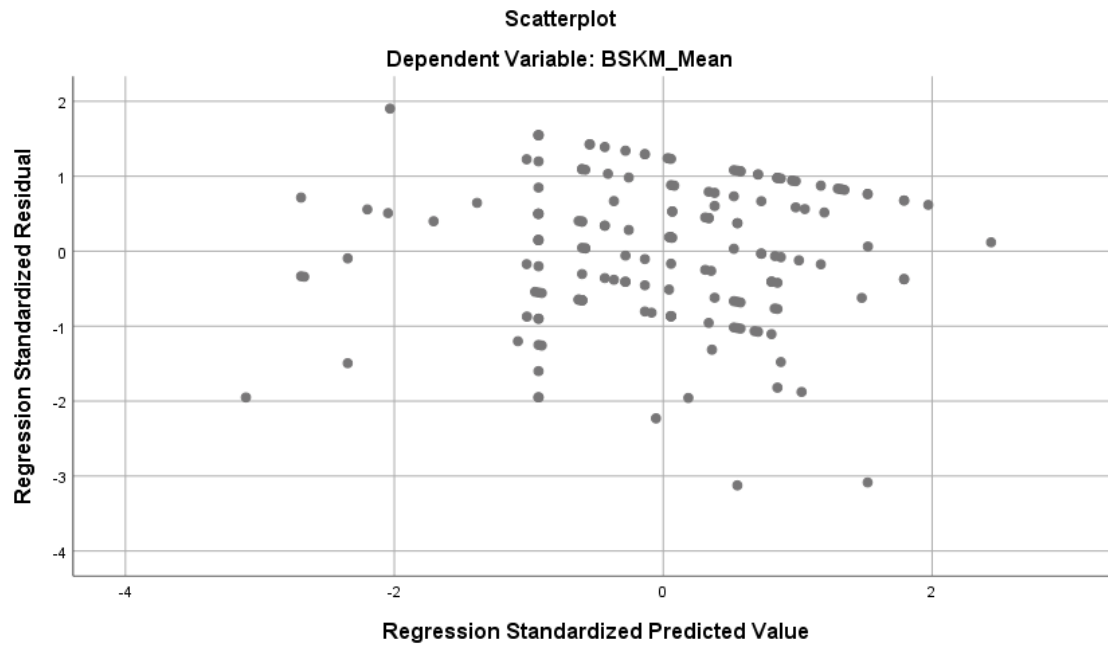
waarden afwijken van de 0 lijn. Er zijn geen uitschieters gevonden in het spreidingsmodel.

Hierdoor is de lineariteit assumptie voor competenties niet geschonden.

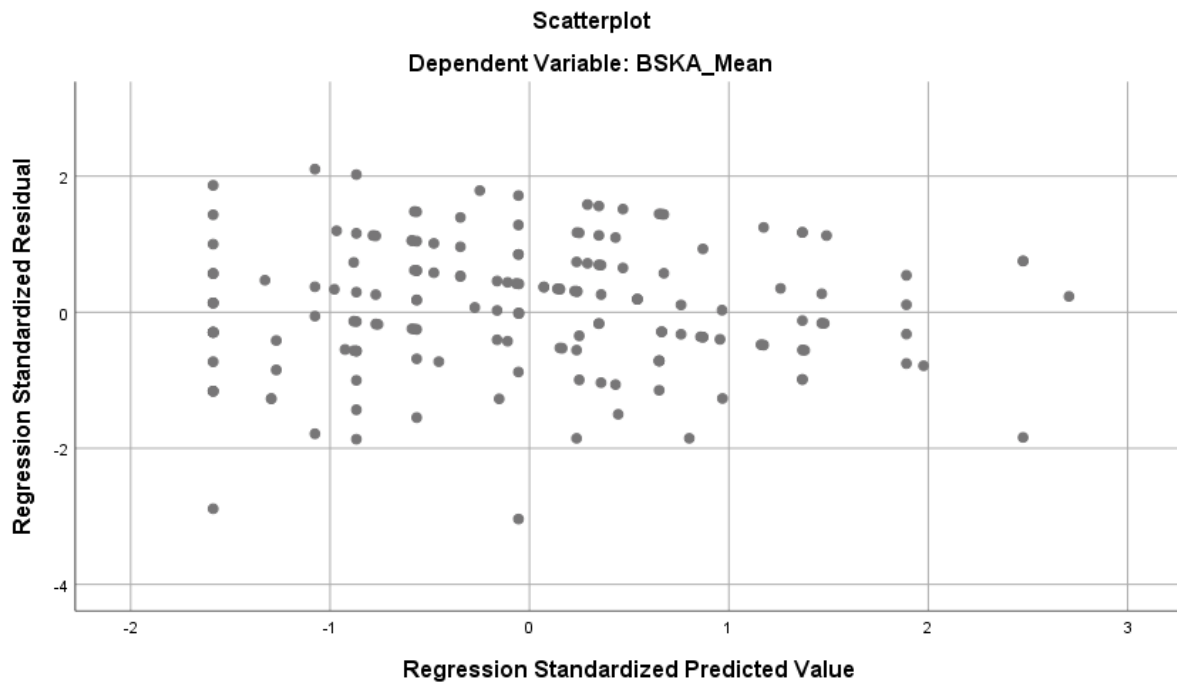
Figuur 7.3.1: Spreidingsdiagram competenties met gestandaardiseerde residuen op de y-as en gestandaardiseerde voorspelde waarden op de x-as.

In figuur 7.3.2 staat een spreidingsdiagram met gestandaardiseerde residuen en gestandaardiseerde voorspelde waarden voor maatschappelijke netwerken weergegeven. Hier is te zien dat de waarden afwijken van de 0 lijn. Er zijn twee uitschieters die lager dan -3 scoort. Hierdoor is de lineariteit assumptie voor maatschappelijke netwerken geschonden.

Figuur 7.3.2: Spreidingsdiagram maatschappelijk netwerken met gestandaardiseerde residuen op de y-as en gestandaardiseerde voorspelde waarden op de x-as.

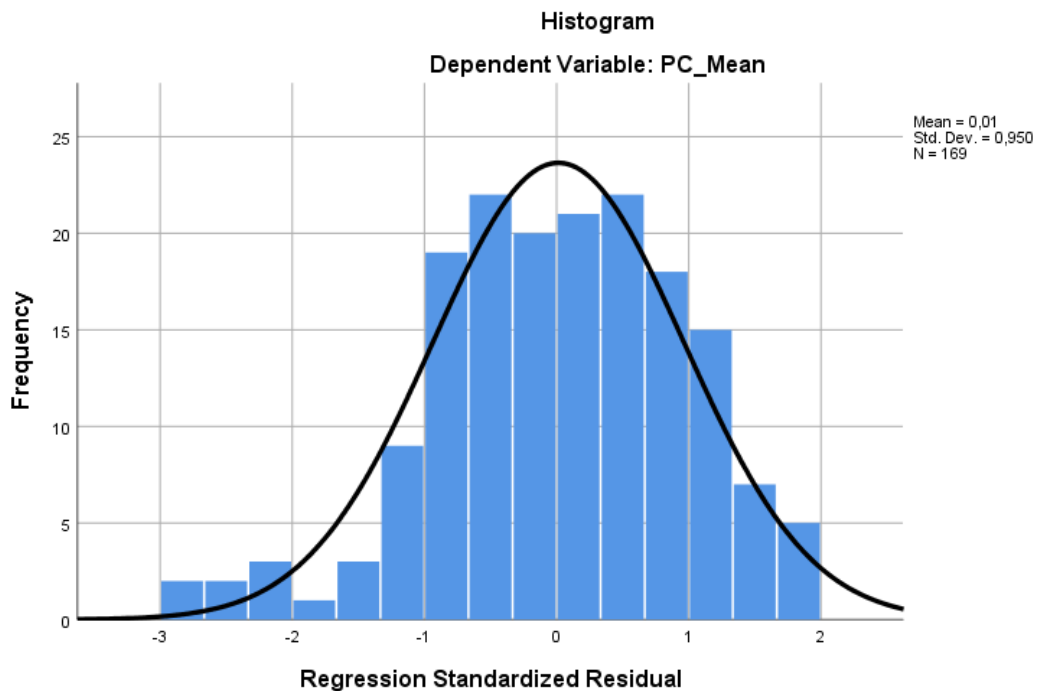
In figuur 7.3.3 staat een spreidingsdiagram met gestandaardiseerde residuen en gestandaardiseerde voorspelde waarden voor arbeidsnetwerken weergegeven. Hier is te zien dat de waarden afwijken van de 0 lijn. Er zijn geen uitschieters gevonden in het spreidingsmodel. Hierdoor is de lineariteit assumptie voor arbeidsnetwerken niet geschonden.

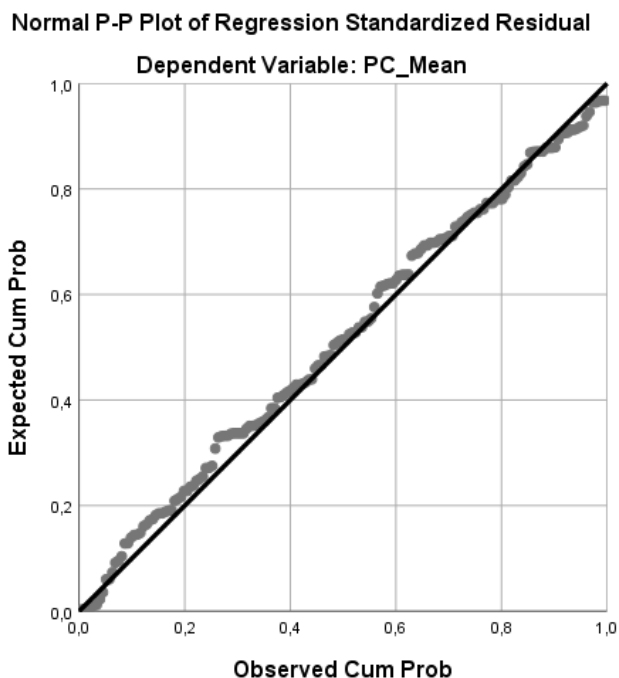
Figuur 7.3.3: Spreidingsdiagram arbeidsnetwerken met gestandaardiseerde residuen op de y-as en gestandaardiseerde voorspelde waarden op de x-as.

Assumptie 3: Normale verdeling van de residuen

In figuur 7.3.4 is een histogram met de gestandaardiseerde residuen weergegeven van de variabele competenties. Hieruit lijken de gestandaardiseerde residuen redelijk normaal verdeeld. Tevens blijkt uit de PP-plot in figuur 7.3.5 dat de normaliteitsassumptie waarschijnlijk niet geschonden is omdat voorspelde waarden niet ver afwijken van de diagonale lijn. Wanneer residuen normaal verdeeld zijn moeten zij parallel zijn aan de normale verdelingslijn. Op een paar uitschieters na is dit het geval waardoor de normaliteitsassumptie niet wordt geschonden.

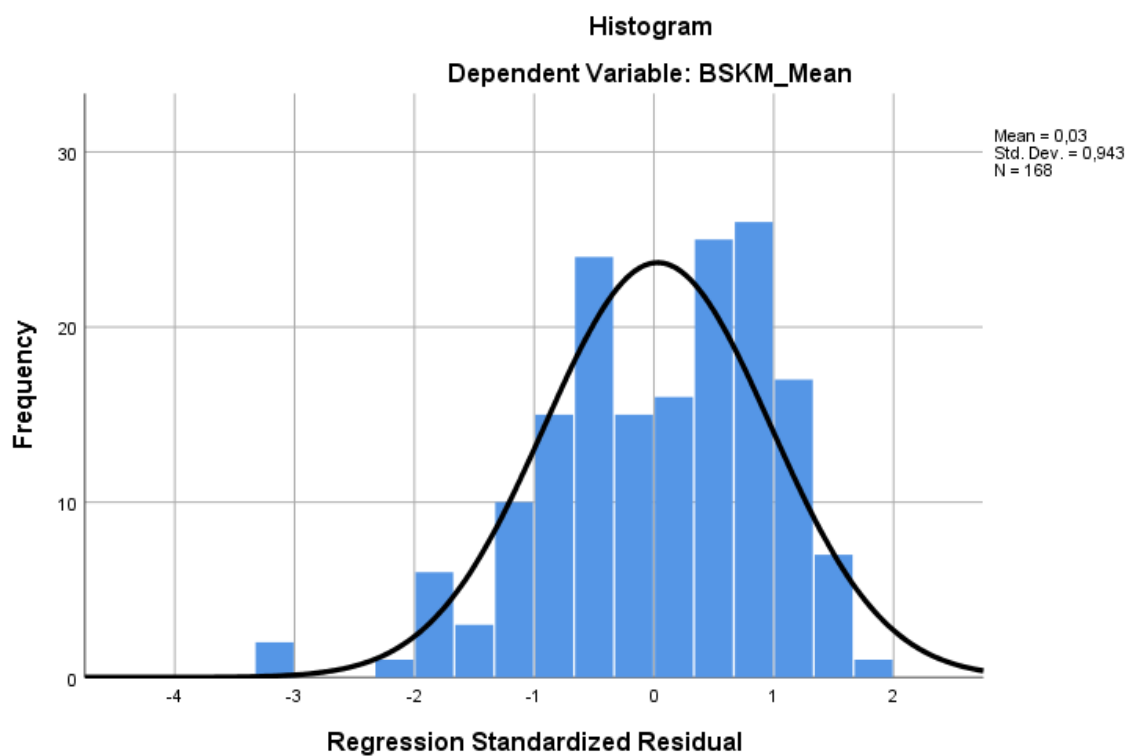

Figuur 7.3.4: Histogram van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele competenties

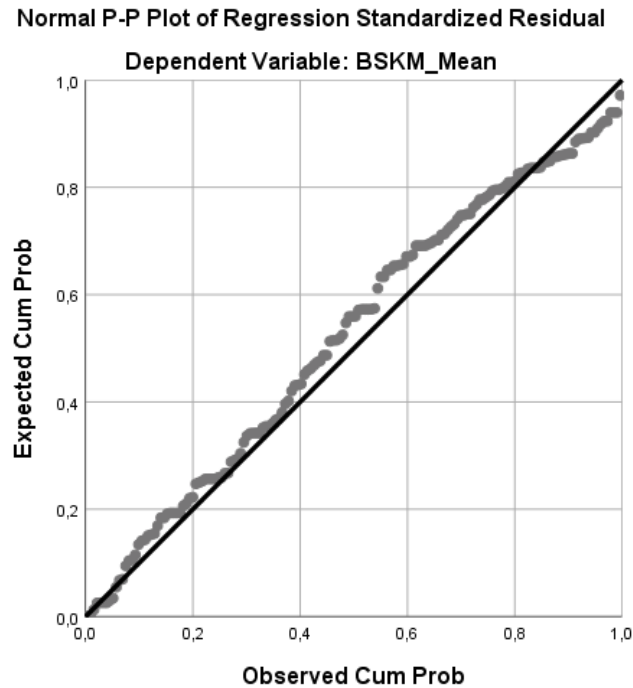

Figuur 7.3.5: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele competenties

In figuur 7.3.6 is een histogram met de gestandaardiseerde residuen weergegeven van de variabele maatschappelijke netwerken. Hieruit lijken de gestandaardiseerde residuen redelijk normaal verdeeld, met een wat groter gat midden- links. Daarbij blijkt uit de PP-plot in figuur 7.3.7 dat de normaliteitsassumptie waarschijnlijk niet geschonden is omdat voorspelde waarden niet ver afwijken van de diagonale lijn. Wanneer residuen normaal verdeeld zijn moeten zij parallel zijn aan de normale verdelingslijn. Op een paar uitschieters na is dit het geval waardoor de normaliteitsassumptie voor maatschappelijke netwerken niet wordt geschonden.

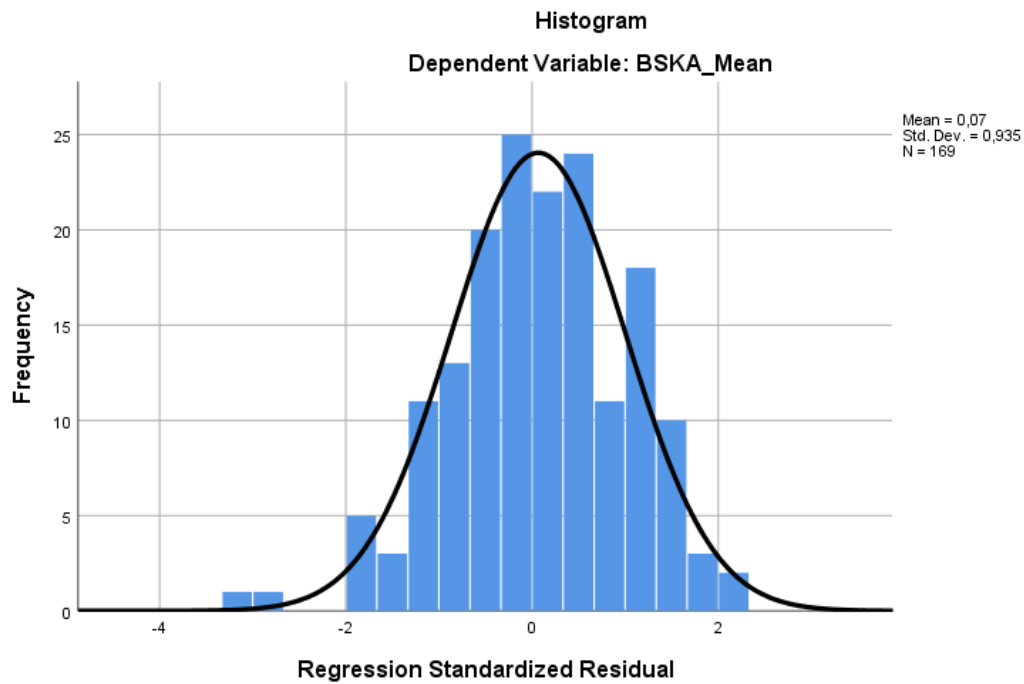

Figuur 7.3.6: Histogram van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele maatschappelijke netwerken

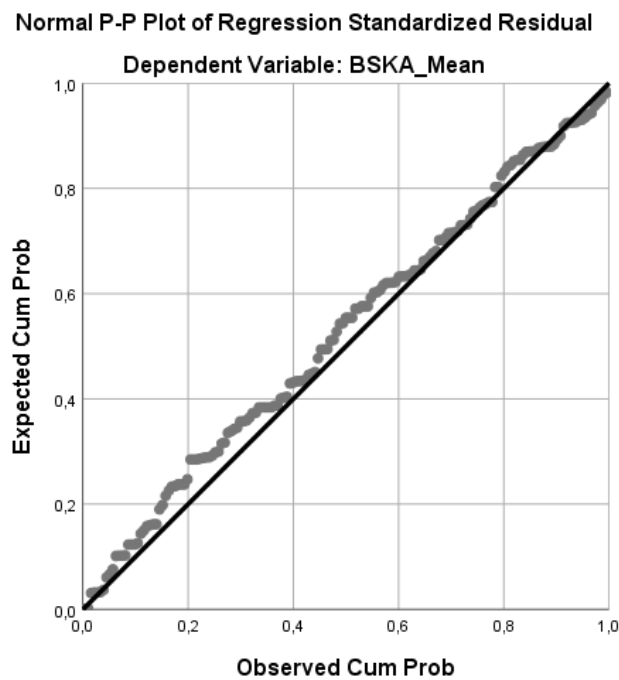

Figuur 7.3.7: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele maatschappelijke netwerken

In figuur 7.3.8 is een histogram met de gestandaardiseerde residuen weergegeven van de variabele arbeidsnetwerken. Hieruit lijken de gestandaardiseerde residuen redelijk normaal verdeeld. Daarbij blijkt uit de PP-plot in figuur 7.3.9 dat de normaliteitsassumptie waarschijnlijk niet geschonden is omdat voorspelde waarden niet ver afwijken van de diagonale lijn. Wanneer residuen normaal verdeeld zijn moeten zij parallel zijn aan de normale verdelingslijn. Op een paar uitschieters na is dit het geval waardoor de normaliteitsassumptie voor arbeidsnetwerken niet wordt geschonden.

Figuur 7.3.8: Histogram van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele arbeidsnetwerken

Figuur 7.3.9: PP-plot van de gestandaardiseerde residuen van de afhankelijke variabele arbeidsnetwerken

Assumptie 4: Homoscedasticiteit

Uit de figuren 7.3.1 tot 7.3.3 blijkt dat de spreiding van de gestandaardiseerde residuen niet het zelfde is als de spreiding van de gestandaardiseerde voorspelde waarden. De spreiding boven de nullijn is namelijk anders dan de spreiding onder de nullijn. Dit is een aanwijzing voor heteroscedasticiteit en is de assumptie voor homoscedasticiteits geschonden.

Samengevat zijn twee van de vierassumpties geschonden. Namelijk de lineariteit assumptie voor maatschappelijke netwerken en de homoscedasticiteit voor competenties en maatschappelijke- en arbeidsnetwerken.

Uitschieters

Uit figuur 7.3.2 blijkt dat er uitschieters zitten in de maatschappelijke netwerken. In figuur 7.3.7. zijn de statistieken weergegeven waaruit blijkt of een data set (te) veel uitschieters bevat. Cooks Distance wordt berekend door $4/N$ $4/186 = ,018$ (zie Tabel 7.3.10.. Dit betekend dat het gemiddelde niet hoger mag zijn dan ,018. Het gemiddelde is ,006 en is daarmee niet hoger dan Cooks Distance. Daarmee worden vastgesteld dat de uitschieter bij maatschappelijke netwerken geen significantie invloed heeft op de dataset.

Multicollineariteit

Uit de tabel 7.3.11 blijkt dat er geen sprake is van multicollineariteit. Als de VIF-waarde hoger dan 5 is duid dit op multicollineariteit. De hoogste VIF-waarde is deze data set is 4,926 voor mensen ouder dan vijftig. Dit kan komen omdat dit de grootste groep

respondenten is en wellicht de toename in hun zelfredzaamheid op relatief de zelfde wijze hebben ervaren.

Figuur 7.3.10: statistieken van de residuen maatschappelijke netwerken

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,2281	4,4874	3,6853	,29277	169
Std. Predicted Value	-1,586	2,706	-,028	,998	169
Standard Error of Predicted Value	,104	,311	,169	,044	169
Adjusted Predicted Value	3,1912	4,5288	3,6827	,29717	169
Residual	-2,34403	1,62220	,05240	,72091	169
Std. Residual	-3,039	2,103	,068	,935	169
Stud. Residual	-3,160	2,122	,070	,959	169
Deleted Residual	-2,53436	1,65220	,05500	,75930	169
Stud. Deleted Residual	-3,250	2,145	,069	,965	169
Mahal. Distance	2,147	27,075	7,820	4,805	169
Cook's Distance	,000	,090	,005	,010	169
Centered Leverage Value	,012	,157	,045	,028	169

a. Dependent Variable: BSKA_Mean

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics		
						Tolerance	VIF	Minimum Tolerance
1	Geslacht_D	-,115 ^b	-1,555	,122	-,118	,993	1,007	,933
	Tussen_30_40	,147 ^b	1,952	,053	,148	,954	1,048	,899
	Tussen_40_50	-,069 ^b	-,933	,352	-,071	1,000	1,000	,939
	Ouder_dan_50	-,034 ^b	-,439	,661	-,034	,921	1,085	,880
	WerkNaastPowerD	-,043 ^b	-,564	,573	-,043	,967	1,035	,926
	ActiefNaastPowerD	,181 ^b	2,476	,014	,187	,997	1,003	,937

a. Dependent Variable: PC_Mean

b. Predictors in the Model: (Constant), Status_D, DUUR

Tabel 7.3.11: Tabel met tolerance en VIF-waarden

REGRESSION

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

/MISSING PAIRWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE ZPP

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT PC_Mean

  /METHOD=ENTER DUUR Status_D

/METHOD=ENTER Geslacht_D Tussen_30_40 Tussen_40_50 Ouder_dan_50 WerkNaastPowerD
ActiefNaastPowerD

/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/CASEWISE PLOT(ZRESID) OUTLIERS(3)

/SAVE COOK ADJPRED.

REGRESSION

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

/MISSING PAIRWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE ZPP

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT BSKM_Mean

/METHOD=ENTER DUUR Status_D

/METHOD=ENTER Geslacht_D Tussen_30_40 Tussen_40_50 Ouder_dan_50 WerkNaastPowerD
ActiefNaastPowerD

/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/CASEWISE PLOT(ZRESID) OUTLIERS(3)

/SAVE COOK ADJPRED.

REGRESSION

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

/MISSING PAIRWISE

/STATISTICS COEFF OUTS R ANOVA COLLIN TOL CHANGE ZPP

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT BSKM_Mean

/METHOD=ENTER DUUR Status_D

/METHOD=ENTER Geslacht_D Tussen_30_40 Tussen_40_50 Ouder_dan_50
WerkNaastPowerD ActiefNaastPowerD

/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/CASEWISE PLOT(ZRESID) OUTLIERS(3)

/SAVE COOK ADJPRED.

Literatuurlijst

- Abma, T. (2016 a). De tragiek van de transitie. Een filosofische bezinning op de transitie in het sociaal domein. De decentralisaties in het sociaal domein: wie houdt er niet van kakelbont? *Essays over de relatie tussen burger en bestuur* (p. 25–41). Den Haag: Transitiecommissie Sociaal Domein.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioural change. *Psychological review*, 84(2), 191.
- Bartelink, C & Verheijden, E. (2015). Wat werkt bij het versteken van het sociale netwerk van gezinnen. *Nederlands Jeugd Instituut*.
- Bauman, Z (2011). Collateral damage: Social inequalities in a global age. *Polity*, 2011.
- Berg, van den, N., Eerenberg, E., Diepenmaat, J., Kampman, A & van Houdt, J. (2018). Trots, Lef, Bouwen, Kansrijk Enschede. Coalitieakkoord BBE – D66 – VVD – PvdA – CU. Juli 2018. *Coalitieakkoord voor periode 2018–2022*. Geraadpleegd op: <https://www.enschede.nl/sites/default/files/Coalitieakkoord%202018–2022%20BBE%20D66%20VVD%20PVDA%20CU.PDF>
- Binnendijk, M (2014). Participatie gaat niet vanzelf. *Multiculturalisme in Vergelijkend Perspectief Culturele Antropologie*. Universiteit Utrecht: Utrecht.
- Boeije, H. (2012). Analysis in Qualitative Research, Thinking and Doing (Analyseren in kwalitatief onderzoek, denken en doen). Den Haag: Boom Lemma.
- Bauman, Z. (2012). Collateral Damage: Social Inequalities in a Global Age. Cambridge: Polity.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. Richardson J, editor. *Handbook of theory and research for the sociology of education*. New York: Greenwood; 1986. p. 241–58.
- Broek, A. van den, C. van Campen, J, de Haan, A. Roeters, M. Turkenburg., & L. Vermeij (2016) De toekomst tegemoet. Leren, werken, zorgen, samenleven en consumeren in het Nederland van later. 2016, Den-Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Burt, R .S. (1992) Structural holes. Cambridge: Cambridge University Press.
- Carrillo Álvarez, E., & Riera Román, J. (2017). Measuring social capital: further insights. *Gaceta sanitaria*, 31, 57–61.
- Campbell, D. T. (1975). III. “Degrees of freedom” and the case study. *Comparative political studies*, 8(2), 178–193.
- Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American journal of sociology*, 94, S95–S120.
- Cook, T. D., Campbell, D. T., & Shadish, W. (2002). Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference. Boston, MA: Houghton Mifflin
- Cheryomukhin, A., & Peterson, N. A. (2014). Measuring relational and intrapersonal empowerment: Testing instrument validity in a former soviet country with a secular

- Muslim culture. *American journal of community psychology*, 53(3-4), 382-393.
- Choi, S. M., Kim, Y., Sung, Y., & Sohn, D. (2011). Bridging or bonding? A cross-cultural study of social relationships in social networking sites. *Information, Communication & Society*, 14 (1), 107-129.
- Denters, Vos & Rijnkels. (2018) De kracht van draagkracht. Enschede: Universiteit Twente en BMC.
- Dollevoet, M. (2018). De (on) afhankelijke burger Strijd van de lokale overheid in het sturen van zelfredzaamheid.
- Dooley, D., & Gullickson, T. (1995). Social Research Methods. *Psyccritiques*, 40 (10), 1016.
- Fassaert, T., Lauriks, S., van de Weerd, S., de Wit, M., & Buster, M. (2013). Ontwikkeling en betrouwbaarheid van de Zelfredzaamheid-Matrix. *Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen*, 91(3), 169-177.
- Finkelstein, M. A., & Brannick, M. T. (2007). Applying theories of institutional helping to informal volunteering: Motives, role identity, and prosocial personality. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 35(1), 101-114.
- Granovetter, M, S. (1973). The strength of weak ties. *Social networks*. 347-367.
- Granovetter, M, S. (1983). The strength of weak ties: A network theory revisited. *Sociological theory*, 201-233.
- Ham van der, L., den Draak, M., Mensink, W., Schyns, P & van den Berg, E. (2018). De Wmo 2015 in praktijk. De lokale uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Den-Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Machielse, A & Bos, P., (2016). Complexe verwachtingen. Vrijwillige maatjes voor eenzame ouderen. Utrecht: Movisie.
- Mast, J., E. Wijenberg, M. Minkman (2014). Zo zelfredzaam. Een overzicht van instrumenten voor het meten van zelfredzaamheid. Utrecht: Vilans.
- Moen, P., Dempster-McClain, D., & Williams Jr, R. M. (1992). Successful aging: A life-course perspective on women's multiple roles and health. *American Journal of Sociology*, 97(6), 1612-1638.
- Persons, J. B., Davidson, J., Tompkins, M. A., & Dowd, E. T. (2001). Essential components of cognitive-behavior therapy for depression.
- Power Jaarverslag (2016-2017). Gemeente Enschede.
- Putnam, R,D,. (1993). The prosperous community: social capital and public life. *The American Prospect*. (13) 35-42
- Putnam, R, Dm,. (2000). Bowling alone: The collapse and revival of American community. New York: Simon and Schuster.
- Roediger, H. L., & McDermott, K. B. (1995). Creating false memories: Remembering words not presented in lists. *Journal of experimental psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 21(4), 803.

- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, 55(1), 68.
- Sandoval, G., & Rongerude, J. (2015). Telling a Story that Must Be Heard: Participatory Indicators as Tools for Community Empowerment. *Journal of Community Practice*, 23(3-4), 403-414.
- Schinkel, W., & van Houdt, F. (2009). Aspecten van burgerschap. Een historische analyse van de transformaties van het burgerschapsconcept in Nederland. *Beleid & maatschappij*, 36(1), 50-58.
- Stryker, S., & Burke, P. J. (2000). The past, present, and future of an identity theory. *Social psychology quarterly*, 284-297.
- Stokkom, B. van & Toenders, N. (2010). De sociale cohesie voorbij. Actieve burgers in achterstandswijken. Amsterdam, Nederland: University Press.
- Thoits, P. A. (2013). Volunteer identity salience, role enactment, and well-being: Comparisons of three salience constructs. *Social Psychology Quarterly*, 76(4), 373-398.
- Tiemeijer, W., C. Thomas en H.M. Prast (red.) (2009). De menselijke beslisser: over de psychologie van keuze en gedrag, wrr-verkenning 22, Amsterdam: Amsterdam University Press
- Verhoeven, N. (2007). Wat is onderzoek. Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Villalonga-Olives, E., & Kawachi, I. (2015). The measurement of social capital. *Gaceta sanitaria*, 29, 62-64.
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, (2017). Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op zelfredzaamheid. Den Haag: WRR
- Woolcock, M., & Narayan, D. (2000). Social capital: Implications for development theory, research, and policy. *The world bank research observer*, 15(2), 225-249.
- Wijdevan van de, T. (2012). *Doe-democratie: Over actief burgerschap in stadswijken*. Eburon Uitgeverij BV.
- Zimmerman, M. A., & Rappaport, J. (1988). Citizen participation, perceived control, and psychological empowerment. *American Journal of community psychology*, 16(5), 725-750.
- Zimmerman, B. J., Bandura, A., & Martinez-Pons, M. (1992). Self-motivation for academic attainment: the role of self-efficacy beliefs and personal goal setting. *American educational research journal*, 29(3), 663-676.